

NARODNA BANKA NA REPUBLI KA MAKEDONI JA

I zveštaj za bankarskata supervizija i bankarski ot sistem na Republika Makedonija vo 2004 godi na

Skopje, maj 2005 godi na

	st r.
I. BANKARSKATA SUPERVI ZI JA VO TEKOT NA 2004 GODI NA	4
1.1. Regulat ivna ranka na bankarskat a supervizija	4
1.1.1 Usoglasenost na regulat ivnat a ranka na bankarskat a supervizija so me/unarodni t e st andardi	4
1.1.2. Promeni vo regulat ivnat a ranka na bankarskat a supervizija	5
1.1.3. Osvrt kon promeni t e vo ost anat at a zakonska regulat i va koja i ma impl i kaci i vrz rabot ewet o na banki t e i { t edi lni ci t e	8
1.2. Akt ivnost i na bankarskat a supervizija	8
1.2.1 Funkcija na li cenci rawe	8
1.2.2. Supervizija na rabot ewet o na banki t e i { t edi lni ci t e	11
1.2.2.1 Terenska supervizija na rabot ewet o na banki t e i { t edi lni ci t e	11
1.2.2.2 Supervizija na sigurnost a na i nformat ivni t e sist emi na banki t e (I T supervizija)	12
1.2.3. Prezemeni korekt ivni akt ivnost i sprema banki t e i { t edi lni ci t e	14
1.3. Organizaciska post avenost na bankarskat a supervizija	16
II. BANKARSKI OT SI STEM VO 2004 GODI NA	18
2.1. St rukt ura na bankarski ot sist em	18
2.1.1. Broj na banki i { t edi lni ci	18
2.1.2. Koncent racija i pazarno u-est vo	19
2.1.2.1. Koncent racija na bankarski ot sist em	19
2.1.2.2. Dist ri bucija na akt i vat a i kapi t alot po banki	21
2.1.2.3. Pazarno u-est vo na banki t e	21
2.1.3 Sopst veni ~ka st rukt ura	22
2.1.4. Bankarska mre ` a i broj na vrabot eni	24
2.1.5. St rukt ura na ponudat a na bankarski uslugi	25
2.2. Akt ivnost na banki t e	25
2.2.1. Akt i va na banki t e	26
2.2.1.1. Kredi t na akt ivnost na banki t e (kredi t i na nef i nansi ski subjekt i)	28
2.2.1.2. Plasmani kaj banki	30
2.2.1.3. Plasmani vo hart i i od vrednost	30
2.2.2. Obvrski i sopst veni sredst va	31
2.2.2.1. Depozit i na nef i nansi ski pravni lica i naselenie	32
2.2.2.2. Sopst veni sredst va	34
2.2.3. Vonbi lansni akt ivnost i na banki t e vo Republ i ka Makedoni ja	34
2.3 Rizici vo bankarskot o rabot ewe	35
2.3.1 Kredi t en rizik	35
2.3.1.1. St rukt ura na kredi t not o port folio	36
2.3.1.2. Kredi t na izlo ` enost po oddelni sekt ori	38

2.3.1.3. Analiza na kreditna aktivnost na bankite vo devizi so rezidenti	39
2.3.2 Rizik na zemjata	41
2.3.3. Likvidnosni rizik	42
2.3.3.1. Primarni izvori na sredstva (depoziti na nefinansijski subjekt i)	42
2.3.3.2. Sekundarni izvori na sredstva	44
2.3.3.3. Likvidna aktivna i visokoliquidna aktivna	45
2.3.3.4. Ro-nastruktura na aktivata i pasivata	46
2.3.3.5. Ro-nastruktura na denarski i devizno nominalni ranata aktivna i pasivna	47
2.3.4. Kursen rizik	48
2.3.4.1. Analiza na otvorenata devizna pozicija na bankite	48
2.3.5. Adekvatnost na kapitalot /Rizik od nesolventnost	50
2.3.5.1. Kapital	50
2.3.5.2. Koeficient na adekvatnost na kapitalot na bankite vo Republika Makedonija	51
2.3.6. Profitabilnost	55
2.3.6.1. Struktura na bilansot na uspeh	55
2.3.6.2. Pokazatel za profitabilnost a i efikasnost a na bankite	58

A N E K S I

Bilans na sostojba	Aneks br.1	62
Bilans na uspeh	Aneks br.2	64
Vonbilansni aktivnosti	Aneks br.3	65
Pokazatel za kvalitetot na kreditnoto portfolio	Aneks br.4	66
Dogovorna ro-nastruktura na aktivata i pasivata	Aneks br.5/a	67
O-ekuvana ro-nastruktura na aktivata i pasivata	Aneks br.5/b	67
Sklueni kreditni raboti vo devizi so rezidenti	Aneks br.6	68
Garantni kapitali	Aneks br.7	68
Zakonska regulativa od oblasta na supervizijata	Aneks br.8	69
Pregled na banki po grupi banki	Aneks br.9	70
Pregled na banki i {tedilnici	Aneks br.10	71
Organizaciona postavenost na bankarskata supervizija	Aneks br.11	74

I. BANKARSKATA SUPERVIZIJA VO TEKOT NA 2004 GODI NA

1.1. Regulativna ramka na bankarskata supervizija

Postoeweto adekvatna regulativna ramka e osnova za izgradba na zdrav, stabilen i siguren bankarski sistem. Vo izminatiot period, aktivnostite na Narodna banka bea nasoeni kon izgotvuvawe na regulativna ramka vo nasoka na implementacija na Bazelskite principija za efikasna bankarska supervizija. Vo periodot po donesuvawe na Zakonot za bankite vo juli 2000 godina, se donese set supervizorski odluki so koj se inkorporiraa bazelskite principija za prudentno rabotewe na bankite i se unapredi reguliraweto na osnovnite supervizorski standardi, kako { to se: presmetkata na adekvatnosta na kapitalot na bankite, identifikuvaweto, mereweto i sledeweto na kreditniot rizik, rizikot na zemja, na limitite za koncentracija na kreditnata izlo`enost, kursniot rizik i tn.

Kako edna od osnovnite opredelbi na bankarskata supervizija vo naredniot period }e bide unapreduvawe na supervizorskata regulativa vo nasoka na nejzino celosno usoglasuvawe so Bazelskite pravila za bankarskata supervizija i pribli`uvawe kon Evropskite direktivi od oblata na bankarstvoto.

1.1.1. Usoglasenost na regulativnata ramka na bankarskata supervizija so meunarodnite standardi

Vo 2004 godina, vo ramkite na tehnikata pomo{ obezbedena od strana na Evropskata unija, konsultantskata ku}a PLANET Ernst&Young izvr{i nova ocena na nivoto na usoglasenost na bankarskata regulativa i supervizorskite praktiki na Republika Makedonija so meunarodnite standardi¹. Ova ocena, za razlika od prethodnite, se odnesuva{e na usoglasenosta na bankarskata regulativa so Evropskite direktivi od oblata na bankarstvoto, a pred s`, usoglasenosta so dvete osnovni direktivi od oblata na bankarstvoto².

Od Izve{tajot generalno mo`e da se zaklu`i deka regulativata od oblata na bankarstvoto vo Republika Makedonija vo golema merni sledi Evropskite direktivi i e utvrden zadovolitelen stepen na usoglasenost, osobeno vo pogled na terminologijata, procesot na licenci rawe, ulogata na revizijata, postavenosta i metodite na konsolidirana supervizija, ovlastuvawata na supervizorskiot organ i vidovite korektivni merki { to

¹ Vo periodot pred 2004 godina, nivoto na usoglasenost na bankarskata regulativa i supervizorskite praktiki na Republika Makedonija so meunarodnite standardi e ocenuvano na dva pati: 1) vo 1999 godina zaedni`ka misija na MMF i Svetskata banka izvr{i ocena na usoglasenosta so osnovnite Bazelski principija za efikasna bankarska supervizija; i 2) vo 2003 godina misija na MMF i Svetskata banka vo ramki na Programata za ocena na finansiskiot sektor vo (Financial Sector Assessment Program) izvr{i ocena na stabilnosta, efikasnosta i na stepenot na razvijenost na finansiskiot sistem vo celina i na negovite oddelni segmenti i identifikacija na osnovnite problemi i slabosti vo negovoto funkcionirawe.

² Dvete osnovni direktivi se odnesuvaat na bankarskoto rabotewe i bankarskata supervizija vo zemjite--lenki na Evropskata unija: Evropskata direktiva 2000/12 za osnovawe i rabotewe na kreditnite institucii (EU Directive 2000/12/EC relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions - codified directive) i Evropskata direktiva za adekvatnost na kapitalot zaedno so nejzinite izmeni (Capital Adequacy Directive 93/6/EC i 98/31/EC). So prvata direktiva se reguliraa celokupnoto osnovawe, rabotewe i supervizija na kreditnite institucii. Vtorata direktiva (Capital Adequacy Directive) go utvrduva potrebniot kapital za pokrivawe na raznite vidovi pazaren rizik koji proizleguvaat od portfolioto na bankata za trgovawe.

mo`at da se prezemat zaradi nadmi nuvawe na konstati rani te neusoglasenosti i neurednosti vo raboteweto na oddelni banki. Najzna-ajzata razlika me|u bankarskata regulativa na Evropskata unija i na Republika Makedonija, se odnesuva na nepostoeweto na regulativa za vkl u-uvawe na pazarni ot rizik vo metodologijata za utvrduvawe na stapkata na adekvatnost na kapitalot na bankite. Vo soglasnost so komentari te dadeni vo I zve{ tajot, vkl u-uvaweto na pazarni ot rizik vo regulativata za adekvatnost na kapitalot e potrebno pove}e od aspekt na postignuvawe na usoglasenost so Evropski te direktivi i Bazelskata kapitalna spogodba, otkolku { to toa navistina go nametnuvaat momentalni te sostojbi vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija. I meno, i pokraj toa { to bankite ne se izlo`eni na pazarni ot rizik, odnosno involviranosta na bankite vo pazarni te aktivnosti so hartii od vrednosti drugi finansiski instrumenti e na nisko nivo, dadena e preporaka za otpo- nuvawe so podgotvitelni aktivnosti za vospostavuvawe pravna ramka za regulirawe na pazarni ot rizik.

Utvrdeni te neusoglasenosti, kako i preporaki te za nivno nadmi nuvawe, navedeni vo I zve{ tajot pretstavuvaat oblasti vo koi treba da bidat naso- eni idni te aktivnosti na Narodna banka na Republika Makedonija i drugite nadle`ni institucii, od aspekt na soodvetni izmeni i dopolnuvawa na postojnata bankarska regulativa zaradi postignuvawe povisok stepen na usoglasenost i pribli` uvawe kon regulativata na Evropskata unija.

1.1.2. Promeni vo regulativnata ramka na bankarskata supervizija

Vo tekot na 2004 godi na bea izvr{ eni nekolku promeni vo regulativnata ramka na bankarskata supervizija vo Republika Makedonija, koi pred s` se odnesuvaat na:

- Obezbeduvawe pravna osnova za funkcionirawe na Registarot na podatoci za kreditnata izlo`enost na bankite i { tedilnicite osnovani vo Republika Makedonija, sprema pravni i fizi-ki lica - Krediten registar, kako i podetalno opredeluvawe na negovata sodr`ina i na- in na funkcionirawe;
 - Zajaknuvawe na kriteriumi te za vr{ ewe na del od finansiskite aktivnosti na bankite kon stranstvo, kako i za posredni-ki raboti so prenosli vi hartii od vrednost;
 - Unapreduvawe na regulativata, koja se odnesuva na upravuvawe so likvidnosni ot rizik.
- a) Vrzo osnova na podatocite { to gi dostavuvaat bankite do Narodna banka soglasno so Odlukata za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivni te bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na nivnata rizi- nost, od 1998 godi na vo ramkite na Narodna banka funkcionira Krediten registar. Ovoj registar prvenstveno slu`i za supervizorski celi, vo nasoka na adekvatna ocenka na kreditni ot rizik na sekoj oddelen kreditokori snik kaj bankite vo Republika Makedonija. Vo funkcija na namaluvawe i kontrola na kreditni ot rizik po oddelni banki i na nivo na celi ot bankarski sistem, Narodna banka im ovozmo`i pristap na bankite do del od inf ormacioni te sodr`ani vo Kreditni ot registar. Me|utoa, otsustvoto na pravna ramka za funkcionirawe na

ovoj registar ne obezbeduva { e negova pogolema transparentnost, osobeno od aspekt na so dr` inata na podatoci te, pristapot do nego, kako i na ~i not na obezbeduvawe na potrebni te podatoci .

So donesuvawe na izmeni te i dopol nuvawata na Zakonot za Narodna banka na Republika Makedonija vo juni 2004 godina, se obezbedi i pravna osnova za funkcionirawe na Registar na podatoci za kreditnata izlo` enost na bankite i { tedilnicite osnovani vo Republika Makedonija, sprema pravni i fizi ~ki lica - Krediten registar. Vrz ova a osnova, vo dekemvri 2004 godina Sovetot na Narodna banka donese Odluka za so dr` inata i na ~i not na funkcionirawe na Kreditni ot registar, a guvernerot na Narodna banka donese Upatstvo za sproveduvawe na Odl ukata za so dr` inata i na ~i not na f unkcioni rawe na Kreditni ot regi star.

So obezbeduvaweto na pravnata osnova vo Zakonot za Narodnata banka na Republika Makedonija i donesuvaweto na soodvetna podzakonska regul ati va, se ovozm o` i ostvaruvawe na pove }e cel i:

- implementirawe na del od preporakite na Svetskata banka so dr` ani vo posledni ot Memorandum za ispolnuvaweto na usl ovi te od vtorata tran { a na FESAL aran ` manot;
 - pro { iruvawe na mo ` nosti te za unapreduvawe i usovr { uvawe na Kreditni ot registar preku zgolemuvawe na bazata na raspol o` livi podatoci i inf ormacii, pred s ` preku vku -uvawe i na { tedilnicite koi steknuvaat obvraska za dostavuvawe na potrebni te podatoci za vodewe na Kreditni ot registar, kako i preku zgolemuvawe na bazata na podatoci za kreditnata izlo` enost na bankite i { tedilnicite sprema fizi ~ki te lica; voveduvawe na podatoci za prete ` nata dejnost na poedine ~no pravno lice, valutnata struktura na kreditnata izlo` enost sprema poedine ~no pravno i fizi ~ko lice, namenata na kreditnata izlo` enost sprema fizi ~ki lica (stanbeni krediti, potro { uva ~ki krediti, negativni salda po tekovni smetki, krediti vrz osnova na izdadeni kreditni karti ~ki i drugi krediti).
- b) Vo noemvri 2004 godina Sovetot na Narodna banka donese Odl uka za potrebna dokumentacija za izdavawe soglasnosti na bankite i za dostavuvawe na izvestuvawe za promena na sopstveni ~kata struktura na akcii so pravo na glas, so koja se zajaknaa kriteriumi te za izvr { uvawe na del od finansiskite aktivnosti na bankite vo stranstvo, kako i za posredni ~ki raboti so prenosli vi hartii od vrednost, i toa:
- Za vr { ewe na f i nansi ski te akti vnosti od domenot na trgovawe so hartii od vrednost za svoja smetka i za smetka na komitenti, trgovawe so f i nansi ski derivati i ~uvawe, upravuvawe so hartii od vrednost i predmeti od blagorodni metali se predvi duva i poseduvawe na elektronski sistem za pristap do inf ormacii te na finansiskite pazari (Reuters, Bloomberg ili Tenfore) kako i sertifikat za rabota na finansiskite pazari od strana na vrabotenite koi izvr { uvaat rabotni zada ~i povrzani so

navedenite finansijske aktivnosti i toa: najmal ku ACI Dealing Certificate za vrabotenite vo front office - devizni dileri i ACI Settlement Certificate za vrabotenite vo back office;

- Za vr{ewe na finansiskata aktivnost trgovawe so devizni sredstva i izvr{uvawe na devizni transakcii vo zemjata se predviduva i poseduvawe na unificiran elektronski sistem za pristap do informacii na devizniot pazar vo Republika Makedonija, opredelen od strana na Narodna banka i poseduvawe na gorespomenatite sertifikati za rabota na finansijskite pazari od strana na vrabotenite;
- Za vr{ewe na finansiskata aktivnost platen promet so stranstvo i davawe uslugi na banka ~uvar na imot, kako i za poramnuvawe na finansijskite aktivnosti: trgovawe so hartii od vrednost za svoja smetka i za smetka na komitenti, trgovawe so devizni sredstva i izvr{uvawe na devizni transakcii i trgovawe so finansijski derivati, se predviduva i poseduvawe na priklu~ok na S.W.I.F.T.

Zajaknuvaweto na kriteriumite za izvr{uvawe na del od finansijskite aktivnosti na bankite vo stranstvo, kako i za posredni~ki raboti so prenoslivi hartii od vrednost, pretstavuva eden od osnovnite preduslovi so koj }e im se ovozmoe i na bankite vo Republika Makedonija da imaat pristap do finansijskite pazari vo zemjata i vo stranstvo, kako i da upravuvaat so rizikot povrzan so trgovaweto na deviznite pazari.

- v) Vo nasoka na ponatamo{no unapreduvawe na regulativata koja se odnesuva na upravuvawe so likvidnosniot rizik, po donesuvaweto na Odlukata za opredeluvawe, ocenka i rakovodewe so likvidnosniot rizik na bankite i soodvetното Upatstvo, so koi bea postaveni osnovnite za upravuvawe so likvidnosniot rizik, vo juni 2004 godina se izraboti Supervizorskiot cirkular br. 6 - Upravuvawe so likvidnosniot rizik. Osnovnata cel na Cirkularot e da obezbedi nasoki za efikasno upravuvawe so likvidnosniot rizik od strana na bankite i da dade integriran osvrt na site aspekti povrzani so ovoj proces, imaj}igi predvid preporakite na Bazelskiot komitet za bankarska supervizija. Kako osobeno zna~ajni aspekti {to se opfateni vo ramkite na ovoj Cirkular mo`at da se izdvojat:

- Detalno definirawe na osnovnite elementi na politikata za upravuvawe so likvidnosniot rizik;
- Definirawe na ulogata na organe na upravuvawe na bankata, osobeno na Upravniot odbor, Odborot za rakovodewe so rizikot, nadle`niot organ za upravuvawe so likvidnosniot rizik, kako i nadle`nosti na Slu`bata za vnatre{na revizija;
- Vospostavuvawe adekvaten i informativen sistem koj }e ovozmoe i navremeno i kontinuirano merewe, sledewe i kontrola na likvidnosniot rizik, kako i izvestuvawe na organe nadle`ni za upravuvawe so likvidnosniot rizik;
- Planirawe i upravuvawe so prilivite i odlivite na pari~ni sredstva preku utvrduvawe na stepenot na verojatnost za realizacija na sekoja oddel na transakcija na bankata;

- Izrabetka i sledewe na adekvatna ro-na struktura na bilansi te na banki te;
- Utvrduvawe i sledewe na koncentracija na izvori te na sredstva, osobeno od aspekt na utvrduvawe na stepenot na stabilnost na depozitnata baza i depoziti te po oddelni deponenti;
- Testirawe na likvidnosta - stres-scenarija so cel da se utvrdi vlijanieto na razli~ni uslovi vrz likvidnosnata pozicija na bankata, kako i vrz mo`nosta za po-ituvawe na utvrdenite limiti;
- Upravuvawe so likvidnosni ot rizi k na konsol i di rana osnova.

1.1.3. Osvrt kon promeni te vo ost anat at a zakonska regulat i va koja ima implikacii vrz rabot ewet o na banki te i { tedi lni ci te

Vo juli 2004 godi na se donese nov Zakon za spre~uvawe na perewe pari i drugi prinosi od kaznivo delo. Ovoj Zakon ne e direktno vklue- en vo regulativnata ramka na bankarskata supervizija, no ima zna~ewe za izvr{ uvaweto na supervizorskata funkcija na Narodna banka. Pokraj usoglasuvaweto so me|unarodni te pravila i principi za spre~uvawe na perewe pari, pova` en aspekt na Zakonot koj e direktno povrzan so izvr{ uvaweto na supervizorskata funkcija na Narodna banka pretstavuva preciznoto opredel uvawe na organi te nadl e` ni za vr{ ewe nadzor na primenata na merkite i dejstvijata za spre~uvawe na perewe pari.

Preciznoto opredel uvawe na nadzornata f unkcija na Narodna banka vrz primenata na merkite i dejstvijata za spre~uvawe na perewe pari sprema banki te, { tedi lni ci te, menuva~ni ci te i dru{ tvata koi vr{ at uslugi brz transfer na pari, e vo nasoka na usoglasuvawe so Bazelski ot principi p 15.

1.2. Akt ivnost i na bankarskat a supervizija

Supervi zorskata f unkcija na Narodna banka se ostvaruva preku sledni te komponenti:

- Licencirawe t.e. izdavawe dozvoli i soglasnosti na banki te i { tedi lni ci te;
- Supervizi ja na raboteweto na banki te i { tedi lni ci te; i
- Prezemawe korekti vni merki.

Vo 2004 godi na prodol` ija i akti vnosti te naso~eni kon unapreduvawe na sorabotkata so supervizorski te organi vo zemjata. I meno, vo dekemvri 2004 godi na Narodna banka i Komi sijata za hartii od vrednost sklu~ija Memorandum za sorabotka, so koj se ureduvaat sodr` i nata, uslovi te i na~i not na me|usebnata sorabotka pri razmenata na informacii i podatoci i organiziraweto na zaedni ~ki kontrol i na subjekti vo vrska so rabotata so hartii od vrednost. Ova e prv Memorandum za sorabotka { to go sklu~uva Narodna banka so drug supervizorski organ vo zemjata i istiot pretstavuva zna~aen ~ekor kon usoglasuvawe so Bazelski ot princip 1(6). Osnovna cel za sklu~uvawe na memorandumu za sorabotka pome|u supervizorski te organi vo zemjata e zgol emuvawe na ef i kasnosta vo i zvr{ uvaweto na ni vni te f unkcii.

Osven prethodnoto, vo tekot na 2004 godi na, vo ramki te na zapo~nati te akti vnosti za redef i ni rawe na ulogata i nadl e` nosti te na Narodna banka vo procesot na spre~uvawe na perewe pari i za { to pocelosno pri fa}awe na

me|unarodnite standardi za spre~uvawe na perewe pari, za vraboteni te vo Narodna banka be{ e obezbedena i posebna obuka vo ova oblast preku Financial Services Volunteers Corps.

1.2.1 Funkcija na licencirawe

Vo ramkite na ostvaruvaweto na funkcijata na licencirawe, Narodna banka gi izdava slednite vidovi dozvoli i soglasnosti:

1. Dozvola za osnovawe i rabotewe na banka i podru`nica na stranska banka;
2. Dozvola za vr{ewe statusni izmeni (spojuvawe na banki, podelba na banka, transformacija na {tedilnica vo banka i pripojvawe na {tedilnica kon banka);
3. Dozvola za osnovawe na Pazarot za pari i kratkoro~ni hartii od vrednost;
4. Soglasnost za steknuvawe akcii, postapno ili odedna{, ~ij vkupen kumulativen nominalen iznos iznesuva 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii te so pravo na glas vo banka ili {tedilnica, bez ogleđ na toa dali akcii te gi steknuva edno ili pove}e povrzani lica, direktno ili indirektno;
5. Soglasnost za izmena na Statut na banka ili {tedilnica;
6. Soglasnost za imenuvawe rabotovoden organ na banka ili {tedilnica;
7. Soglasnost za osnovawe banka i otvorawe filijala, podru`nica ili pretstavni {tvo vo stranstvo;
8. Soglasnost za izmena na naziv, sedi{te i adresa na banka ili {tedilnica;
9. Soglasnost za osnovawe brokerska ku}a ovlastena za rabota vo svoje ime i za svoja smetka od strana na banka ili {tedilnica;
10. Soglasnost za kapitalno vlo`uvawe na banka ili {tedilnica vo finansiska ili nefinansiska institucija vo zemjata ili vo stranstvo, koe iznesuva pove}e od 10% od garantniot kapital na bankata, osven za kapitalni vlo`uvawa na banka vo druga banka i za osnovawe brokerska ku}a ovlastena za rabota vo svoje ime i za svoja smetka za koi e potrebna prethodna soglasnost od Narodnata banka bez ogleđ na iznosot na vlo`uvaweto vo odnos na garantniot kapital;
11. Soglasnost za uvid na tretolice vo zapsnik od izvr{ena kontrola na raboteweto na banka ili {tedilnica;
12. Soglasnost za izmena na Odlukata za izdavawe dozvola za osnovawe i rabotewe na banka ili {tedilnica;
13. Soglasnost za Politika za sigurnosta na informativniot sistem na banka; i
14. Soglasnost za otvorawe pretstavni {tvo na stranska banka ili druga stranska finansiska institucija vo Republika Makedonija.

Isto taka, vo ramkite na procesot na licencirawe, a vo nasoka na odr`uvawe i unapreduvawe na transparentnosta na akcionerskata struktura i uplateniot kapital kaj bankite i {tedilnicite, Narodna banka go ispituva izvorot na sredstva so koi se kupuvaat akcii i udeli vo bankite i {tedilnicite. Pritoa, za sekoe steknuvawe akcii, odnosno udeli koi pretstavuvaat promeni od 1% do 5% od vkupniot broj akcii, odnosno udeli so pravo na glas, bankite i {tedilnicite se dol`ni da dostavat izvestuvawe za

izvorot na sredstva so koi se kupuvaat akcii ili udeli vo bankite, odnosno { tedi l ni ci te (~len 26 od Zakonot za banki te).

Vo prodol`enie se dadeni tabelarni prikazi na brojot na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnosti, kako i na povle~eni barawa za izdavawe dozvoli i soglasnosti po banki i { tedi l ni ci vo tekot na 2003 i 2004 godi na.

Pregled br. 1

Vidovi i broj na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnost i

Vid na licenca (banki)	2003			2004		
	I zda deni	Odbi eni	Povle ~eni	I zda deni	Odbi eni	Povle ~eni
Banka za mi krof i nansi rawe	1					
Steknuvawe 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii i so pravo na glas	18	6		5	2	1
Statut	9			8		1
Rabotovoden organ	25	1	2	25		1
I zmena na nazi v, sedi { te i adresa	1			1		
Kapi tal no vlo` uvawe	2					
Uvi d vo zapi sni k	4	1		2		2
I zmena na Odl uka za izdavawe dozvol a za banka		1		3		
Otvarawe pretstavni { tvo na stranska banka ili f i nansi ska organi zacija	1					
Vkupno	61	9	2	44	2	5

Vid na licenca ({ tedi l ni ci)	2003			2004		
	I zda deni	Odbi eni	Povle ~eni	I zda deni	Odbi eni	Povle ~eni
Steknuvawe 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii, odnosno udeli so pravo na glas	1			2		
Statut	1			5		
Rabotovoden organ	2			3	2	
I zmena na nazi v, sedi { te i adresa				3		
Transf ormacija na { tedi l ni ca vo banka					2	
Statusna i zmena					1	
Vkupno	4			13	5	

Najgolem del od aktivnostite vo domenot na licenciraweto vo 2004 godi na se odnesuvaat na izdadeni soglasnosti za rabotovoden organ i statut na banki te.

Vo ramki te na akti vnosti te na licencirawe, vo tekot na dekemvri 2004 godi na be{ e izdadena dozvola za reorganizirawe na ProKredit banka AD Skopje od banka za mi krof i nansi rawe, osnovana soglasno so Zakonot za banki za mi krof i nansi rawe, vo banka osnovana soglasno so odredbite na Zakonot za banki te.

Vo ramki na akti vnosti te na Narodna banka za i spi tuvawe na i zvorot na sredstvata so koi se kupuvaat akcii i udeli vo banki te i { tedi l ni ci te, vo tekot na 2004 godi na e dadeno poziti vno mi sl ewe za dokazot za i zvorot na sredstva za petnaeset dostaveni izvestuvawa, za dve izvestuvawa e dadeno negativno mi sl ewe, dodeka za del od edno izvestuvawe e odl u~eno negati vno. I sto taka, vrz osnova na izmeni te i dopol nuvawata na Zakonot za banki te izvr{ eni vo 2003 godi na, vo tekot na 2004 godi na Narodna banka gi zavr{ i zapo~natite akti vnosti za zama na na akti te za osnovawe na banki te so odl uki za izdavawe

dozvola za osnovawe i rabotewe na ~etiri naeset banki. Ovie odluki so dr`at podatoci za: naziv i sedi {teto na bankata, akcioneri te na bankata so u~estvo nad 5% vo vkupniot broj akcii, iznosot na kapitalot na bankata, vidot na aktivnosti {to mo`e da gi vr{i i potvrda na statutot na bankata.

1.2.2. Supervizija na raboteweto na bankite i {tedilnicite

1.2.2.1 Terenska supervizija na raboteweto na bankite i {tedilnicite

Vo 2004 godina se izvr{ija vkupno ~etirieset i edna neposredna supervizorska kontrola na raboteweto na bankite i {tedilnici vo Republika Makedonija. Od niv, dvaeset i edna kontrola se odnesuva{e na celokupnoto raboteweto na trinaeset banki i osum {tedilnici, dodeka dvaeset kontroli ima delumen karakter. Isto taka, soglasno so odredbite od ~len 104 od Zakonot za bankite, se izvr{i i neposredna proverka na zapisnicite dostaveni do Narodna banka od strana na ste~ajniot upravnik na Eksport I mport banka AD Skopje vo ste~aj, so koi e utvrdena sostojbata na pobaruwata i obvrskite na bankata vo ste~aj. Zaradi utvrduwawe na potekloto na kapitalot na edna banka izvr{eni se i dve fokuserani kontroli kaj komitenti-pravnici povrzani so bankata. Vo tekot na 2004 godina, sekoj mesec se vr{ea delumni kontroli na site {tedilnici, zaradi utvrduwawe na postapuweto po Odlukata za utvrduwawe na obemot i na~inot na rabotewe na {tedilnicite, od aspekt na istaknuwawe na a`urirani spisoci na {tedni vlovi.

Dominantna komponenta na terenskite supervizorski kontroli i ponatamu pretstavuva analizata na kvalitetot na aktivata, odnosno ocenka i kvantifikacija na kreditniot rizik, kako osnoven vid rizik involviran vo raboteweto na bankite. Isto taka, poseben segment na terenskite kontroli be{e i analizata na sistemit na bankite i {tedilnicite za spre~uvawe na perewe pari, osobeno od aspekt na analiza na vospostavenite sistemi za identifikuvawe na komitentite, adekvatnosta na informativniot sistem, sledewe na somnitelnite i povrzani te transakcii, izvestuwawe do Direkcijata za spre~uvawe na perewe pari, ulogata na organite na upravuvawe i Slu`bata za vnatre{na revizija i slino.

Vrzosnova na izvr{enite terenski kontroli, kaj del od kontrolirane banki bea konstatirani odredeni slabosti, kako:

- relativno visok krediten rizik koj se manifestira preku neadekvatni sistemi za negovo identifikuvawe i kvantificirawe, kako i nadmi nuwawe na prudentnite limiti za kreditna izlo`enost prema poedine~ni subjekti;
- nepovolna struktura na aktivata poradi visokiot iznos na prezemenite nedvi`nosti za naplata na pobaruwata, prosledeni so pote{kotii za ni vna prod`ba.
- likvidnosni pote{kotii, nedovolna kapitaliziranost, naru{ena profitabilnost, {to se dol`i pred s`na visokite operativni tro{oci i nepovolnata struktura na aktivata od aspekt na u~estvoto na nekamatonsnata aktiva.
- slabosti vo sistemot na vnatre{na kontrola i vnatre{na revizija i slabosti vo korporativnoto upravuvawe, kako i vo praktikuweto na akcionerstvoto vo bankite.
- odredeni slabosti vo celosnata primena na vospostavenite politiki i proceduri za spre~uvawe na perewe pari poradi nedovolno

iskustvo vo identifikuvaweto na somnitelni i povrzani transakcii, potreba od soodvetna obuka na vraboteni te vo domenot na spre~uvawe na perewe pari, potreba od akti vno vkl u~uvawe na organi te na upravuvawe na bankata i sli ~no.

Vo tekot na 2004 godina ne se konstatirani pozna~itelni strukturni pomestuvawa na banki te spored nivni ot sumaren rejting. Edna banka, koja { to zaklu~no so 31.12.2003 godina be{ e neoceneta, po kontrolata sprovedena vo tekot na 2004 godi na dobi sumaren rejting 1, so { to brojot na banki so najdobar sumaren rejting e zgol emen na dve banki. Edna banka dobi sumaren rejting 5, taka { to posle odzema weto na dozvol ata za osnovawe i rabotewe na Eksport I mport banka AD Skopje, brojot na banki so najni zok sumaren rejting e nepromenet. Kaj { tedi lni ci te e konstatirano relativno podobruvawe na strukturata spored sumarni ot rejting vo nasoka na zgol emuvawe na brojot na { tedi lni ci te oceneti so sumarna ocenka 2 i namal uvawe na brojot na { tedi lni ci so najni zok rejting.

Pregled br. 2

Struktura na banki i { tedi lni ci spored nivni ot sumaren rejting

Sumaren rejting	31.12.2003*		31.12.2004		Sporedba 31.12.2004/31.12.2003	
	Banki	[tedi lni ci	Banki	[tedi lni ci	Banki	[tedi lni ci
1	1	-	2	-	1	-
2	5	7	5	9	-	2
3	7	6	7	5	-	(1)
4	4	2	3	1	(1)	(1)
5	2	1	2	-	-	(1)
Neoceneti	3	-	2	-	(1)	-
Vkupno	22	16	21	15	(1)	(1)

*Vo vkupni ot broj banki i { tedi lni ci na 31.12.2003 godi na se vkl u~eni i Eksport I mport banka AD Skopje i [tedi lni ca Di kuko DOO, Skopje i ako ti e se iskl u~eni od si te ostanati anal izi na bankarski ot si stem so sostojba na 31.12.2003 godi na.

Vrz osnova na ~lenovite 24 i 32 od Zakonot za Narodna banka na Republika Makedonija, vo tekot na 2004 godina bea izvr{ eni trieset i { est inspekci ski kontroli na primenata na propisi te od oblata na deviznoto i denarskoto rabotewe. Od ovi e trieset i { est kontroli (dvaeset i dve na banki i ~eti ri naeset na { tedi lni ci), trieset i dve inspekci ski kontroli se odnesuvaat na cel okupnoto rabotewe na banki te i { tedi lni ci te, a ~eti ri se odnesuvaat na del umna kontrola na raboteweto na banki te. Predmet na del umni te kontroli kaj banki te be{ e po~ituvaweto na propisi te koi go ureduvaat na~inot na vr{ ewe na platni ot promet i kreditni te raboti so stranstvo i devizno val utnoto rabotewe.

1.2.2.2 Supervizija na sigurnost a na informativni te sist emi na banki te (I T supervizija)

Akti vnosti te na bankarskata supervizija vo domenot na supervizijata na informativni te si stemi na banki te vo tekot na 2004 godi na bea naso~eni kon:

- Konti nui rano sledewe na banki te, osobeno od aspekt na stepenot na implementacija na pol i ti kata za informativna sigurnost;
- Izgotvuvawe na metodologija koja }e im dade nasoka na banki te za pouspe{ no dosti gnuvawe na standardi te koi se def inirani soglasno so Odlukata za def inirawe na standardi te za izgotvuvawe i sproveduvawe na sigurnosta na informativni ot si stem na banki te;
- Serti f i ci rawe na I T supervizijata na Narodna banka, vo soglasnost so me|unarodni te standardi za sigurnost na informativni te si stemi ;

- Prezentirane na predmetne standarde i metodologija pred { i roki ot bankarski auditorium.

Vo 2004 godina se izvr{eni ~etiri kontroli na sigurnosta na informativnite sistemi na bankite, pri {to vo edna od kontrolite u~estvuva{e i IT supervizor od Centralnata banka na Slovenija, vo ramkite na zaedni~ka kontrola na edna podru`nica na stranska banka organizirana od strana na IT supervizijata na Narodna banka na Republika Makedonija i na Centralnata banka na Slovenija. Izvr{enite kontroli se fokusiraa pred s`na:

- Stepenot na poddr{ka i involviranost na organe na upravuvawe so bankite vo implementacija na standardite za sigurnost na informativniot sistem;
- Prezemenite i planirane aktivnosti na bankite za implementacija na Odlukata za definirane standarde za izgotvuvawe i sproveduvawe na sigurnosta na informativniot sistem na bankite;
- Adekvatnosta na vospostavenite politiki i proceduri na leto na sigurnost na IT sisteme;
- Stepenot na upravuvawe so aktivnostite pri zamena na stariot informativen sistem ili negovi delovi so novi;
- Kontrola i merewe na operativniot rizik koj mo`e da se pojavi vo uslovi na neadekvatni informativni sistemi.

Vrzo osnova na izvr{enite kontroli se zaklu~i slednoto:

- Dekae potrebno p`dobruvawe na procesot na merewe i analiza na realnite i identifikuvani rizici po informativnite sistemi;
- Deka pri implementiraweto na Planot za kontinuitet vo raboteweto, bankite se koncentriraa na prodol`uvawe samo na informativnata tehnologija vo bankata, a ne i na brzoto vospostavuvawe na najva`nite delovni procesi vo bankite;
- Deka bankite gi lociraa svoite sekundarni centri vo neposredna blizina i naj~esto vo neadekvatni prostorii bez nikakvo obezbeduvawe;
- Dekae potrebno p`dobruvawe na sisteme na vnatre{na kontrola; i
- Dekae potrebna adekvatna obuka na vraboteni vo vraska so informativnot sistem.

So cel sproveduvawe na kvaliteten nadzor na informativnite sistemi na bankite i davawe soodvetni nasoki za vospostavuvawe adekvatni IT sistemi od strana na bankite, vo tekot na 2004 godina IT supervizijata na Narodna banka se stekna so dva me|unarodni sertifikati za implementacija na sigurnosni standarde i nivna kontrola (CISSP - Certified Information System Security Professional i zdaden od strana na ISC i BS 7799 Lead Auditor i zdaden od BSI - British Standard Institute).

Pokraj neposrednata kontrola na sigurnosta na informativnite sistemi na bankite, vo 2004 godina Narodna banka prodol`i i so natamo{no unapreduvawe na regulativniot paket vo ova oblast. Imeno, po donesuvaweto na Odlukata za definirawe i sproveduvawe na sigurnosta na informativniot sistem na bankite, Narodna banka zapo~na da raboti na podgotovka na detalna metodologija za opredeluvawe, ocenka i rakovodewe so rizikot od nesigurni i neadekvatni informativni sistemi i na postavuvawe na osnovite na upravuvawe so ovoj tip na operativen rizik. Vrzo vie osnovi, kon krajot na 2004 godina be{e izraboten Nacrt supervizorskiot cirkular za sigurnost na informativniot sistem.

Osnovna cel na Cirkularot e da obezbedi nasoki za efikasno sproveduvawe na procesot na upravuvawe so rizici te koi mo`e da se pojavat od neadekvatni i nesigurni informativni sistemi i da dade integriran osvrt na site aspekti povrzani so ovoj proces.

1.2.3. Prezemeni korektivni aktivnosti sprema bankite i {tedilnicite

Vo ramkite na svoite zakonski ovlastuvawa, a so cel odr`uvawe na stabilnosta i sigurnosta na oddelnite bankarski institucii i bankarski ot sistem vo celina, Narodna banka prezema korektivni aktivnosti sprema bankarski te institucii kaj koi se konstatirani nepravilnosti i neurednosti vo raboteweto. Vo tekot na 2004 godina, Narodna banka donese dvaeset i osum re{enija so korektivni merki sprema trinaeset banki i ~etiri {tedilnici, dodeka sprema osum banki, dve {tedilnici i edna brokerska ku}a i nivnite odgovorni lica bea podneseni ~etiri naeset barawa za poveduvawe prekr{ona postapka.

Vo prvata polovina na 2004 godina e be{e odzemenata dozvolata za osnovawe i rabota i be{e utvrdeno deka se ispolneti uslovi te za otvorawe steajna postapka na Eksport import banka AD Skopje, a kaj [tedilnica Di kuko DOO Skopje, po odzemaeweto na dozvolata za osnovawe i rabota, be{e utvrdeno deka se ispolneti uslovi te za voveduvawe likvidaci ona postapka.

Vo prodol`eni e poedine~no se prik`ani prezemeni te merki i brojoj na banki i {tedilnici na koi tie se odnesuvaat:

- Sprema edna banka i edna {tedilnica be{e izre~ena merka za zabrana za vr{ewe na finansiskite aktivnosti navedeni vo dozvolata za osnovawe i rabotewe, osven naplata na pobaruvawa i isplata na {tedni vlogovi;
- Sprema tri banki i edna {tedilnica be{e izre~ena merka za zabrana za kreditirawe na pravni lica i prolongirawe na ve}e odobreni te krediti;
- Sprema dve banki be{e izre~ena merka za zabrana za odobruvawe na novi krediti i drugi oblici na kreditna izlo`enost na vnatre{no lice i licata povrzani so nego, kako i prolongirawe na rokovi te na ve}e odobreni te krediti;
- Sprema dve banki be{e izre~ena merka za zabrana za odobruvawe na kakva bilo kreditna izlo`enost na zaemobarateli klasi ficirani vo rizicna kategorija "V#", "G#" i "D#";
- Sprema edna banka be{e izre~ena merka za zabrana za kapitalni vlo`uvawa vo pravni lica, osnovawe delovi na banka ili na koj bilo druga~in {irewena mre`ata na bankata;
- Sprema edna banka be{e izre~ena merka za odzemaewena izdadeni te soglasnosti na ~lenovi te na rabotovodni ot organ;
- Sprema dve banki i edna {tedilnica be{e izre~ena merka za dokapitalizacija;
- Sprema edna banka be{e izre~ena merka za namaluvawe na u~estvoto na akcioneri pod 10% od akcii te so pravo na glas vo bankata;
- Sprema edna banka be{e izre~ena merka za zabrana za otu|uvawe na sredstvata od aktivata na bankata;
- Sprema edna banka be{e izre~ena merka za zabrana za isplata na dividenda;

- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka za zabrana na podobruvawe na klasi f i kaci i te za kredi tni te izlo` enosti bez prethodna sogl asnost od Narodna banka;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka za podnesuvawe na barawe za dobi vawe prethodna sogl asnost za imenuvawe na ~lenovi na rabotovoden organ;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka spored koja vkupni ot iznos na nepokrieni vonbilansni stavki ne smee da go nadmi ne iznosot na garantni ot kapi tal;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka zabrana za odobruvawe na novi nepokrieni vonbilansni izlo` enosti;
- Sprema edna {tedilnica be{ e izre~ena merka za zabrana za kredi ti rawe na fizi ~ki i pravni lica, osven kupuvawe na hartii od vrednost izdadeni od Republ i ka Makedoni ja;
- Sprema tri banki be{ e izre~ena merka za prestanok na izvr{ uvawe na f i nansi ski te aktivnosti predvideni vo ~len 46 od Zakonot za banki te po opredel en rok;
- Sprema dve banki i edna {tedilnica be{ e izre~ena merka za veri f i kaci ja na nal ozi od strana na ovl asteni rabotni ci na Narodna banka;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka za veri f i kaci ja na nal ozi od strana na ~lenovi na Upravni ot odbor;
- Sprema edna {tedilni ca be{ e izre~ena merka spored koja prose~nata vkupna aktiva za određen period ne mo` e da bide pogolema od prose~nata vkupna aktiva od prethodni ot peri od;
- Tri banki bea zadol` eni da odr` uvaat stapka na adekvatnost na kapi tal ot od mi ni mum od 16%;
- Sprema edna banka e izre~ena merka za napl ata na kredi ti te koi se kori steni za nami ruvawe na obvrski na kredi tokori sni kot vo i stata banka;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka za prestanok so odobruvawe novi kredi ti za zatvorawe na stari obvrski;
- Sprema tri banki i edna {tedilnica be{ e izre~ena merka za izdvojuvawe dopol ni tel na posebna rezerva za potencil ni zagubi za kredi ten ri zi k, vo sogl asnost so naodite od izvr{ enata kontrol a;
- Sprema edna banka be{ e izre~ena merka za donesuvawe plan za intenzi vi rawe na naplatata na pobaruwata klasi f i cira ni vo ri zi ~ni kategori ri i "V#", "G#" i "D#";
- Sprema ~etiri banki be{ e izre~ena merka za usoglasuvawe so l i mi tot na kredi tna izlo` enost za poedi ne~en subjekt (~len 35 stav 1 od Zakonot za banki te);
- Sprema tri banki be{ e izre~ena merka za usoglasuvawe so l i mi tot za kredi tna izlo` enost sprema poedi ne~en akcioner, sopstvenik na akci i so pravo na gl as nad 5% od vkupni ot broj akci i so pravo na gl as (~len 35 stav 2 od Zakonot za banki te);
- Sprema dve banki be{ e izre~ena merka za usoglasuvawe so l i mi tot za kredi tna izlo` enost sprema rabotovoden organ, ~lenovi na upravni ot odbor i drugi organi na bankata i na lica so posebni prava i odgovornosti (~len 35 stav 3 od Zakonot za banki te);
- Sprema dve banki be{ e izre~ena merka za izgotvuvawe plan so di nami ka na usoglasuvawe so l i mi tot za kredi tna izlo` enost sprema poedi ne~en subjekt (~len 35 stav 1 od Zakonot za banki te);

- Sprema tri banki beže izrečena merka za izgotvuvawe plan so dinamika na sveduvawe na limitot za visinata na imotot i kapitalni te delovi (~len 39 stav 1 od Zakonot za banki te);
- Sprema dve banki beže izrečena merka za sveduvawe na iznosot na prioritetni te akcii vo ramkite na zakonski te limiti;
- Sprema edna banka e izrečena merka za organizirawe na Slu`ba za vnatre{ na revizija;
- Sprema edna banka i dve {tedilnici beže izrečena merka za razvuvawe sistemi za identifikuvawe, sledewe i prijavuvawe na transakcii soglasno so Zakonot za spre~uvawe na perewe na pari;
- Ostanati merki: 1) zadol`uvawe za imenuvawe novi ~lenovi na Odborot za revizija (edna banka); 2) zadol`uvawe za nazna~uvawe novo odgovorno lice vo Slu`bata za vnatre{ na revizija (edna banka); 3) dostavuvawe dokumentacija vo vrska so vospostavuvawe zalog i negova realizacija (edna {tedilnica) 4) zadol`uvawe za vra}awe na sredstvata od rezervni ot fond koi bile iskoristeni za formirawe posebna rezerva za otkup na sopstveni akcii vo rezervni ot fond, podobruvawe na softverskite re{enija za smetkovodstvena evidencija (edna banka); 5) zadol`uvawe za vr{ewe mese~na presmetka na zatezna kamata (edna banka); 6) zadol`uvawe za razvuvawe sistem za sledewe na povrzani komitenti (edna banka); 7) zadol`uvawe za vospostavuvawe sistem na a`urna smetkovodstvena evidencija (edna banka i edna {tedilnica); 8) zadol`uvawe za dostavuvawe mese~ni pregledi za dostasani obvrski (edna banka); 9) zadol`uvawe za dostavuvawe zapsnici od sostanoci te na Odborot za revizija (edna banka); i 10) zadol`uvawe za dostavuvawe na izve{tai (edna banka).

1.3. Organizacijska postavenost na bankarskata supervizija

Vo ramkite na sevkupnite promeni vo organizacijskata struktura na Narodna banka vo tekot na 2004 godina, bea izvr{eni promeni i vo organizacijskata postavenost na bankarskata supervizija. Imeno, supervizorskata funkcija na Narodna banka operativno se sproveduva{e od strana na Direkcijata za supervizija koja, pokraj terenskoto i vonterenskoto sledewe na raboteweto na sekoja oddelna banka, be{e nadle`na i za sproveduvawe na regulativnata funkcija i za analiza i sledewe na rizici te na ni vo na bankarski ot sistem. So organizacijski te promeni se izvr{i i zdvojvawe na supervizorskata od regulativnata funkcija, preku formirawe na dve oddelni direktorii vo ramkite na Narodna banka: Direkcijata za bankarska supervizija i Direkcijata za bankarska regulativa (Aneks br. 11).

Direkcijata za bankarska supervizija ostana nadle`na za direktno sproveduvawe na supervizorskata funkcija, odnosno za sproveduvawe na funkcijata na licencirawe na banki te i {tedilnicite, terenski te kontroli i vonterenskoto sledewe na nivnoto rabotewe i prezemawe korektivni merki sprema onie institucii kaj koi se konstatirani odredeni problemi, neurednosti i neusoglasenosti so regulativata. Vo ramki na Direkcijata za bankarska supervizija funkcioniraat ~etiri otseci:

- Otsek za terenska supervizija, koj e nadle`en za organizirawe i sproveduvawe na terenska supervizija na raboteweto na banki te i {tedilnicite vo Republika Makedonija, odnosno kontrola nad raboteweto na banki te i {tedilnicite so neposreden uvid vo ni vnata dokumentacija;

- Otsek za vonterenska supervizija, vo ~ija nadle`nost e permanentnoto vonterensko sledewe na raboteweto na bankite i {tedilnicite so pribirawe i analizi na izve{taite koi se dostavuvaat do Narodna banka;
- Otsek za banki pod zasilen nadzor, koj e nadle`en za intenzi vno i kontinuirano sledewe na raboteweto na bankite koi se soo~uvaat so zna~itelni problemi vo svoeto rabotewe i sprema koi se prezema itna korektivna akcija so cel vra}awe na nivnoto rabotewe vo normalen tek;
- Otsek za op{ti supervizorski raboti, vo ~ija nadle`nost e sproveduvaweto na postapkata za licencirawe na bankite i {tedilnicite, prezemawe korektivni merki za nadmi nuvawe na konstatirane neusoglasenosti i nepravilnosti vo nivnoto rabotewe, kako i u~estvo vo postapki te za uki nuvawe na izdadeni te dozvoli i soglasnosti.

Di rekci jata za bankarska regul ati va e nositel na akti vnosti te povrzani so vospostavuvawe i unapreduvawe na regul ativnata ramka na bankarskata supervizija, unapreduvawe na supervizorski te praktiki i sledewe na me|unarodni te standardi od obl asta na bankarstvoto i supervizijata. Isto taka, ovaa Di rekci ja e odgovorna za analiza na f i nansi skata stabi l nost { to voedno pretstavuva i nova akti vnost na Narodna banka. Vo Di rekci jata za bankarska regul ati va f unkcioni raat dva otseka:

- Otsek za metodologii, vo ~ija nadle`nost e operativnoto sproveduvawe na regul ativnata funkcija, vku-uva}i gi i vospostavuvaweto i primenata na smetkovodstvenata ramka za bankite i {tedilnicite; i
- Otsek za analiza na f i nansi skata stabi l nost, vo ~ija nadle`nost e analizata na stabi l nosta na bankarski ot i cel okupni ot f i nansi ski sistem, def ini rawe, razvoj, implementacija i analiza na indikatorite za f i nansi skata stabi l nost i sledewe na sistemski te rizici vo bankarski ot sektor, kako i analiza na drugi segmenti koi se neposredno povrzani so stabi l nosta na bankarski ot i cel okupni ot f i nansi ski sistem.

II. BANKARSKI OT SI STEM VO 2004 GODI NA

2.1. Struktura na bankarski ot sistem

2.1.1. Broj na banki i {tedilnici

Bankarski ot sistem na Republika Makedonija se состоi od dva osnovni segmenta: banki i {tedilnici. Na 31.12.2004 godina, vo Republika Makedonija rabotea dvaeset i edna banka i petnaeset {tedilnici.

Bankarski ot sistem vo Republika Makedonija, spored systemskata i institucionalnata postavenost utvrdeni so Zakonot za bankite, mo`e da se definiira kako bankarski sistem od univerzal en karakter. Od vkupni ot broj banki na 31.12.2004 godina, sedumnaeset imaat dozvola za vr{ewe finansiski aktivnosti vo zemjata i vo stranstvo vo soglasnost so ~lenovite 45 i 46³ od Zakonot za bankite, tri banki imaat ovlastuvawe za izvr{uvawe finansiski aktivnosti samo vo zemjata, koi se predvideni so ~len 45 od ovoj Zakon, dodeka Makedonska banka za poddr{ka na razvojt AD Skopje e osnovana i izvr{uva specifi ~ni finansiski aktivnosti vo soglasnost so poseben zakon.⁴

Bankite i natamu ostanuvaat najzna~aen segment na bankarski ot sistem na Republika Makedonija, koi u~estvuvaat so 98,7% vo vkupnata aktiva na bankarski ot sistem, dodeka {tedilnicite participiraat so ostatokot od 1,3% od celokupni ot finansiski potencijal. Marginalnata uloga na {tedilnicite vo vkupnite performansi na bankarski ot sistem mo`e da se ilustrira i preku slednite dva aspekta:

- U~estvoto na {tedilnicite vo vkupnite depoziti na naseleni eto na ni vo na celiot bankarski sistem iznesuva samo 0,7% i e bez promeni vo odnos na prethodnata godina. [tedilnicite se ovlasteni da priбираат depoziti samo vo doma{na valuta, no denarskite depoziti na naseleni eto kaj {tedilnicite pretstavuvaat samo 2,3% od vkupnite denarski depoziti na ni vo na bankarski ot sistem;
- [tedilnicite opfa}aat samo 3% od vraboteni te vo bankarski ot sistem vo Republika Makedonija.

So ogle d na marginalnata ulogata na {tedilnicite vo bankarski ot sistem, natamo{nata analiza na osnovnite karakteristiki, struktura i performansi na bankarski ot sistem }e bide fokusirana na podatocite i pokazatelite za raboteweto na bankite.

Za da se napravi poseopf atna analiza na performansi te na bankarski ot sistem, izvr{ena e podelba na bankite vo tri grupi, vo zavinsnost od golemi nata na ni vnata aktiva (Aneks br. 9):

- golemi banki (banki so aktiva nad 15 milijardi denari);
- sredni banki (banki ~ija aktiva e vo ramki od 2 do 15 milijardi denari); i
- mali banki (banki ~ija aktiva e pomala od 2 milijardi denari)

³ Vo ~lenovite 45 i 46 od Zakonot za bankite se opredelni finansiskite aktivnosti koi mo`at da gi vr{at bankite vo Republika Makedonija.

⁴ Makedonska banka za poddr{ka na razvojt AD Skopje e osnovana soglasno so Zakonot za osnovawe na Makedonska banka za poddr{ka na razvojt ("Slu`ben vesnik na R.M#, br. 24/98 i 6/2000)

So primena na ovoj kriterium, vo 2004 godina najgolemi ot broj banki se nao|aat vo grupata mali banki (deset banki). Vo sporedba so 31.12.2003 godina, se nastanati strukturni pomestuvawa vo bankarski sistem na Republika Makedonija spored sostavot na oddelni grupi banki. I meno, tri banki preminale od kategorijata na mali vo kategorijata na sredni banki, a edna sredna banka preminala vo kategorijata na golemi banki. Vakvite pomestuvawa na bankite vrz osnova na goleminata na nivnata aktiva ima zna~itelno vlijani e vo sporedbenite analizi koi se vr{eni vo ovoj I zve{taj.

Pregled br. 3

Broj na banki spored oddelni grupi banki i nivno u-estvo vo vkupniot finansiski potencijal

Grupa	Broj na banki		U-estvo vo finansiski ot	
	31.12.2003*	31.12.2004	31.12.2003	31.12.2004
Golemi banki	2	3	55.5%	66.8%
Sredni banki	6	8	28.1%	22.0%
Mali banki	13	10	16.4%	11.2%
Vkupno	21	21	100.0%	100.0%

*Eksport i import banka AD Skopje e iskl u-ena od analizi te za 2003 godina.

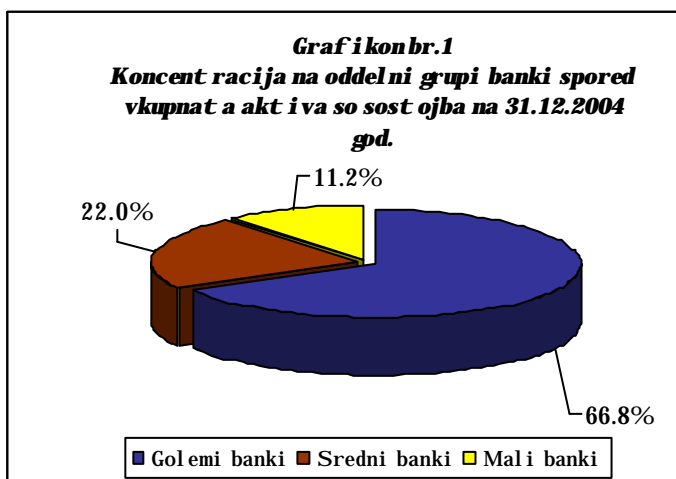
2.1.2. Koncentracija i pazarno u-estvo

2.1.2.1. Koncentracija na bankarski ot sistem

Analizata na koncentracijata na bankarski ot sistem na Republika Makedonija na krajot na 2004 godina e napravena spored tri kri teri umi :

- a) Vkupna aktiva, odnosno vkupen finansiski potencijal;
- b) Visinata na kapital ot;
- v) Vkupnite bankarski aktivnosti (bilansni i vonbilansni aktivnosti).

Spored site ovi e kri teri umi , anal izata napravena na 31.12.2004 godina ja potvrduva konstatacijata za relativno visoko nivo na koncentracija na bankarski ot sistem, { to be{ e osnovna karakteristika na bankarski ot sistem na Republika Makedonija i vo prethodnite godini. I meno, grupata golemi banki, odnosno trite najgolemi banki imaat najzna~itelno u-estvo vo kreiraweto na finansiski ot potencijal na bankarski ot sistem so 66,8%, nasproti u-estvoto od 22,0% na grupata sredni banki i u-estvoto od 11,2% na grupata mali banki. Sporedeno so 31.12.2003 godina, strukturnite pomestuvawa vo kreiraweto na finansiski ot potencijal se vo nasoka na zgol emuvawe na u-estvoto na grupata golemi banki od 55,5% na 66,8%, nasproti namal uvaweto na u-estvoto

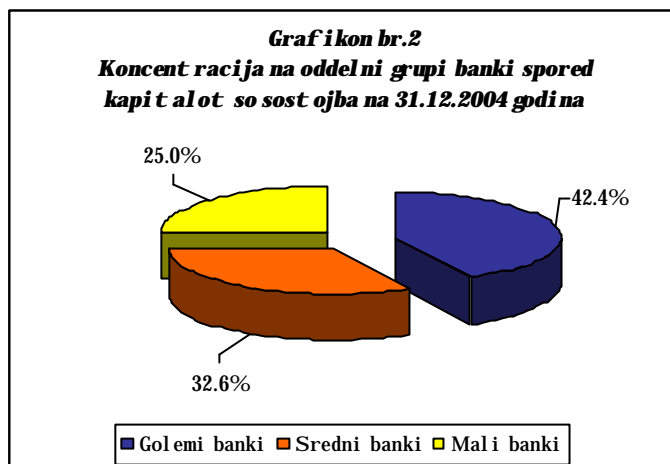

na grupata sredni banki za 6,1 procenten poeni namal uvaweto na u-estvoto na grupata mali banki za 5,2 procentni poeni. Kako { to be{ e i staknato prethodno, ovi e strukturni pomestuvawa se rezultat na zgol emuvaweto na grupata golemi banki za edna banka ~ija aktiva e zgol emena na iznos nad 15 milijardi denari i

zgolemuvaweto na grupata sredni banki za tri banki -ija aktiva e zgolemena na iznos nad 2 milijardi denari, poedine-no.

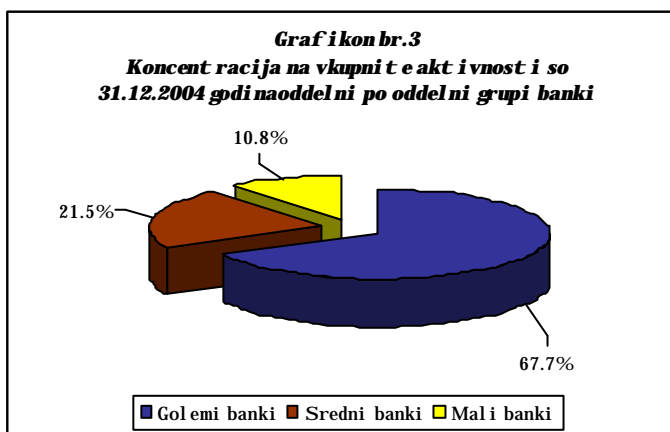
Nivoto na koncentracija na bankarski ot sistem od aspekt na vkupnata aktiva, mo`e da se kvantificira i preku indeksot Herfindahl⁵. Indeksot Herfindahl na 31.12.2004 godina iznesuva 1.685 i upatuvna na stepen na pri f atli va koncentracija na bankarski ot si stem na Republ i ka Makedoni ja.

Poniska koncentracija vo bankarski ot sistem postoi spored vtori ot kriterium - kapitalnata mo} na bankite. I ako i spored ovoj kriterium domini ra grupata golemi banki, sepak procentual noto u-estvo, sporedeno so u-estvoto vo vkupnata aktiva, e pomalo i iznesuva 42,4%. Sporedeno so 31.12.2003 godina, strukturni te pomestuvawa povtorno se vo korist na grupata golemi banki, -ie u-estvo vo vkupni ot kapi tal se

zgolemilo za 9,2 procentni poena. Malo zgolemuvawe bele`i i grupata sredni banki od 1,3 procentni poeni, dodeka grupata mali banki go namalila svoeto u-estvo vo vkupni ot kapi tal za 10,4 procentni poeni. Pri -inata za vakvite promeni e rastot na bilansni te aktivnosti na bankite i ni vni te dvi `ewa konpovi soki te grupi.

Analizata na stepenot na koncentracija na bankarski ot sistem koja e izvr{ ena vrz osnova na treti ot kriterium so sostojba na 31.12.2004 godina, uka`uva na povtorna dominacija na grupata golemi banki. I meno, 67,7% od vkupni te bankarski aktivnosti na krajot na 2004 godina se koncentrirani kaj grupata golemi banki, pri { to nejzi noto u-estvo e zgolemeno za 12,3 procentni poeni vo sporedba so 31.12.2003 godina.

Za razlika od ovaa grupa banki koja bele`i pozitivni promeni, ostanati te dve grupi bele`at promeni vo ni vnoto u-estvo vo vkupni te bankarski aktivnosti vo obratna nasoka, pri { to grupata sredni banki go namalila svoeto u-estvo za 6,7, a grupata mali banki za 5,5 procentni poeni.

⁵ Indeksot Herfindahl pretstavuva pokazatel za stepenot na koncentracija na bankarski ot si stem koj se presmetuva kako zbir na kvadratot na u-estvoto na aktivata na sekoja oddelna banka vo vkupnata aktiva na ni vo na bankarski ot si stem. Indeks ednakov na 100 e pokazatel za otsustvo na koncentracija, dodeka indeks ednakov na 10.000 e pokazatel za postoeve na monopol vo bankarski ot sistem. Dokolku indeksot Herfindahl se dvi `i pome|u 1.000 i 1.800 edinici, koncentracijata na aktivata se smeta za pri f atli va.

2.1.2.2. Distribucija na aktivata i kapitalot po banki

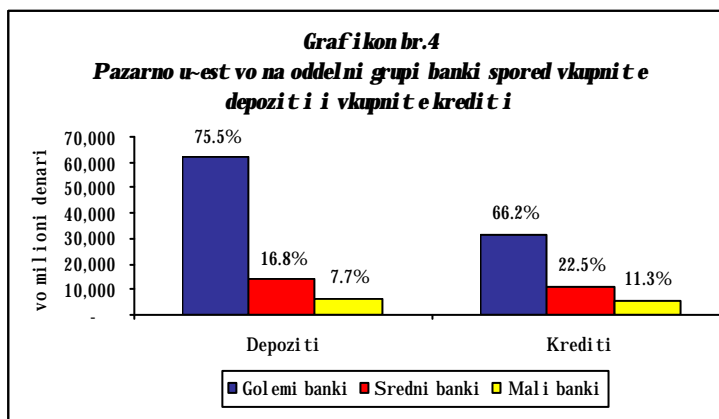
Zaradi celosno sogleduvawe na stepenot na koncentracijata na bankarskiot sistem na Republika Makedonija, izvr{ena e analiza na distribucijata na aktivata i kapitalot po oddelni banki, pri {to se izvlekoa slednite zaklu~oci :

- Prisuten e golem jaz me|u iznosot na aktivata na oddelni banki vo Republika Makedonija, osobeno dokolku se izvr{i sporedbena analiza na iznosot na aktivata na najgolemite banki i ostanatite banki vo zemjata. Taka, aktivata na najgolemata banka e dvojno pogolema od aktivata na tretata banka po golemina vo Republika Makedonija, 5,3 pati vo odnos na ~etvrtata banka, a duri 70,4 pati vo odnos na najmalata banka vo Republika Makedonija. Vakvata konstatacija treba da se nadopolni so faktot {to jazot pome|u aktivata na najgolemata i najmalata banka zna~itelno se prodlabo~uva vo odnos na krajot na 2003 godina, koga iznesuval 53 pati. Ostvareniot jaz uka`uva na ponatamo{ na ekspanzija na golemite banki, a stagnacija na del od najmalite banki vo Republika Makedonija.
- Kapitalot na najgolemata banka vo Republika Makedonija e 11,3 pati pogolem od kapitalot na najmalata banka. Analizata na distribucijata na kapitalot od najgolemata do najmalata banka, uka`uva na relativno ramnomerna distribucija na razlikite vo kapitalot na bankite, pri {to najgolemata razlika vo iznosot na kapitalot e me|u tretata i ~etvrtata banka (46,5%). Najgolem del od depozitnata baza e skoncentriran kaj golemite banki, poradi {to ovi e banki imaat pomalo u~estvo vo kapitalot vo sporedba sonivnoto u~estvo vo aktivata na bankarskiot sistem.
- Distribucijata na aktivata i kapitalot po oddelni banki poka`uva postoeve na pogolemi razliki vo goleminata na aktivata, sporedeno so razlikite vo goleminata na kapitalot na bankite. Vakvite razliki se rezultat na povi sokata koncentracija na depozitnata baza kaj pogolemite banki vo Republika Makedonija.

2.1.2.3. Pazarno u~estvo na bankite

Nivoto na koncentracija vo bankarskiot sistem na Republika Makedonija mo`e da se sogleda i preku analizata na pazarnoto u~estvo na bankite vo vkupnata kreditna i depozitna aktivnost na nivona bankarskiot sistem.

Vo vkupnata kreditna aktivnost⁶, najgolemo u~estvo ima grupata golemi banki od 66,2%. Ova grupa bele`i zgolemeno u~estvo vo kreditnata aktivnost od 17,9 procentni poeni vo odnos na krajot na 2003 godina, za smetka na namaluvaweto na u~estvoto na grupata sredni banki za

⁶ Krediti plasirani vo nefinansijskiot sektor ("pretprijati ja# i "naseleni e#).

14 procentni poeni, kako i namaluvawe na kreditnata aktivnost na grupata mali banki od 15,2% na krajot na 2003 godina, na 11,3% na krajot na 2004 godina⁷. Grupata golemi banki ima dominantna uloga i vo vkupnata depozitna baza na nivo na bankarskiot sistem vo Republika Makedonija. Imeno, na krajot na 2004 godina, 75,5% od vkupnite pribrani depoziti na nefinansiski sektor ("pretprijatija" i "naselenie") pripa|aat na grupata golemi banki, dodeka ostanate dve grupi u~estvuvaat so 16,8% (grupa sredni banki) i 7,7% (grupa mali banki).

2.1.3 Sopstveni-kata struktura

Sopstvenikata struktura na bankite vo Republika Makedonija e analizirana od dva aspekta: 1) spored stepenot na privatiziranost na bankite; i 2) spored u~estvoto na stranskiot kapital.

Dominanten del vo sopstvenikata struktura na bankarskiot sistem na Republika Makedonija mu pripa|a na privatniot kapital. Stepenot na privatiziranost na bankarskiot sistem na Republika Makedonija na 31.12.2004 godina iznesuva 91,0%, odnosno 95,6% dokolku pri analizata se izzeme Makedonska banka za poddr{ka na razvojt AD Skopje⁸ koja e vo celosna dr`avna sopstvenost. Stepenot na privatiziranost e najmal kaj grupata sredni banki i iznesuva 80,1%, dodeka malite i golemite banki imaat pribli`no ist stepen na privatiziranost od 95,7% i 96,4%, respektivno. Stepenot na privatiziranost na krajot od 2004 godina e pogolem za 3,96 procentni poeni vo sporedba so krajot na 2003 godina.

Analizata na sopstvenikata struktura na bankarskiot sistem od aspekt na strukturata na obinite i prioritetnite akcii spored kategorijata na akcionerite pok`uva deka na krajot na 2004 godina fizi~kite lica se javuvaat kako sopstvenici na 7% od obinite akcii i 66,5% od prioritetnite akcii na nivo na celiot bankarski sistem. Pokraj niv, pravnite lica vo privatna sopstvenost i zadrugite, zaedno so pravnite lica ~ija transformacija e zapi{ana vo sudskiot registar, poseduvaat 83,1% od iznosot na izdadenite obinik akcii i 31,5% od vkupnite prioritetni akcii. Javniot sektor i op{testvenite i javnite pretprijatija poseduvaat 8,6% obinik i 1,8% prioritetni akcii na nivo na bankarskiot sistem.

⁷ Promenite vo pazarnoto u~estvo se rezulatat na ostvarenite pomestuvawa vo brojot na banki po oddelni grupi vo tekot na 2004 godina.

⁸ Makedonska banka za poddr{ka na razvojt vr{i specifi~na aktivnost za poddr{ka na razvojt preku finansirawe na mali i sredni pretprijatija i poddr{ka na izvozot, no isklucivo preku drugi doma{ni banki

Pregled br.4**Struktura na običnih i prioritarnih akcij na bankite spored kat egrijata na akcioneri -sostojba 31.12.2004 godina**

vo milioni denari

Red. br.	Opis	Obični akcii		Prioritetni akcii	
		I znos	U-estvo	I znos	U-estvo
1	Fizički li ca	1,119	7.0%	506	66.5%
2	Pravni li ca vo privatna sopstvenost i zadrugi	7,988	49.6%	213	28.0%
3	Pravni li ca-transf ormacija zapi { ana vo sudski registar i dobi eni Re{ enija od Komi si ja	5,393	33.5%	26	3.5%
I	Vkupno (1+2+3)	14,501	90.1%	746	98.0%
4	Op{ testveni i javni pretprijatija	300	1.9%	2	0.3%
5	Javen sektor	1,079	6.7%	11	1.5%
6	Nedef ini ran status	212	1.3%	2	0.3%
II	Sevkupno (I+4+5+6)	16,093	100.0%	761	100.0%

Stranski ot kapital na krajot na 2004 godina e prisuten kaj petnaeset banki i so~i nuva 47,5% od vkupni ot kapital vo bankarski ot sistem. Sporedeno so prethodnata godina, ne e nastanata promena vo brojot na bankite vo koi e prisuten stranski ot kapital, pri { to nema pozna~itelni promeni i vo negovoto u~estvo vo vkupni ot kapital.

Pregled br. 5**Struktura u-estvo na bankite spored vidot na sopstvenost a⁹**

Vid na sopstvenost	Broj na banki		U-estvo vo kapitalot na ni vo na bankarski sistem		U-estvo vo aktivata na ni vo na bankarski sistem	
	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2003	31.12.2004
Banki vo sopstvenost na doma{ ni privatni akcioneri	12	12	46.6%	47.5%	51.3%	50.8%
Banki vo sopstvenost na dr` avata	1	1	4.8%	4.9%	1.8%	1.9%
Banki vo sopstvenost na stranski akcioneri	8	8	48.6%	47.6%	46.9%	47.3%
Vkupno	21	21	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Od aspekt na grupiraweto spored goleminata na bankite vo sistemot, stranski ot kapital ima najgolemo u~estvo kaj grupata golemi banki od 56,9%, dodeka u~estvoto vo kapitalot na srednite banki iznesuva 34,2%, a kaj grupata mali banki negovoto u~estvo e 48,8%. Kaj grupata golemi banki stranski ot kapital pokauva porast na svoeto u~estvo od 5 procentni poeni, poradi preminot na edna sredna banka vo grupata golemi banki, koe se odrazi vrz namaluvawe na u~estvoto na stranski ot kapital vo grupata sredni banki. Kaj grupata mali banki, isto taka, doaa do namaluvawe na u~estvoto na stranski ot kapital za 3 procentni poeni, bidej{i edna od trite banki koi na 31.12.2004 godina na preminaa vo grupata sredni banki e so stranski kapital.

Od vkupniot broj banki, osum banki se vo sopstvenost na stranski akcioneri¹⁰. Ovie banki u~estvuvaat so 47,6% vo vkupni ot kapital na ni vo na cel bankarski sistem, kako i so 47,3% od vkupnata aktiva. Od ovie osum banki, ~etiri se podru`nici na stranski banki: Stopanska banka AD Skopje (podru`nica na National Bank of Greece - Grcija), Tutunska banka AD Skopje

⁹ Vidot na sopstvenosta e određen spored dominantna sopstvenost na akcii te (nad 50%) od strana na doma{ ni pravni li ca, dr` avata ili stranski li ca.

¹⁰ Kako banki vo sopstvenost na stranski akcioneri se smetaat bankite kaj koi stranski ot kapital u~estvuva so nad 50% vo vkupni ot kapital.

(podru`nica na Nova Qubqanska banka DD Qubqana - Slovenija), Alfa banka AD Skopje (podru`nica na Alpha Bank Athens - Grcija) i T.X. Ziraat bankasi podru`nica Skopje (podru`nica na T.C.Ziraat Bankasi - Turcija). Banki te vo sopstvenost na doma`ni privatni akcioneri imaat pribli`no isto u`estvo vo vkupni ot kapital kako i banki te vo sopstvenost na stranski akcioneri.

Od aspekt na grupi raweto spored gol emi nata, od osumte banki koi se vo sopstvenost na stranski akcioneri, dve banki e pripa|aat na grupata gol emi banki, dve na grupata sredni, a `etiri na grupata mali banki. Ova struktui rawe e razli`no vo sporedba so prethodnata godina poradi pregrupi raweto na banki te spored ni vnata gol emi na.

2.1.4. Bankarska mre`a i broj na vrabot eni

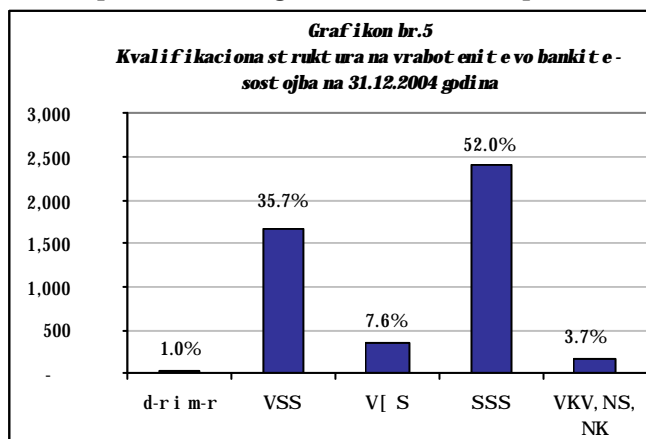
Vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija najgol emi ot del od sedi { tata na banki te se koncentri rani na teri torijata na glavni ot grad. Taka, sedumnaeset banki imaat sedi { te vo Skopje, a samo `etiri se so sedi { te nadvor od Skopje. Ovie `etiri banki im pripa|aat na grupite sredni i mali banki, zaf a}aj}i 11,9% od vkupni ot finansiski potencijal i 14,4% od vkupni ot kapital na celi ot bankarski si tem.

Vi sokata koncentri ranost na banki te na edna lokacija se relati vi zira so postoweto na { i roka bankarska mre`a, koja se состоi od `etiri eset i tri filijali, sto devedeset i sedum ekspozituri, { eeset i devet { alteri, `etiri eset i dve delovni edinici i edna kredit na kancelarija. Tuka osobeno treba da se naglasi postoweto i na gol em broj { alteri na JP "Makedonska po{ ta# (320 po{ tenski edinici so 620 { alteri na celata teritorija na Republika Makedonija) koi del od banki te gi koristat zaradi izvr{ uvawe na svoite funkcii i namal uvawe na tro{ oci te. Razgranetata bankarska mre`a dava pridones za podobruvawe na kvalitetot vo makedonskoto bankarstvo, preku zgol emuvawe na konkurencijata, do bli ` uvawe do kli enti te, osobeno ekspanzija vo raboteweto so nasel eni eto.

So iskl u`ok na edna banka, koja ima svoe pretstavni { tvo vo stranstvo, organizacii te delovi na si te ostanati banki se loci rani na teri torijata na Republika Makedonija.

Vkupni ot broj na vrabot eni lica na nivo na bankarski ot sistem, na krajot na 31.12.2004 iznesuva{ e 4.635 lica, od koi najgol emi ot del, odnosno 57,9% se vo gol emi te banki, dodeka grupite sredni i mali banki u`estvuvaat so 24,5% i 17,6%, soodvetno. Sporedeno so prethodnata godina e ostvaren porast na vkupni ot broj vrabot eni za `etiri eset lica.

Vo kvalifikaci skata struktura na bankarski te rabotnici domi niraat rabotnicite so sredna stru-na podgotovka (2.409 vrabot eni), a vedna{ zad ni v se rabotnici te so visoko obrazovanie (1.656 vrabot eni).

2.1.5. Struktura na ponudata na bankarski uslugi

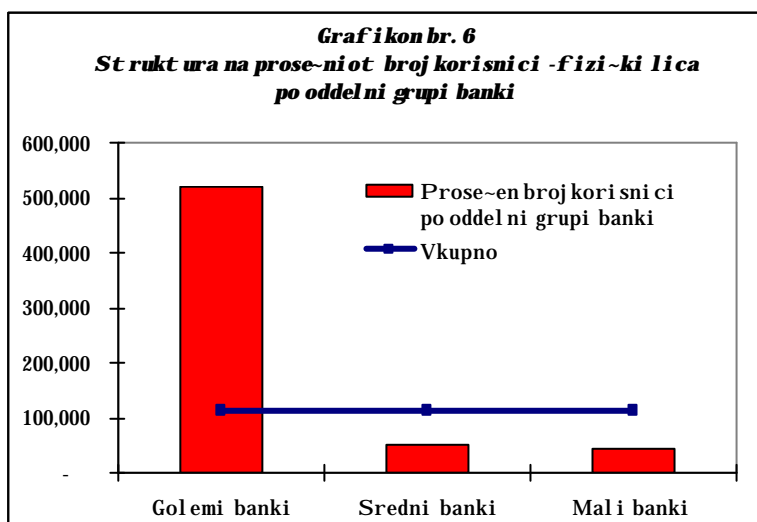
So sestojba na 31.12.2004 godi na, prose~ni ot broj korisni ci na bankarski uslugi po oddel na banka vo Republ i ka Makedoni ja i znesuva 120.694. Fizi ~ki te lica go kreiraat dominantno tu~estvo vo vkupni ot prose~en broj korisni ci (94,8%), a ostanati ot del od 5,2% se odnesuva na pravni te lica. Naj~esto kori stena uslug a pretstavuva depozi tnata akti vnost na banki te, koja ja kori stat 70,8% od prose~ni ot broj korisni ci na bankarski uslugi .

Pre~led br. 6

Struktura na ponudata na bankarski uslugi spored prose~ni ot broj korisni ci so sostojba na 31.12.2004

Red. br.	Opis	Pravni lica		Fizi~ki lica		Vkupno	
		prose~en broj korisni ci	%	prose~en broj korisni ci	%	prose~en broj korisni ci	%
1	Kredi ti, akredi ti vi, garanci i	832	13.3%	5,976	5.2%	6,808	5.6%
2	Depozi ti	5,340	85.4%	80,087	70.0%	85,427	70.8%
2a	- po vi duvawe	5,304	84.8%	67,276	58.8%	72,579	60.1%
2b	- oro~eni	37	0.6%	12,811	11.2%	12,848	10.6%
3	Pari ~ni karti ~ki (debi tni - kredi tni)	80	1.3%	5,293	4.6%	5,373	4.5%
4	Tekovni smetki	-	0.0%	23,086	20.2%	23,086	19.1%
	Vkupno	6,252	100.0%	114,441	100.0%	120,694	100.0%

Analizirano po oddelni grupi banki, prose~ni ot broj korisni ci na uslugi vo grupata golemi banki iznesuva 543.295. Ovoj prosek e pogolem za 4,5 pati od prosekot na nivo na cel i ot sistem. Prosekot na korisni ci vo ramki te na grupata sredni banki iznesuva 55.802 korisni ci, { to e dvojno pomalku od vkupni ot bankarski ot prosek. Malite banki imaat prose~no 45.827 korisni ci, { to e daleku pod vkupni ot bankarski prosek. Na ovoj na~in, u{ te edena{ se potvrduva konstatacija za koncentracija na bankarski ot sistem na Republ i ka Makedoni ja kaj grupata golemi banki .

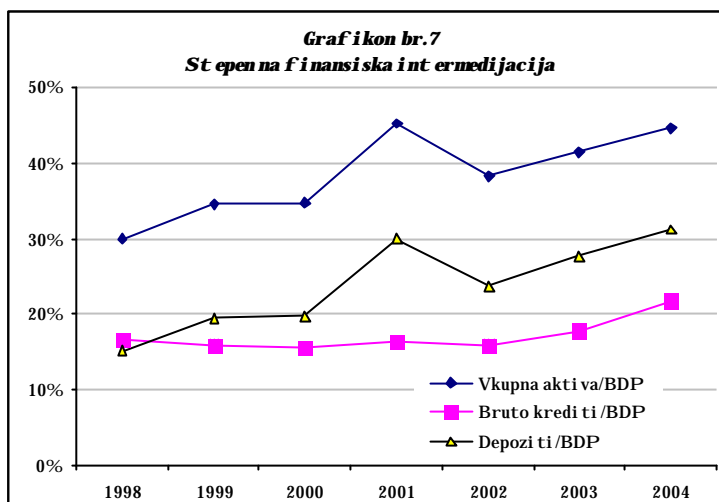
2.2. Akti vnost na banki te

Kontinuiranoto jaknewe na doverbata vo bankarski ot sistem na Republi ka Makedoni ja i s~ pozasileni te preferenci za { tedewe na naseleni eto di rektno se reflekti raa vrz kontinuirani ot rast na depozi tni ot potencijal . Vo tekot na 2004 godi na, vkupni ot iznos na novopri brani depozi ti iznesuva { e 12.096 milioni denari, dodeka porastot na bruto krediti te na

nefinansiski sektor ("pretprijatija" i "naselenie") iznesuva{ e 12.182 miliona denari. Toa zna~i deka vo tekot 2004 godina, na neto osnova, bankite vo Republika Makedonija vo celost go plasirale vkupnot iznos na novopribrani depoziti vo krediti. Vakvite dve `ewa na vkupnite depoziti i bruto krediti rezultiraa so visoki me|ugodi{ ni stapki na porast na ovie dve najzna~ajni kategorii od 17,2% i 26,7%, soodvetno.

Depozitniot potencijal kako glavna determinanta za intenzivirane na

kreditnata aktivnost na bankite poziitivno vlijae{ e i vrz kontinuiranoto jaknevena stepenot na finansiskata intermedijacija vo makedonskata ekonomija. Taka, na 31.12.2004 godina ovoj pokazatel presmetan kako odnos pome|u vkupnata aktiva, bruto krediti te kaj komitenti i vkupnite depoziti, so bruto doma{niot proizvod¹¹ na Republika Makedonija, iznesuva{ e 44,6%, 21,7% i 31,1%, soodvetno. Za sporedba, na 31.12.2003 godina ovie pokazateli iznesuvaa 41,4%, 17,8% i 27,7%, soodvetno.

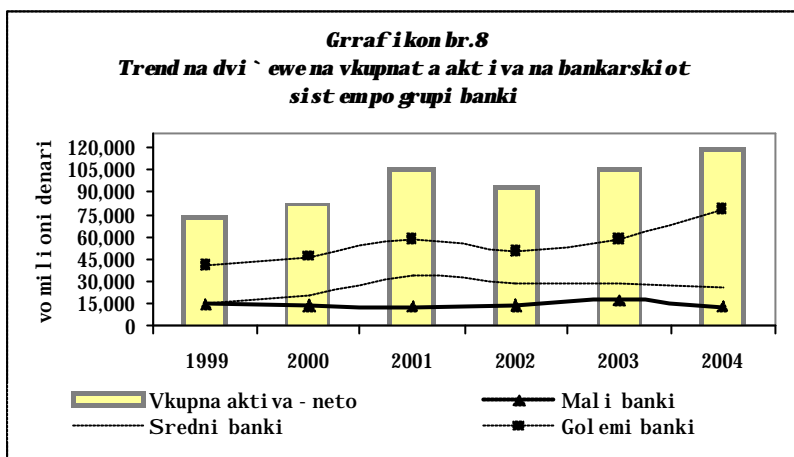

2.2.1. Aktiva na bankite

Vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godina iznesuva{ e 117.985 milioni denari, { to pretstavuva godi{ en porast od 13.110 milioni denari ili 12,5% vo sporedba so 31.12.2003 godina (Bilans na sostojba - Aneks br. 1). So ova se prodol`i kontinuiraniot trend na porast na aktivata na bankite od izminatite godini so { to se potvrdi potencijalot za nejzin ponatamo{ en rast vo idnina. Vakvata dinamika na vkupnata aktiva vo analiziraniot period e glavno rezultat na kontinuiraniot porast na vkupnite depoziti, kako najzna~aen izvor na sredstva na bankite.

Analizirano po grupi banki (golemi, sredni i mali), porastot na aktivata na bankite vo Republika Makedonija sporedeno 31.12.2004 godina so 31.12.2003 godina, vo celost proizleguva od porastot na aktivata na grupata големи banki. Taka, vo analiziraniot period, vkupnata aktiva na grupata големи banki bele`i porast od 20.621 milioni denari ili 35,4%, { to pred se e rezultat na premivaweto na edna banka od grupata sredni banki vo grupata големи banki, kako i na porastot na aktivata na bankite vo grupata големи banki. Istovremeno, tri banki preminaа od grupata mali vo grupata sredni banki. Vakvite pomestuvawa na bankite od edna vo druga grupa se odrazija i vrz sostojbata i trendot na vkupnata aktiva na grupite mali i sredni banki. Taka, na 31.12.2004 vo odnos na 31.12.2003, grupata sredni banki bele`i pad na vkupnata aktiva za 3.491 milioni denari ili 11,9%, dodeka grupata mali banki pad za 4.021 milioni denari ili za 23,4%.

¹¹ Procent podatok za 2004 godina od Dr`aven zavod za statistika

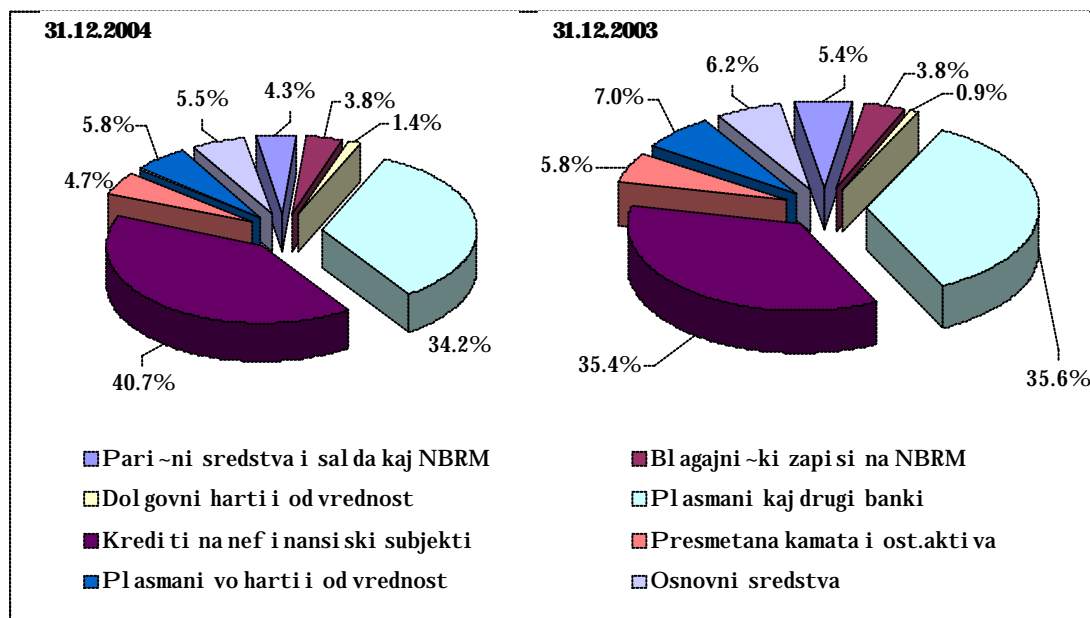

Vakvite dvi`ewa predizivkaa i odredeni promeni vo nivoto na u`estvo vo vkupnata aktiva po grupi banki na 31.12.2004 vo odnos na 31.12.2003 godina. Sepak, strukturata po grupi banki ostane nezmeneta, so { to grupata golemi banki ne samo { to

ja zadr`a, tuku i ja zgolemi svojata dominantna pozicija so 66,8% (55,5% - 31.12.2003 godina). Toa, od druga strana, predizivka namaluvawe na u`estvoto na grupata sredni banki na 22,0% (28,1% - 31.12.2003 godina) i na grupata mali banki so 11,2% (16,4% - 31.12.2003 godina).

Kako rezultat na zgolemuweto na depozitniot potencial i namaluvaweto na aktivnite kamatni stapki na bankite, vo analiziraniot period kreditite na nefinansiskite subjekti (pretprijatija i naselenie) bele`at najintenziven porast, vo odnos na trendot na ostanatite pozicii na aktivata, so { to re-isi vo celost go determiniraat porastot na vkupnata aktiva vo odnos na 31.12.2003 godina.

Grafikon br.9
Struktura na aktivata

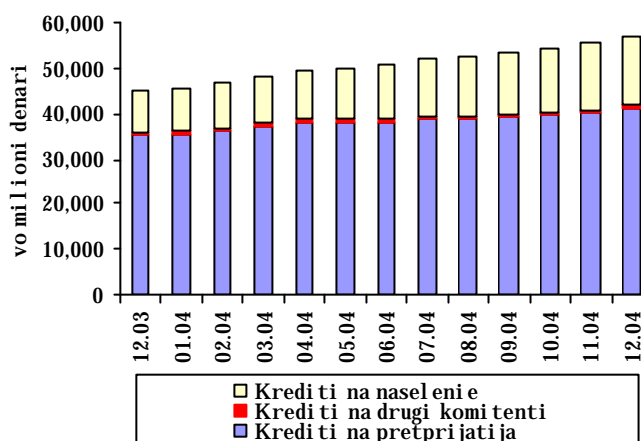
Od sporedbata na sostojbata na 31.12.2004 godina so onaa na 31.12.2003 godina, proizleguva deka porastot na kreditnata aktivnost na bankite implicira odredeni pomestuvawa vo strukturata na vkupnata aktivata na bankite vo Republika Makedonija. Tie pomestuvawa se odnesuvaat pred`na

prezemaweto na dosega{ noto najvi soko u-estvo na plasmani te kaj drugi banki od strana na krediti te na nefinansi ski te subjekti, { to be{ e registri rano u{ te vo prvoto polugodie od 2004 godina. Taka, so sostojba na 31.12.2004 godina, u-estvo na krediti te na nefinansi ski te subjekti vo vkupnata aktiva iznesuva 40,7% (35,4% - 31.12.2003 godina), a na plasmani te kaj drugi banki iznesuva 34,2% (35,6% - 31.12.2003 godina). U-estvoto na ovi e plasmani od 74,9% vo vkupnata aktiva ja determinira dominantnata izlo`enost na bankarski ot sistem vo Republ i ka Makedonija na kreditni ot rizik. Preostanati te 25,1% se odnesuvaat na poziciji ~ie poedine~no u-estvo e relativno malo (ne nadmi nuva 10%) i koi ne bele`at zna~itelni promeni vo anal izirani ot peri od.

2.2.1.1. Kredit na aktivnost na bankite (kredit i na nefinansi ski subjekti)

Vo tekot na 2004 godina bankite prodol`ija so u{ te pozasi lena kreditna aktivnost, pred s{c generirana od pro{ i ruwaweto na depozitni ot potencijal, povi soki ot bonitet na komitenti te, pro{ i ruwaweto na lepezata na krediti, namalenata cena na krediti te, kako i liberalizacijata na deviznoto rabotewe. Seto ova rezul tira so godi { en porast na bruto krediti te na komitenti (nefinansi ski pravni lica i naselenie) za 12.182 milioni denari ili za 27,0%. Re~isi identi~en porast se zabele`uva i pri analizata na krediti te na nefinansi ski te subjekti na neto osnova, koi vo odnos na krajot na 2003 godina bele`at zgolemuwawe za 10.965 milioni denari ili za 29,5%. Za sporedba, godi { nata stapka na porast na bruto-krediti te za peri odot 31.12.2002 - 31.12.2003 godina iznesuval a 16,6%, a na neto-krediti te za isti ot peri od, 15,7%. Ovi e stapki na porast go potvrduwaat kontinuirani ot trend na zgolemuwawe na krediti raweto na pretpri jatijata i naseleni eto od strana na banki te i vo tekot na 2004 godina, so istovremeno podobruwawe na kvalitetot na plasmani te. Vakvata finansiska poddr{ ka na nefinansi ski ot sektor preku natamo{ no intenzivirawe na kreditnata aktivnost na banki te zna~e{ e osnova za stitul irawe na ekonomski ot rast vo zemjata.

Grafikon br.10
Mese-nadimamka na krediti te

Anal izirano spored **grupi banki** (gol emi, mali i sredni), zgolemuwaweto na bruto krediti te na godi { no ni vo e rezul tat na zgolemuwaweto na krediti te kaj grupata gol emi banki, so ogl ed na f aktot { to edinstveno ova grupa bele`i porast vo odnos na 31.12.2003 godina (za 15.536 milioni denari ili 69,2%). Nasproti niv, grupite sredni i mali banki bele`at negativen trend vo anal izirani ot peri od, odnosno pad na bruto krediti te od 18,5% i 6,5%, soodvetno. Vakvite dvi`ewa se usloveni i od prethodno spomnatite pomestuwawa na odredeni banki od edna vo druga grupa vo tekot na 2004. Strukturata na bruto krediti te e nei zmeneta vo odnos na krajot na 2003 godina, taka { to dominantno mesto ima grupata gol emi banki so 66,2% (49,5% -

31.12.2003 godina), po { to sleduva grupata sredni banki so 22,2% (34,5% - 31.12.2003 godina). Ostanati te 11,6% se odnesuvaat na grupata mali banki (16,0% - 31.12.2003 godina).

Strukturnata analiza na krediti te od aspekt na **sektori te** so sostojba na 31.12.2004 godina poka`uva deka dominantното mesto i natamugo imaat krediti te na sektorot "pretprijatija# koi vo vkupnite krediti u-estvuvaat so 71,5% (78,2% - 31.12.2003 godina). Krediti te na sektorot "naseleni e# u-estvuvaat so 26,7% (20,8% - 31.12.2003 godina). Sepak, i pokraj f aktot { to nema izmeni vo sektorskata struktura, trendot na porast na u-estvoto na krediti te na sektorot "naseleni e# za smetka na mamaluvaweto na u-estvoto na krediti te na sektorot "pretprijatija#, prodol`i i vo tekot na 2004 godina. Toa go potvrduva me|ugodi { nata stapka na porast od 63,2% na krediti te na sektorot "naseleni e#, nasproti stapkata od 16,1% na sektorot "pretprijatija#.

Pregled br. 7

Struktura na krediti te na nefinansiski te subjekti

Vo milioni denari

Datum	Opis	Vkupno	Pretprijatija		Naseleni e		Drugi konitenti		
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	
31.12.2003	Dostasani krediti	1,082	805	108	137	0	1	30	
	Kratkoro-ni krediti	16,193	12,713	1,665	1,732	0	24	60	
	Dolgoro-ni krediti	17,786	6,914	3,918	6,853	3	0	98	
	Nefunkcionalni krediti	10,126	7,897	1,303	655	18	155	99	
	Bruto krediti	45,186	28,329	6,994	9,376	21	179	287	
	Rezervi za potencialni zagubi	-8,075							
	Neto krediti	37,111							
31.12.2004	Dostasani krediti	1,210	616	470	110	3	0	11	
	Kratkoro-ni krediti	19,583	13,771	2,703	2,457	43	594	15	
	Dolgoro-ni krediti	26,848	8,464	6,611	11,378	298	9	87	
	Nefunkcionalni krediti	9,727	7,297	1,089	1,026	17	187	111	
	Bruto krediti	57,367	30,149	10,872	14,971	362	790	224	
	Rezervi za potencialni zagubi	-9,292							
	Neto krediti	48,076							

Od aspekt na **valutnata struktura** na kreditnata aktivnost na banki te, vo analizirani ot period se zabele`uva intenzivirawena deviznosta na krediti te rawe { to glavno e efekt na negovata liberalizacija vo juli 2003 godina, kako i na relativno poatraktivnata kamatna stapka na devizni te vo odnos na denarski te krediti. I meno, godi { nata stapka na porast na devizni te krediti za periodot 31.12.2003 - 31.12.2004 godina iznesuva 56,9%, { to e zna~itelno pove}e od stapkata na porast za periodot 31.12.2002 - 31.12.2003 godina koga taa iznesuva { e 12,3%. Poitenzivni ot porast na deviznosta na krediti te rawe osobeno se zabele`uva vo vtoroto polugodie na 2004 godina, { to e determinirawo vo najgol emamera od intenzivnosta na krediti te rawe na pretprijatijata. I pokraj vaktawadi namika na devizni te krediti, sepak vo strukturata na krediti te, dominantното u-estvo so 59,4% od vkupno odobreni te krediti od strana na banki te go zadr`aa denarski te krediti (61,6% - 31.12.2003 godina), 20,6% se denarski krediti so devizna klauzula (22,2% - 31.12.2003 godina), a ostatokot od 20,0% se devizni krediti (16,2% - 31.12.2003 godina). Pri toa, od denarski te krediti, najzabele`itel en godi { en porast imaat krediti te na "naseleni e# od 59,7%, nasproti porastot od 6,4% na "pretprijatija#.

Od aspekt na **ro-nosta**, dolgoro-nite krediti i ponatamugo imaat dominantno u-estvo vo vkupnite krediti so 46,8% (sporedeno so 39,4% - 31.12.2003 godina), pred kratkoro-nite krediti ~ie u-estvo iznesuva 34,1%

(sporedeno so 35,8% - 31.12.2003 godina)¹². Vakvite dve `ewa reflektiraat prodol `uvawe na trendot na porast na u-estvoto na dolgoro~nite krediti za smetka na padot na u-estvoto na kratkoro~nite krediti, { to za prv pat be{ e registri rano na krajot na 2003 godina. Toa se potvrduva i so godi { nata stapka na porast na dolgoro~nite krediti od 50,9%, koja e re~isi za 2,5 pati povi soka od stapkata na porast na kratkoro~nite krediti od 20,93%. Od sektorski aspekt, spored ro~nosta, na godi { no ni vo, poi ntenzi ven porast bele `at dolgoro~nite krediti na naseleni eto (za 4.820 milioni denari ili 70,3%), nasproti porastot na dolgoro~nite krediti kaj pretprijatija (za 4.243 milioni denari ili 39,2%).

2.2.1.2. Plasmani kaj banki

Plasmani te kaj doma{ ni i stranski banki se vtor domi nanten segment na aktivata na bankite vo Republika Makedonija po krediti te kaj nef i nansi ski subjekti. So sostojba na 31.12.2004 godina, plasmani te kaj doma{ ni i stranski banki iznesuvaa 41.331 milioni denari, odnosno 34,2% od vkupnata aktivata na bankite vo Republika Makedonija. Sporedeno so sostojbata na 31.12.2003 godina, tie bele `at porast od 3.030 milioni denari ili za 8,1%. Vo strukturata na plasmani te kaj banki, domi nantno u~estvo s{ u{ te imaat devizni te smetki kaj doma{ ni i stranski banki so 96,4% (92,2% na 31.12.2003). Ostanati te 3,6% se odnesuvaat na krediti odobreni na banki (Bilans na sostojba - Aneks br.1).

Sporedbenata analiza po **grupi banki** poka `uva pravoproporcionalen odnos me|u gol emi nata na bankite i obemot na plasmani kaj doma{ ni i stranski banki. Vakvata struktura e re~isi nei zmeneta vo odnos na onaa na krajot na 2003 godina, taka { to grupata gol emi banki, ~ij{ to broj se zgolemi od dve na tri banki, ja zajakna svojata pozicija, zgolemuvaj}i go svoeto u~estvo od 62,1% (31.12.2003 godina) na 74,2% (31.12.2004 godina).

2.2.1.3. Plasmani vo hartii od vrednost

Na krajot na 2004 godina, portfolioto na hartii od vrednost na bankite vo Republika Makedonija iznesuva{ e 13.007 milioni denari, ili 11,0% od vkupnata aktivata, { to pretstavuva re~isi nei zmeneto u~estvo sporedeno so krajot na 2003 godina koga iznesuva{ e 11,8%. Sporedeno na godi { no ni vo, portfolioto na hartii od vrednost bele `i porast za 682 miliona denari ili za 5,5%, { to e glavno rezultat na porastot na drugite dolgovni hartii od vrednost¹³ i delumno na porastot na blagajni ~kite zapisi na Narodna banka. Porastot na dolgovnite hartii od vrednost se dol `i na voveduvaweto kratkoro~ni dr `avni hartii od vrednost (za prv pat vo januari 2004 godina) na makedonski ot finansiski pazar. Na 31.12.2004 godina, vkupni ot iznos na dr `avni zapisi be{ e 1.909 milioni denari¹⁴. Od vkupni ot iznos, samo 1/3 se odnesuva na dr `avni zapisi koi { to bankite gi kupile za svoja smetka, dodeka 2/3 se odnesuvaat na dr `avni zapisi kupeni za smetka na indirektni u~esnici, odnosno klienti na bankite. Pokraj trgovaweto so prvovvedenite dr `avni zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci, vo tekot na mesec noemvri 2004 godina be{ e vovedeno trgovawe so dr `avni zapisi so rok na dostasuvawe od { est meseci.

¹² Dostasani te i nefunkcionalni te krediti se iskl u~eni od analizata na ro~nata struktura na krediti so oged na ni vni ot nedef i ni ran ro~en status.

¹³ Drugi te dolgovni hartii od vrednost glavno se odnesuvaat na dr `avni te zapisi, a vo Bilansot na sostojba (Aneks broj 1) se del od pozicijata Dolgovni hartii od vrednost.

¹⁴ Diskontirani iznos.

Od aspekt na strukturata na portfolioto na hartii od vrednost, ne se zabele`ani pomestuvawa vo odnos na 31.12.2003 godina. So sostojba na 31.12.2004 godina, najgolem del od hartiiite od vrednost i ponatamu se odnesuva na dr`avnite obvrznic i izdadeni od strana na Republika Makedonija po razli`ni osnovi i na blagajni`kite zapisi na Narodna banka. Dr`avnite obvrznic i izdadeni od strana na Republika Makedonija iznesuvaat 6.460 milioni denari ili 49,7% od vkupnoto portfolio na hartii od vrednost (54,4% - 31.12.2003 godina). Od niv, 85,2% se odnesuvaat na dr`avnite obvrznic i izdadeni vrz osnova na restruktuiraweto na Stopanska banka AD Skopje¹⁵ koi se so rok na dostasuvawe od `etiri naeset godini. Ostatokot se obvrznic i izdadeni od strana na Republika Makedonija - Agencija na Republika Makedonija za sanacija na banka, kako i vrz osnova na "zamrznatoto#devizno {tedewe.

Na 31.12.2004 godina, blagajni`kite zapisi na Narodna banka i znesuvaat 4.465 milioni denari, ili 34,3% od vkupnoto portfolio na hartii od vrednost (32,3% - 31.12.2003 godina). Godi{niot porast na blagajni`kite zapisi na Narodna banka iznesuva 490 milioni denari ili 12,3%, koj se realizira vo vtoroto polugodie od 2004 godina. Osnovna pri`ina za porastot na blagajni`kite zapisi pretstavuva{e zgolemeni ot interes na bankite zaradi poka`uvawe na ni vnata kamatna stapka¹⁶.

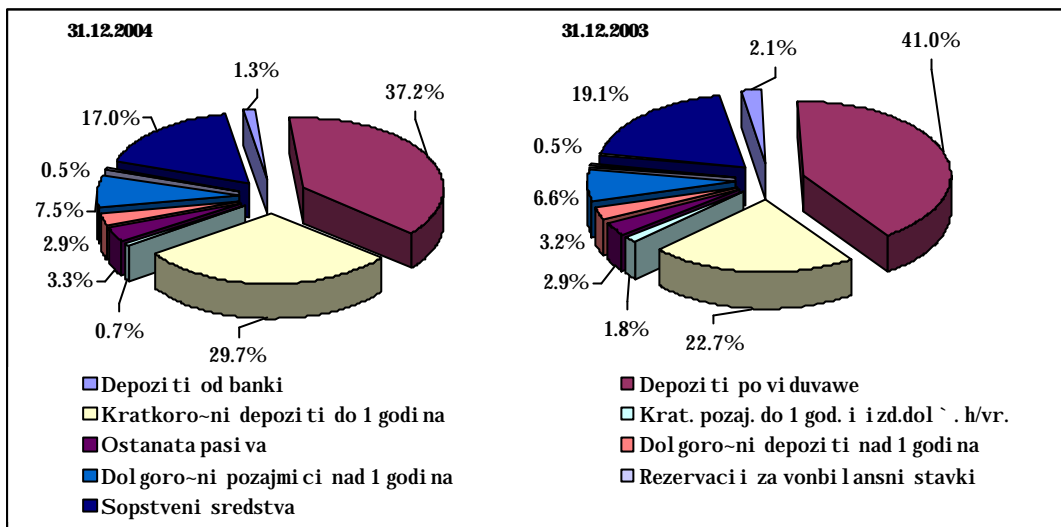
2.2.2. Obvrski i sopstveni sredstva

Vo strukturata na pasivata na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godina ne se zabele`ani neкои pozna`itelni pomestuvawa vo sporedba so 31.12.2003 godina. Depozitite na nefinansiските pravni lica i naseleni eto so svoeto u`estvo vo vkupnata pasiva od 69,8% (66,9% - 31.12.2003 godina) i natamu se najzna`ajna komponenta na pasivata na bankite, po {to sleduvaat sopstvenite sredstva so 17,0% (19,1% - 31.12.2003 godina). Kako i na krajot na 2003 godina, taka i na krajot na 2004 godina, treta pozna`ajna kategorija na izvori na sredstva se depozitite od banki i pozajmitite od banki so u`estvo od 9,5% vo pasivata (10,5% - 31.12.2003 godina). Od niv, dolgoro`nite pozajmiti go zadr`aa dominantnoto mesto so 78,7% (63,0% - na 31.12.2003 godina), koi glavno se odnesuvaat na pozajmitite od stranski banki vrz osnova na dolgoro`ni stranski kreditni linii.

¹⁵ Zakon za garantirawe na investicijata na strate{ki investitori i za prezemawe na oddelni pobaruvawa od krajni korisnici od strana na Republika Makedonija vo Stopanska banka AD Skopje.

¹⁶ Vo vtorata polovina od 2004 godina, Narodna banka gi zgolemi kamatnite stapki na blagajni`kite zapisi vo tri navrati - za 0,5 procentni poeni vo sredinata na avgusti kon krajot na septemvri i za 1 procenten poen vo noemvri. Na krajot na 2004 godina, kamatnata stapka na blagajni`kite zapisi so rok na dostasuvawe od sedum dena i dvaeset i osum dena i znesuva{e 7% i 10% godi{no, soodvetno-I zvor: Kvartalen izve{taj - III/2004 i IV/2004 - Narodna banka na Republika Makedonija.

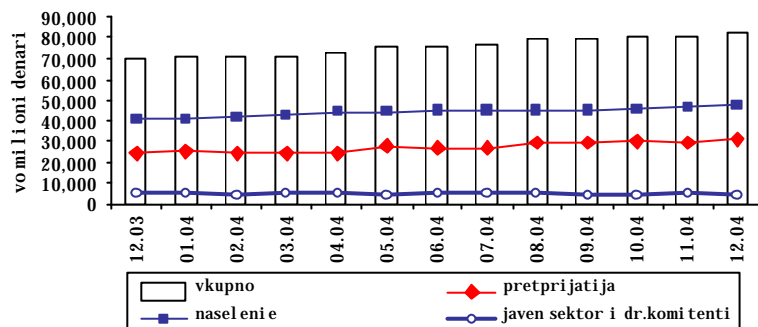
Grafikon br.11-Struktura na pasivata

2.2.2.1. Depoziti na nefinansijski pravni lica i naselenie

Kontinuirani trend na porast na depoziti od potencialna bankite vo Republika Makedonija, kako i vo minatata godina, taka prodol`i i vo tekot na 2004 godina. Vo odnos na 31.12.2003 godina, vkupnite depoziti od nefinansijski pravni lica i naselenie se zgolemi za 12.096 milioni denari ili za 17,2% i na 31.12.2004 godina iznesuvaa 82.284 milioni denari, { to pretstavuva najvisko nivo na depoziti od monetarnoto osamostojuvawe na Republika Makedonija i upatuva na zaklu~okot deka doverbata vo bankite vo Republika Makedonija zajaknuva od godina vo godina.

Grafikon br.12
Dvieve na vkupnite depoziti i na depozitite od nefinansijski pravni lica i naselenie

Strukturnoto u~estvo na poodelni **grupi banki** vo vkupni ot depoziten potencial na krajot na 2004 godina vo odnos na krajot na 2003 godina poka`uva zgolemuvawe na u~estvoto na grupata golemi banki za smetka na namaluvaweto na u~estvoto na grupite sredni i mali banki. Zajaknatata pozicija na grupata golemi banki e rezultat na zgolemuvaweto na brojot na grupata golemi banki za edna banka, kako i na zgolemuvaweto na depozitite po poodelni banki vo ramki na grupata. Taka, na 31.12.2004 godina, u~estvo na grupata golemi banki vo strukturata na vkupnite depoziti, kako i vo depozitite na naselenieto, depozitite po viduvawe i deviznite depoziti (kako glavni kategorii na vkupnite depoziti), iznesuva{e 75,5%, 77,2%, 71,1% i 81,6%, soodvetno. Sporedeno na godi{no nivo, porastot na ovie kategorii depoziti re~isi vo celoste odraz na porastot na vkupnite depoziti kaj grupata golemi banki, so

ogled na nezna-itelni ot porast kaj grupata mali banki i padot kaj grupata sredni banki.

Analizata **po sektori** poka`uva deka i vo 2004 godina vo ramki na vkupnite depoziti prodol`uva da dominira u-estvoto na depozitite na naseleni eto so 57,7% (58,8% - 31.12.2003 godi na). Depoziti te na pretprijatija u-estvuvaat so 37,4%, { to e za 1,9 procentni poeni pove}e vo odnos na u-estvoto na 31.12.2003 godi na. Depoziti te na drugi te komitenti i na javni ot sektor i maat relativno mali u-estva vo vkupni ot depoziten potencijal na banki te, 2,9% i 2,0% respekti vno, so { to prodol`uva konti nui rani ot godi { en trend na ni vno namal uvawe. Na godi { no ni vo, najzabel e`itel en porast od 6.914 mi li oni denari ili za 17,0% i maat depoziti te na naseleni eto i depoziti te na pretprijatija ta od 5.825 milioni denari ili za 23,4%. Nasproti niv, depoziti te na javni ot sektor i na drugi te komitenti bele`at pad od 24,5% i 4,1%, respekti vno.

Sporjeno na godi { no nivo, **valutnata struktura** na depozitni ot potencijal na banki te ne bele`i pozna-itelni promeni. Na 31.12.2004 godi na devizni te depoziti u-estvuvaat so 54,4% vo vkupni ot depoziten potencijal (52,7% - 31.12.2003 godi na), denarski te so 40,4% (42,9% - 31.12.2003 godi na), a denarski te depoziti so devizna klauzula so 5,3% (4,4% - 31.12.2003 godi na). Vo analizi rani ot period, devizni te depoziti bele`at najintenzi ven porast od 7.749 milioni denari ili za 21,0%, u-estvuvaj}i so 64,1% vo porastot na vkupni te depoziti. Najgolem pridones za porastot na devizni te depoziti ima porastot na devizni te depoziti na naseleni eto so 67,5%, dodeka pak pri donesot na devizni te depoziti na pretprijatija ta iznesuva 30,8%. Vo analizi rani ot period, denarski te depoziti bele`at rast od 3.118 mi li oni denari ili za 10,4%, dodeka rastot na denarski te depoziti so devizna klauzula iznesuva 1.228 milioni denari ili 39,7%. Ova govori za s{ te izrazenata sklonost na naseleni eto kon { tedewe vo stranska valuta.

Pregled br. 8

Struktura na depozitite od nefinansiski pravni lica i naselenie

Datum	Opis	Vkupno	Pretprijatija		Naselenie		Javen sektor		Drugi komitenti	
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni
31.12.2003	Depoziti po viduvawe	41.928	8.527	7.019	7.093	16.119	1.461	-	1.708	-
	Ograni-eni depoziti	1.020	485	462	-	-	64	-	8	-
	Kratkoro-no oro-eni depoziti do edna god.	23.836	6.724	1.481	3.583	10.899	535	-	433	181
	Dolgoro-no oro-eni depoziti nad edna god.	3.405	231	-	2.083	815	156	-	112	9
	Vkupno	70.188	15.967	8.963	12.759	27.833	2.217	-	2.260	190
	Stapka na promena na depoziti te vo odnos na 31.12.2002 godi na	21.2%	20.2%	69.9%	27.8%	13.3%	-7.2%	-	15.2%	-56.2%
31.12.2004	Depoziti po viduvawe	42.817	9.016	6.700	7.450	17.393	744	-	1.514	-
	Ograni-eni depoziti	1.039	344	561	-	-	128	-	6	-
	Kratkoro-no oro-eni depoziti do edna god.	35.025	9.637	4.089	5.278	14.530	702	-	472	318
	Dolgoro-no oro-eni depoziti nad edna god.	3.403	409	-	1.718	1.137	99	-	31	8
	Vkupno	82.284	19.406	11.350	14.447	33.059	1.673	-	2.024	326
	Stapka na promena na depoziti te vo odnos na 31.12.2003 godi na	17.2%	21.5%	26.6%	13.2%	18.8%	-24.5%	-	-10.5%	71.9%

Od aspekt na **ro-nosta**, na 31.12.2004 godi na u-estvoto na depoziti te po viduvawe bele`i opajawe, no i pokraj toa, ovie depoziti ostanuvaat kako dominantna kategorija vo vkupnite depoziti so u-estvo od 53,3% (61,2% - 31.12.2003 godina). U-estvoto na kratkoro-nite depoziti iznesuva 42,6% i

bele`i porast vo odnos na 31.12.2003 godina (34,0%). Ostanatite 4,1% im pripa|aat na dolgoro~nite depoziti (4,9% na 31.12.2003 godina). Ovie kvalitativni pomestuvawa od aspekt na ro~nosta na depozitite se dol`at na daleku pointenzivni ot porast na kratkoro~nite depoziti (za 11.189 milioni denari ili za 46,9%) od porastot na depozitite po viduvawe (za 909 milioni denari ili za 2,1%). Od sektorski aspekt, kratkoro~nite depoziti na pretprijatijata i naseleni eto bele`at re~isi ramnomeren porast na godi{ no nivo od 5.521 milioni denari (67,3%) i 5.325 milioni denari (36,8%), soodvetno.

2.2.2.2. Sopstveni sredstva

Sopstvenite sredstva na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godi na i znesuvaat 20.023 milioni denari i vo strukturata na vkupnite izvori na sredstva u~estvuvaat so 17,0%. Sporedeni so krajot na 2003 godina, sopstvenite sredstva bele`at pad za 51 milioni denari ili 0,3%. Strukturata na sopstvenite sredstva na 31.12.2004 godina vo odnos na 31.12.2003 godina analizirana spored grupi banki (golemi, sredni i mali) bele`i promena vo nasoka na porast na u~estvoto na grupata na golemi banki za smetka na pad na u~estvoto na ostanatite dve grupi banki. Taka, najvisoko u~estvo vo vkupnite sopstveni sredstva ima grupata golemi banki so 42,4%, grupata sredni banki u~estvuva so 32,7%, a grupata mali banki u~estvuva so 24,9%. Za sporedba, na 31.12.2003 godina, sopstvenite sredstva bea re~isi ramnomerno rasporedeni po grupi banki, pri { to najvisoko u~estvo ima{e grupata mali banki so 35,4%. Po niv sleduvaa grupata golemi banki so 33,2% i grupata sredni banki so 31,3%. Vakvata strukturna promena na u~estvoto po oddelni grupi banki vo vkupnite sopstveni sredstva na bankite e odraz na pomestuvaweto na odredeni banki od edna vo druga grupa banki vo tekot na 2004 godina.

2.2.3. Vonbilansni aktivnosti na bankite vo Republika Makedonija

Vkupnata vonbilansna aktiva, odnosno vkupnite potencialni obvrski na bankite vo Republika Makedonija na krajot od 2004 godina iznesuvat 12.073 milioni denari. Najzna~ajno u~estvo imaat nepokrienite garancii i akreditivi (55,5%) i ~inidbenite garancii (26,2%). Vo odnos na krajot na 2003 godina, vonbilansnite aktivnosti bele`at zgolemuvawe od 594 milioni denari ili 5,2%, {to vo najgolema mera e rezultat na porastot na odobrenite neiskoristeni ramkovni krediti za 700 milioni denari.

Rizi~nite vonbilansni stavki vo vkupnata vonbilansna aktiva u~estvuvaat so 91,0% i vo odnos na krajot od 2003 godina nivnoto u~estvo e zgolemeno za 683 milioni denari (6,6%). Ovoj pokazatel uka`uva na toa deka zna~itelno del od vkupnite vonbilansni aktivnosti na bankite vo Republika Makedonija pretstavuva izlo`enost sprema krediten rizik i ima potencial da se transformira vo bilansni pobaruwawa. Me|utoa, i pokraj toa {to ovie vonbilansni stavki pretstavuvaat krediten rizik na bankite, ni vnata prose~na rizi~na klasifikacija na 31.12.2004 godina se dvi`i pome|u rizi~nite kategorii "A" i "B", {to e pokazatel za umereno, pa i niski nivo na rizi~nost na ovie potencialni pobaruwawa.

Pregled br.9
Vonbilansni aktivnosti

Vo milioni denari

Opis	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004
Pokrieni vonbilansni stavki	1,899	1,573	3,134	1,238	1,174	1,085
^inidbeni garanci i	2,744	3,244	3,340	3,010	3,291	3,163
Neiskoristeni ramkovni krediti - obvrski za krediti rawe	65	123	155	536	422	1,122
Nepokrieni garanci i, akreditivi.	9,300	9,059	8,811	6,504	6,592	6,703
Vkupna vonbilansna aktivnost	14,008	13,998	15,440	11,288	11,479	12,073
U-estvo na vkupni te vonbilansni aktivnosti vo vkupna vonbilansna aktivna	86.4%	88.8%	79.7%	89.0%	89.8%	91.0%

Gorenavedenoto go potvrduvat i zaklu~oci te do koi se doa|a dokol ku se izvr{ i analiza na dimikata na vonbilansni te stavki od aspekt na nivnoto odobruvawe, zatvorawe, palawe na tovar na bankata i potoa nivnata naplata. Mnogu mal del od potencialni te pobaruwawa na banki te se materijalizi raat (Aneks br. 3). Taka, vonbilansni te stavki koi padnale na tovar na banki te, vo odnos na novoodobreni te vonbilansni pobaruwawa za 2004 godi na, iznesuvaat 2,7%. Vo periodot od 31.12.2003 do 31.12.2004 godi na se odobreni vonbilansni stavki vo vkupen iznos od 20.441 milioni denari, dodeka na tovar na banki te padnale vkupno 556 milioni denari. Od niv, vo analiziraniot period se naplateni vkupno 304 milioni denari, { to e 54,7% od iznosot na vonbilansni te stavki koi padnale na tovar na banki te vo tekot na 2004 godi na.

2.3 Rizici vo bankarskot o rabotewe

2.3.1 Krediten rizik

Kreditni ot riziki ponatamu pretstavuva dominanten rizik na koj{ to se izlo`eni banki te vo Republika Makedonija. Osnova za izveduvawe vakov zaklu~ok e utvrdenoto ni vo na u-estvo na kreditnoto rabotewe na banki te vo nivni te vkupni aktivnosti, kako i analizata na osnovni te indikatori za kvalitetot na kreditnoto portfolio na banki te vo tekot na 2004 godi na.

Vkupnata kreditna izlo`enosta na bankarskiot sistem na 31.12.2004 godi na iznesuva 119.179 milioni denari, { to pretstavuva porast od 14,3% vo odnos na 31.12.2003 godi na. Vakvi ot porast zna~i prodol`uvawe na trendot na zgolemuwawe na iznosot na kreditnoto portfolio na banki te prisuten vo posledni te pet godi ni. Taka, vkupnata kreditna izlo`enost na bankarskiot sistem vo periodot od 31.12.1999 do 31.12.2004 godi na e zgol emena za 135,4%, ili dokol ku se zeme predvid promenata na metodologijata za utvrduwawe na vkupnata kreditna izlo`enost koja po~na da se primenuva vo tekot na 2002 godi na¹⁷, ova zgolemuwawe iznesuva 42,3%.

Najzna~ajno u-estvo vo strukturata na kreditnoto portfolio imaat redovni te krediti (70,1%), dodeka nefunkcionalni te krediti u-estvuvaat so 9,0%. Site ostanati kategorii (drugi pobaruwawa, redovna kamata i vonbilansni pobaruwawa) u-estvuvaat so 20,9%. Vakvata struktura uka`uva na porast na redovni te krediti od 4,1 procentni poeni vo odnos na 2003 godi na, za smetka na namaluvaweto na ostanati te kategorii na kreditnata izlo`enost.

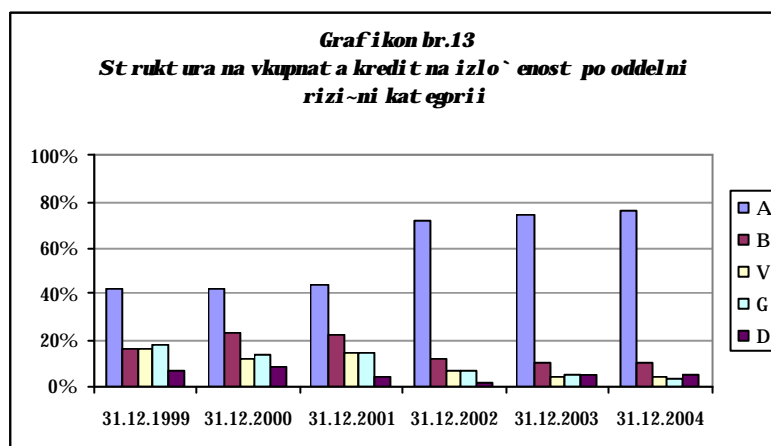
¹⁷ Vkupnata kreditna izlo`enost e namal ena za iznosot na pobaruwawata od Republika Makedonija i Narodna banka na Republika Makedonija, koi na 31.12.2004 godi na iznesuvaat 12.144 milioni denari, i za pobaruwawata od stranski banki vo vkupen iznos od 34.978 milioni denari, koi soglasno so prethodnata metodologija ne se vkl u-uva vo kreditnoto portfolio na banki te.

Dominatno vlijanie vrz vkupnata kreditna izlo`enost na bankite so 31.12.2004 godina ima grupata големи банки со u-estvo od 69,1%. Sporedeno so 31.12.2003 godina, grupata големи банки bele`i porast na svoeto u-estvo od 12,7 procentni poeni, za smetka na namaluvaweto na u-estvoto na drugite dve grupi банки vo vkupnata kreditna izlo`enost na bankarski ot sistem so sostojba na 31.12.2004 godina. Pri~inata za vakvite strukturni promeni e zgol emuvaweto na brojot na банки koi, soglasno so iznosot na ni vnata vkupna aktiva, na 31.12.2004 godina pripalaat vo grupata големи банки, kako i namaluvaweto na grupata мали банки za tri банки.

2.3.1.1. Strukturura na kreditnotoportfolio

Od aspekt na rizinosta na kreditnotoportfolio, najvisoko e u-estvoto na pobaruwata klasificirani vo rizinina kategorija "A# (76,7%). Kreditnata izlo`enost klasificirana vo rizinite kategorii "V#, "G# i "D# iznesuva 13,2% od vkupnata kreditna izlo`enost na bankite na 31.12.2004 godina. Prose~noto ni vo na rizinost na kreditnotoportfolio, izrazeno kako odnos pome|u presmetanite potencijalni zagubi i vkupnata kreditna izlo`enost, iznesuva 9,7%, { to odgovara na prose~na rizinakategorija "B#. Ona { to e zna~ajno e faktot deka kreditnata izlo`enost klasificirana vo rizinikategorii "A# i "B# bele`i porast od 16,8% vo odnos na 31.12.2003 godina, dodeka vkupnata kreditna izlo`enost na bankite klasificirana vo rizinikategorii "V#, "G# i "D# e zadr`ana na re~isi isto nivo kako na 31.12.2003 godina. Toa zna~i deka ostvareni ot porast na kreditnotoportfolio vo tekot na 2004 godina vo najgolema mera e rezultat na porastot, odnosno odobruwaweto

na kreditni izlo`enosti klasificirani vo niskorizini kategorii. Dokolku se analiziraturaturata na pobaruwata klasificirani vo rizinikategorii "V#, "G# i "D# i nivnoto dvi`ewe vo odnos so prethodnata godina, mo`e da se zaklu~i deka iznosot na kreditnata

izlo`enost klasificirana vo rizinite kategorii "V# i "D# se zgolemuva za 1.555 milioni denari, za smetka na namaluvaweto na kreditnata izlo`enost klasificirana vo rizinakategorija "G# za 1.543 milioni denari. Vakvoto dvi`ewe go potvrduva zaklu~okot za re~isi nepromeneto u-estvo na kreditnata izlo`enost klasificirana vo ovie tri rizinikategorii na 31.12.2004 godina vo odnos so 31.12.2003 godina.

So sostojba na 31.12.2004 godina, vkupnata kreditna izlo`enost vo rizinikategorii "V#, "G# i "D# e pokriena so garantni ot kapital na bankite vo Republika Makedonija, { to mo`e da se sogleda od indikatorot za nivnoto u-estvo vo garantniot kapital od 81,3% (Aneks br. 4). Vo uslovi na nezna~itelni promeni na iznosot na garantniot kapital i iznosot na

kreditna izlo`enost klasificirana vo rizi~ni kategorii "V#, "G# i "D#, ovoj pokazatel e ostanat na re~isi isto ni vo kako i na 31.12.2003 godina.

Neto-iznosot na kreditna izlo`enost klasificirana vo rizi~ni kategorii "V#, "G# i "D#¹⁸, odnosno nerezerviraniot del na ovoj segment na kreditna izlo`enost, iznesuva 29,5% od garantniot kapital na bankite, { to zna~i deka i pokraj relativno visokata izlo`enost na krediten rizik, solventnosta na bankite vo Republika Makedonija ne e zagrozena. I meno, i vo slu~aj na celosna nenaplata na pobaruwata koi so 31.12.2004 godina se klasificirani vo rizi~nite kategorii "V#, "G# i "D#, vkupnite zagubi }e mo`at da bidat pokrieni so pribli`no edna treti na od garantniot kapital na bankite. Gledano po oddelni grupi, nerezerviraniot iznos na pobaruwata klasificirani vo rizi~nite kategorii "V#, "G# i "D# e najvisok kaj grupata големи банки (48,5%), dodeka kaj drugite dve grupi se dvi`i na nivo od 13,2% (grupa sredni банки) i 17,9% (grupa mali банки). Razlikite vo nivoto na ovoj pokazatel po grupi банки proizleguvaat pred s¢ od visinata na garantniot kapital i u~estvoto na kapitalot vo vkupnite izvori na sredstva. Grupata големи банки raspolaga so diverzificirana struktura na izvori na sredstva vo koi depozitnata baza ima zna~itelno u~estvo, za razlika od grupata sredni, a pred s¢ od grupata mali банки, kaj koi kapitalot e dominanten izvor na finansijski potencijal.

Grupata големи банки najzna~itelno vlijae vrz kvalitetot na kreditnoto portfolio na bankarskiot sistem na Republika Makedonija na 31.12.2004 godina, dodeka grupata mali банки ima najnepovolno kreditno portfolio. Taka, utvrdenite indikator na nivo na grupata mali банки za u~estvoto na pobaruwata klasificirani vo rizi~ni kategorii "V#, "G# i "D# (21,3%), za u~estvoto na pobaruwata klasificirani vo rizi~na kategorija "D# (8,3%) i za odnosot pomeju iznosot na izdvoenite rezervacii za potencijalni zagubi (14,5%) i vkupnata kreditna izlo`enost, se najvisoki vo ramkite na tri te grupi банки.

Vo odnos na prethodnata godina, kaj site tri grupi банки se zabele`uva podobruwata na re~isi site indikator so koi se meri kvalitetot na kreditnoto portfolio. I sklu~ok e pokazatelot za u~estvo na kreditnata izlo`enost klasificirana vo rizi~na kategorija "D#, koj kaj grupite sredni i mali банки ostvaruva porast od 2,7 procentni poeni, odnosno 4,6 procentni poeni, soodvetno. Od vkupniot porast na pobaruwata klasificirani vo rizi~na kategorija "D#, 70,6% e rezultat na porastot na ova kategorija na pobaruwata kaj grupata sredni i mali банки.

Pregled br.10

Opis	% na D vo vkupnata kreditna izlo`enost				
	2000	2001	2002	2003	2004
Goлеми банки	12.3	6.4	2.9	7.1	5.5
Sredni банки	3.2	1.6	0.9	2.3	5.0
Mali банки	6.3	3.8	3.1	3.7	8.3

¹⁸ Kreditnata izlo`enost namalena za iznosot na izdvoeni rezervacii za potencijalni zagubi

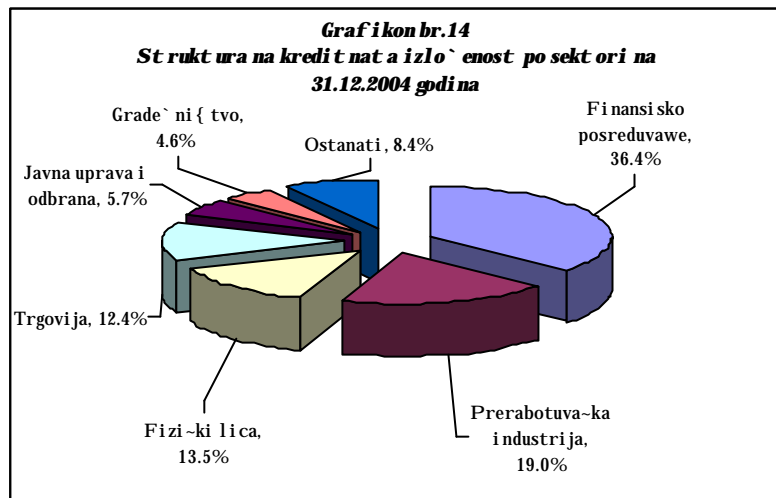
Pregled br. 11

Pokazatelji za kvalitetot na kreditnoto portfolio na bankite vo Republika Makedonija po grupi banki

Opis	% na V,G,D vo vkupnata kreditna izlo`enost					% na V,G,D vo garantni ot kapital					% na neto V,G,D vo garantni ot kapital				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Golemi banki	39.8	43.4	17.1	15.7	13.1	174.2	194.7	132.1	141.7	129.9	72.0	99.3	63.7	48.2	48.5
Sredni banki	24.6	19.2	14.6	10.7	10.1	63.9	53.0	66.7	52.4	40.4	36.7	33.4	43.8	26.4	13.2
Mali banki	35.8	35.6	14.5	21.5	21.3	46.6	56.2	29.9	48.8	50.7	23.6	32.4	14.4	23.0	17.9
Na nivo na bankarski sistem	34.8	33.7	15.9	15.1	13.2	94.2	95.7	77.7	81.0	81.3	43.6	52.3	41.6	32.5	29.5

2.3.1.2. Kredit na izlo`enost po oddelni sektori

Analizata na strukturata na kreditnata izlo`enost po oddelni sektori poka`uva deka najvisokata izlo`enost na bankite sprema sektorot "finansisko posreduvawe" (36,4%), koj e so najnizok stepen na rizik. Najgolem del od ovaa izlo`enost e sprema Narodna banka, vrz osnova na kupeni blagajni`ki zapisi, kako i sprema stranski banki vrz osnova na oro`eni depoziti i na depoziti po viduvawe. Vtor sektor na izlo`enost na bankarski sistem e

"prerabotuvaka industrija" so u`estvo od 19%, po { to sleduva izlo`enosta sprema "naselenie" (13,5%) i sektorot "trgovija" (12,4%). U`estvoto na site ostanati sektori e pomalo od 6% od vkupnata kreditna izlo`enost na bankarski sistem na 31.12.2004 godina.

Najzna`ajni te sektori¹⁹ kaj koi e skoncentrirana kreditnata izlo`enost imaat i najgolemo vlijanie vrz prose`nata rizik na kreditnoto portfolio na bankite (rizik na kategorija "B"). Treba da se naglasi deka izlo`enosta sprema re`isite sektori se dvi`i pome|u riziknite kategorii "A" i "V".

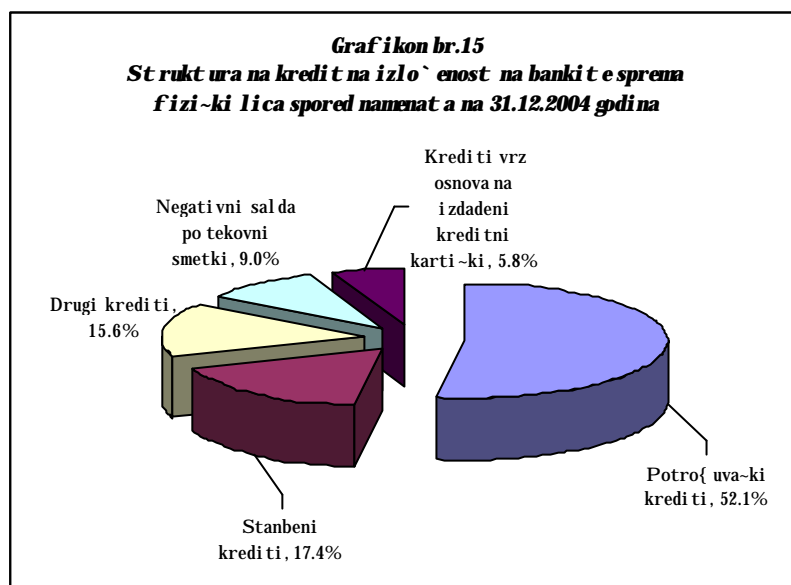
Gledano po oddelni grupi banki, grupata golemi banki ima dominantno u`estvo vo re`isite sektori. U`estvoto na ovaa grupa banki vo najzna`ajni te sektori iznesuva 68% (finansisko posreduvawe), odnosno 66,9% (prerabotuvaka industrija) i 66,9% (naselenie). Grupata golemi banki ostvaruva u`estvo od nad 60% vo vkupnata kreditna izlo`enost sprema `etiri naeset sektori. Drugi te dve grupi banki imaat najgolemo u`estvo samo vo tri sektori, koi pak se so nezna`itelno vlijanie vrz strukturata na vkupnata kreditna izlo`enost po sektori²⁰.

¹⁹ Kreditnata izlo`enosta sprema sektorot finansisko posreduvawe ima prose`na rizik na kategorija "A", izlo`enosta sprema prerabotuvaka industrija prose`no e klasificirana vo rizik na kategorija "V", dodeka kreditnite izlo`enosti odobreni na naselenieto imaat prose`na rizik na kategorija "B".

²⁰ Grupata na sredni banki ima najgolemo u`estvo vo sektorite "ribarstvo" (59,3%) i "hoteli i restorani" (51,3%), dodeka grupata mali banki ima najgolemo u`estvo vo kreditnata izlo`enost

Kako osobeno zna~aen segment na kreditnoto portfolio na bankite vo Republika Makedonija treba da se izdvoi kreditnata izlo`enost prema fizi~kite lica. Kako {to ve}e be{e istaknato, ova kategorija kreditna izlo`enost u~estvuva so 13,5% vo vkupnata kreditna izlo`enost. Vo strukturata na ovie pobaruwawa najgolemo e u~estvoto na potro{uva~kite krediti (52,2%), po {to doaat stanbenite krediti (17,4%) i drugi te krediti (15,6%). I vo ovoj slu~aj, grupata golemi banki ima najzna~ajno vlijanie vrz strukturata na kreditnata izlo`enost na bankite prema sektorot "naselenie#.

Ovaa grupa ima domi natno u~estvo (nad 67%) vo site vidovi pobaruwawa od naselenie, osven vo kategorijata "drugi krediti#, kade najgolemo u~estvo ima grupata sredni banki (53,1%). Pri ~inata za visokoto u~estvo na grupata sredni banki e karakteristika na ovie banki za kreditna poddr{ka na komitenti - fizi~ki lica koi soglasno so Zakonot za trgovski dru{tva se smetaat za trgovci-poedinci ili fizi~ki lica koi vr{at trgovska dejnost od mal obem. Pobaruwawa od ovie komitenti vo najgolema mera u~estvuvaat vo kategorijata "drugi krediti#.

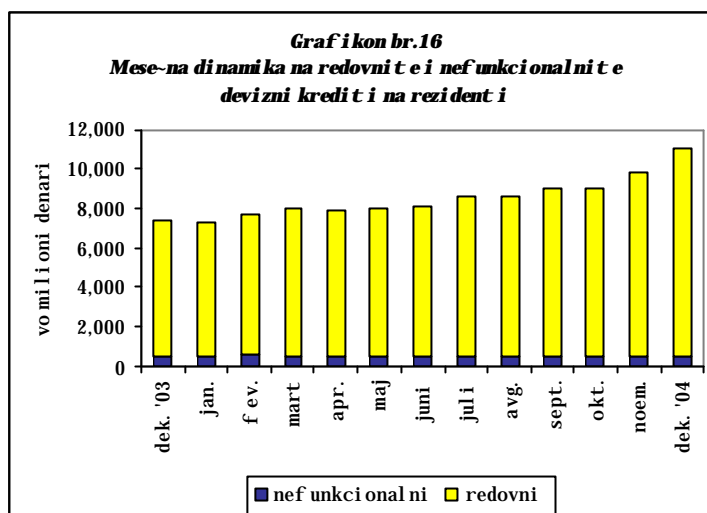
2.3.1.3. Analiza na kreditnata aktivnost na bankite vo devizi so rezidenti

So izmenite i dopolnuwawata na zakonskata ramka od oblata na deviznoto rabotewe vo oktombri 2003 godina, na bankite vo Republika Makedonija im se ovozmo`i da sklu~uvaat kreditni raboti vo devizi so rezidenti za pla}awe na dostasani obvrski prema stranstvo, kako i za pla}awe vo zemjata, na na~ini i pod uslovi def inirani vo navedenata zakonska ramka.

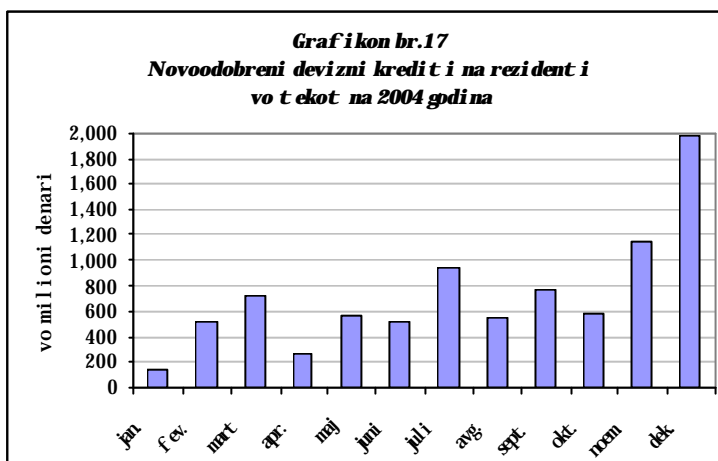
So sostojba na 31.12.2004 godina, vkupnite devizni krediti na rezidenti, bez ogle na izvorot na sredstvata i namenata (vkl u~uvaj}i pla}awe vo zemjata), iznesuvaat 11.114 milioni denari. Vo sporedba so zateknatata sostojba na odobreni devizni krediti za pla}awe prema stranstvo na 31.10.2003 godina (neposredno po stapuvawe vo sila na gorenevedenata regulativa), deviznite krediti bele`at porast od 51,9%. Sporedbata vo odnos na krajot na prethodnata godina upatuvaa na porast na vkupnite devizni krediti na rezidenti od 50,2%.

sprema sektorot "zemjodelstvo, lov i {umarstvo# (24,2%). Ovie tri sektori zaedno u~estvuvaat so 2,3% vo vkupnata kreditna izlo`enost na bankite so sostojba na 31.12.2004 godina.

Kako posebno pozitiven se ocenuva faktor { to porastot na ukupne devizne kredite prosleden so porast na redovne devizne kredite, kako i kontinuiran blag porast na nivno u-estvo vo ukupne devizne kredite, so paralelno namaluvawe na iznosot na nefunkcionalne kredite. I meno, na 31.12.2004 godi na 95,3% od ukupne devizne kredite imaat redoven karakter, { to e za 2,8 procentni poeni pove}e vo odnos na sostojbata na krajot na prethodnata godi na.

Vo tekot na 2004 godi na, bankite vo Republika Makedonija sklu-ile kreditni raboti vo devizi so rezidenti vo ukupen iznos od 8.689 milioni denari, { to prestavuva 18,6% od ukupne novoodobreni kredite na bankite vo ovoj period. Po meseci, najvisoko nivo na odobreni kredite e dostignato vo dekemvri, dodeka najmal iznos na sklu-eni kreditni raboti vo devizi e evidentiran vo tekot na januari. Vo tekot na 2004 godi na naplateni se devizni kredite vo iznos od 5.014 milioni denari, od koi 4.886 milioni denari se odnesuvaat na naplateni redovni devizni kredite, dodeka ostatek od 128 milioni denari se odnesuva na naplata na nefunkcionalni devizni kredite.

Vtoriot aspekt na analizata na deviznite kredite na rezidenti se odnesuva na strukturata na ovie kredite spored kategorijata na kreditkorisnici: neto-izvoznici (rezidenti koi { to vo prethodnata godi na ostvarile pogolem devizen priliv od odliv ili za koi { to analizata izvr{ ena od strana na bankata poka`uva deka }e ostvarat neto devizen priliv koj }e ovozmo`i izmiruvawe na negovite ukupni devizni obvrski), fizi~ki lica i ostanati²¹. Vo tekot na analiziraniot period, 78,3% od ukupne devizni kredite im se odobreni na rezidenti pod kategorijata "ostanati", samo 16,3% se odnesuvaat na neto-izvoznici, a ostatek od 5,4% im se odobreni na fizi~ki lica. So vakovata struktura na korisnici na devizni kredite se zgolemuva

²¹ Soglasno so Upatstvoto za sproveduvawe na Odlukata za uslovite i na-inot na sklu-uvawe kreditni raboti vo devizi me|u rezidenti, vo kategorijata "ostanati" se opfateni site rezidenti so koi bankata sklu-ila kreditni raboti vo devizi, a koi ne se opfateni vo grupata neto-izvoznici ili fizi~ki lica.

ni voto na kreditni ot rizik na koj se izlo`eni banki te, poradi neza{ti tenosta na pove}eto korisnici na devizni krediti od kursni ot rizik.

Bitno e da se naglasi deka site devizni krediti na rezidenti vo momentot na nivoto odobruvawe se klasificirani vo rizikni te kategorii "A" i "B" (vo soglasnost so zakonskata ramka za nivno odobruvawe). Na 31.12.2004 godi na samo 4,7% od vkupnite devizni krediti na rezidenti se nefunkcionalni krediti, a vo tekot na 2004 godi na samo 1% od deviznite krediti stanale nefunkcionalni.

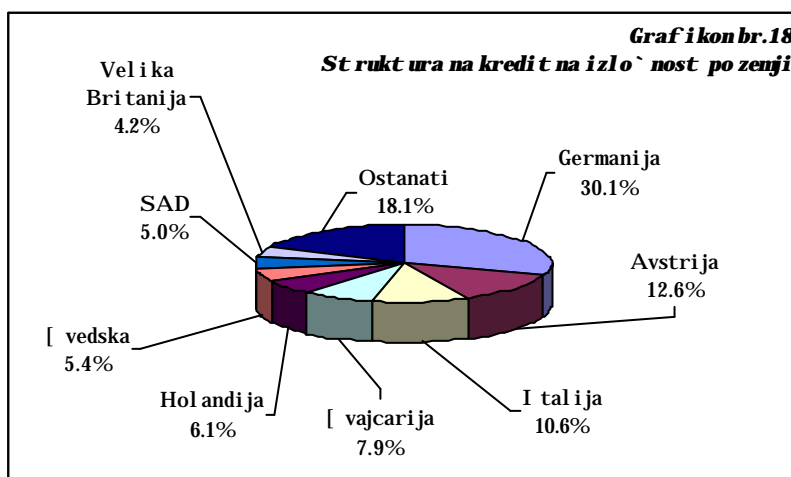
Analizata na strukturata na izvorite na sredstva za finansirawe na kreditnata aktivnost vo devizuka`uva na postepeno namaluvawe na iznosot na deviznite kreditni linii {to gi koristat banki te za finansirawe na deviznite krediti. Na 31.12.2004 godi na, 43,5% od vkupnite devizni krediti se finansirani od stranski kreditni linii koristen za smetka na komitente, za razlika od 2003 godi na koga pokazatel ot iznesoval 55%.

2.3.2 Rizik na zemjata

Vkupnata neto-izlo`enost na rizik na zemja²² so sostojba 31.12.2004 godi na iznesuva 35.278 milioni denari, dodeka vkupnata izlo`enost na rizik na zemja na bruto osnova iznesuva 35.766 milioni denari, ili 30% od vkupnata kreditna izlo`enost. Najgolem del, odnosno 98,6% od izlo`enosta kon stranstvo e sprema stranski banki, dodeka samo 1,4% od vkupnata izlo`enost na rizik na zemja e sprema stranski nefinansijski subjekti.

Vakvata struktura na izlo`enost na bankarski ot sistem na rizikot na zemja, kako i faktot {to najgolem del od ova izlo`enost e sprema stranski prvoklasni banki ili e so dogovorna ro~nost do tri meseci, determinirani zok iznos na potencijalni zagubi za rizik na zemja, koj so sostojba na 31.12.2004 godi na iznesuva samo 13 milioni denari, odnosno 0,04% spored pokazatel ot koj go meri stepenot na izlo`enost na rizik na zemja. Vo najgolem del (99,5%) izdvoeni te potencijalni zagubi za rizik na zemja se odnesuvaat na izlo`enosta sprema ~etiri zemji.

So sostojba na 31.12.2004 godi na, makedonski te banki plasirale del od svoi te sredstva vo trieset i ~etiri stranski dr`avi. Najgolem del od plasmanite kon stranstvo se izvr{eni vo slednive zemji: Germanija, Avstrija, Italija, [vajcarija, Holandija, [vedska, Velika Britanija i SAD²³, koji to u~estvuvaat so 81,9% vo

²² Vkupnata kreditna izlo`enost na komitente, namalena za iznosot na potencijalni te zagubi za krediten rizik

²³ Rizikni ot ponder za izlo`enosta na banki te sprema stranski te lica od ovi e zemji iznesuva 0.

vkupnata izlo`enost na rizik na zemja na 31.12.2004 godina. Izlo`enosta prema ostanatite zemji poedine~no ne nadmi nuva 3,8% od vkupnata izlo`enost na rizik na zemja.

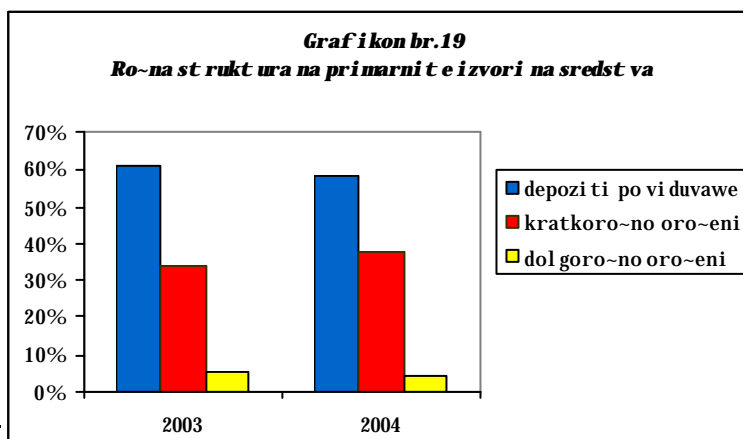
2.3.3. Likvidnosni rizik

Vo tekot na 2004 godina, bankite vo Republika Makedonija odr`uvaa zadovolitelna likvidnosna pozicija. Promenite vo monetarnata politika, vo smisla na zgol emuvawe na kamatnata stapka na blagajni ~ki zapisi i stapkata na izdvojuvawe na zadol`itelna rezerva, vlijaea vo nasoka na zgol emuvawe na denarskata likvidnost na bankite i vlo`uvawata vo visokolikvidni sredstva. Taka, prose~niot mese~en iznos²⁴ na visokolikvidni sredstva na bankite vo Republika Makedonija za 2004 godina iznesuva 15.300 milioni denari, nasproti 14.050 milioni denari za 2003 godina. I pokraj visokoto u~estvo na likvidnata vo vkupnata aktiva na bankite, dogovornata rezidualna ro~nost na sredstvata i obvrskite na bankite na 31.12.2004 godina e neusoglasena, pred s~ kako posledi ca na nepovolnata ro~na struktura na depozitniot potencijal, vo smisla na dominantnoto u~estvo na depozitite po viduvawe, nasproti dolgoro~niot karakter na kreditite. Me|utoa, rezidualnata ro~nost na o~ekuvani te prilivi i odli vi, kako pokazatel { to posoodvetno ja odrazuva likvidnosnata pozicija na bankite, poka`uva visok stepen na ro~na usoglasenost na sredstvata i obvrskite na bankite, { to vo najgolem del se dol`i na visokata stapka na stabilnost na depozitite po viduvawe. Od druga strana, kontinuiraniot porast na depozitnata baza kako dominanten izvor na sredstva na bankite ovozmo`uva namal eno kori stewe na sekundarni izvori na sredstva.

2.3.3.1. Primarni izvori na sredstva (depoziti na nefinansiski subjekti)

Prose~niot mese~en iznos na primarnite izvori na sredstva, odnosno prose~niot mese~en iznos na depozitite na nefinansiski subjekti vo 2004 godina iznesuva 76.484 milioni denari, { to sporedeno so mese~niot prosek za 2003 godina pretstavuva porast od 13.005 milioni denari ili 20,5%. Nagorni ot trend na vkupnite depoziti registri ran vo 2003 godina prodol`i i vo tekot na 2004 godina, so iskl u~ok na februar i septemvri koga e zabele`an minimalen mese~en pad. Prose~noto mese~no u~estvo na primarnite izvori na sredstva vo vkupnite prose~ni izvori na sredstva na bankite vo Republika Makedonija zabele`a porast od 64,4% vo 2003 godina na 69,0% vo 2004 godina, pred s~ kako rezultat na kontinuiraniot trend na porast na depozitite i na naseleni eto i na pretprijatijata. Porastot na primarnite izvori na sredstva determinira zgol emeno u~estvo na ovie izvori vo vkupnite tu|i izvori na sredstva za 4,7 procentni poeni vo odnos na prosekot za 2003 godina, so { to dostignaa u~estvo od 85,3%.

Od aspekt na ro~nosta, kratkoro~no oro~eni te depoziti bele`at pointeniven

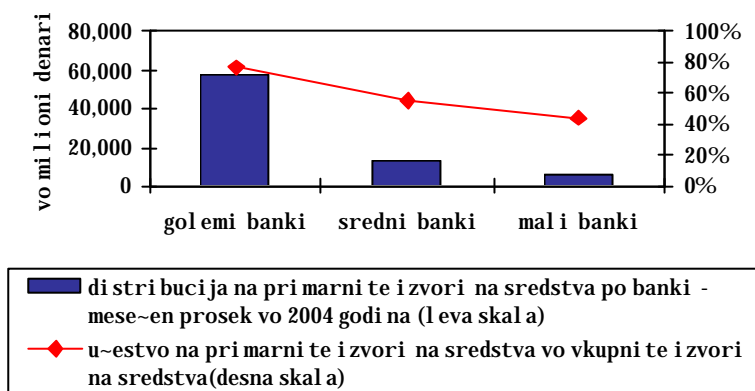
²⁴ Za potrebite na ovoj izveštaj, pod "prose~en mese~en iznos" se podrazbira prosek od sal data na krajot na sekoj mesec vo analizi rani ot peri od.

prose~en godi { en porast (34,1%), vo sporedba so porastot na depozitite po viduvawe (14,8%), dodeka pak dolgoro~nite depoziti zabele`aa pad od 1,5%. Kvalitati vnitte pomestuvawa vo pravec na redistribucija na depozitite po viduvawe vo kratkoro~no oro~eni depoziti, imaa pozitiven efekt vrz ro~nata struktura na primarnite izvori na sredstva. Taka, vo tekot na 2004 godina depozitite po viduvawe vo prosek u~estvuva so 58,2% vo vkupnata depozitna baza (61,0% - prosek za 2003 godina), dodeka kratkoro~no oro~eni te depoziti imaa prose~no u~estvo od 37,4% (33,7% - prosek za 2003 godina). I pokraj zgolemuweto na ro~nosta na depozitite vo tekot na 2004 godina, toa ne be{ e dovolno za nadmi nuvawe na dogovornata ro~na neusoglasenost na sredstvata i obvrski te.

Valutna struktura na primarnite izvori na sredstva i ponatamu e vo priloga deviznite depoziti, { to govori za pogolema preferenca na naselenieto za devizno {tedewe, iako denarskite kamatni stapki se poatraktivni. Vo 2004 godina, deviznite depoziti vo prosek mese~no u~estvuva so 54,2% od vkupnite depoziti na nefinansijski te subjekti, sporedeno so 53,5% vo 2003 godina.

Sporedbenata analiza po grupi banki na godi {no nivo (2004 godina vo odnos na 2003 godina) ne upatuvaa na strukturni promeni. I meno, i ponatamu e zadr`an pravoproporcionalni odnos me|u goleminata na bankite i obemot na pribranite depoziti. Taka, vo 2004 godina, najgolem del, odnosno 75,8% od vkupni ot depoziten potencijal, e pripa|a na grupata golemi banki, dodeka na grupata sredni i na grupata mali banki im pripa|aat 16,8% i 7,4%, soodvetno. Vakovata distribucija direktno vlijae vrz u~estvoto na primarnite izvori vo vkupnite izvori na sredstva, koe za 2004 godina iznesuva 77,4%, 55,2% i 44,4% za grupite golemi, sredni i mali banki, soodvetno.

Grafikon br.20
Distribucija na primarnite izvori na sredstva po grupi banki

Konstatirana e koncentracija na depozitite na naselenieto kaj grupata golemi banki vo visina od 77,8% od vkupnite depoziti na naselenieto vo 2004 godina (72,0% - prosek za 2003 godina). Istotaka, najgolem del, ili 73,3% od vkupnite depoziti po viduvawe se koncentrirani kaj grupata golemi banki (65,7% - prosek za 2003 godina). Spomenatata koncentracija na depozitite kaj grupata golemi banki govori za doverbata na {teda~ite vo ovie banki. Istovremeno, ova e pokazatel deka grupata golemi banki e nositel na intermedijacijskata funkcija i stabilnosta na sevkupni ot bankarski sistem. Grupata sredni banki vo 2004 godina u~estvuva so 15,4% vo vkupnite depoziti na naselenieto (20,3% - prosek za 2003 godina), a grupata mali banki, iako e najbrojna, u~estvuva samo so 6,9% vo vkupnite depoziti na naselenieto (7,7% - prosek za 2003 godina). Od depozitite po viduvawe, vo prosek 18,5% se

odnesuvaat na grupata sredni banki (24,6% - prosek za 2003 godina), a 8,3% na grupata mali banki (9,7% - prosek za 2003 godina).

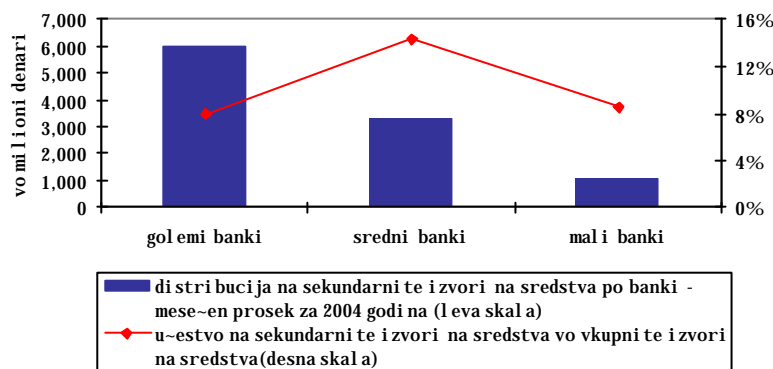
2.3.3.2. Sekundarni izvori na sredstva

Kontinuirani trend na porast na depozitive kako primarni izvori na sredstva vo 2004 godina, determinira namaleno koristeweto na sekundarne izvori. Prose~noto u~estvo na sekundarne izvori na sredstva vo vkupnite izvori na sredstva vo 2004 godina iznesuva 9,3%, { to e pomalku za 3,5 procentni poeni od mese~niot prosek za 2003 godina. Nivnoto prose~no u~estvo vo vkupnite obvrski na bankite iznesuva { e 11,6%, { to e pomalku za 4,4 procentni poeni od prose~noto ni vo registrirano vo 2003 godina. Vo strukturata na sekundarne izvori i ponatamu dominantno u~estvo od 83,1% imaat kratkorodne i dolgoro~nite pozajmici (81,1% - mese~en prosek za 2003 godina). Od ni v, najgolem del (71,7%) se odnesuva na dolgoro~nite pozajmici vrz osnova na dolgoro~ni kreditni lini i povle~eni od stranski banki i plasirani vo forma na dolgoro~ni kreditni plasmani, prete`no za poddr{ka na ekonomski ot razvoj i investicii te vo zemjata.

Analiziraj{i po grupi banki, vo tekot na 2004 godina postoji pravoproporcionalen odnos me|u goleminata na bankite i obemot na sekundarne izvori na sredstva. Taka, najgolem del od sekundarne izvori na sredstva vo visina od 57,5%, e pripala na grupata golemi banki, po

{ to sleduvaat grupata sredni banki so 31,9% i grupata mali banki so 10,6%. Za razlika od 2004 godina, vo tekot na 2003 godina najgolem del od sekundarne izvori na sredstva, vo visina od 47,8%, e pripal na grupata sredni banki, po { to sleduvale grupata golemi banki so 31,9% i grupata mali banki so 20,1% od vkupnite sekundarne izvori na sredstva. Vakvata redistribucija glavno se dol`i na preminot na edna banka od grupata sredni vo grupata golemi banki, kako i na preminot na tri banki od grupata mali vo grupata sredni banki. Sporeduvaj{i ja 2004 godina so 2003 godina, promeni te vo sostavot na grupite banki glavno e pri~ina i za namaleno koristewe na sekundarne izvori na sredstva kaj grupite sredni i mali banki, kako i za nezna~itelno zgol emuvawe na koristeweto na sekundarne izvori na sredstva kaj grupata golemi banki. Taka, vo analiziraniot period, 14,2% od svoite aktivnosti grupata sredni banki gi finansirala so sekundarne izvori sredstva, po { to sleduvaat grupata mali banki so 8,6% i grupata golemi banki so 8,0%. Za sporedba, vo tekot na 2003 godina ovie soodnosi iznesuvale 21,2%, 16,3%, i 7,0%, za grupata sredni, mali i golemi banki, soodvetno. U~estvoto na sekundarne izvori na sredstva vo vkupnite obvrski iznesuva 9,1%, 19,8% i 14,7%, za grupata golemi, sredni i mali banki, soodvetno. Ovie soodnosi upatuvaa na pogol emava zavisnost od ovie alternativni izvori na sredstva kaj grupite mali i sredni banki od grupata golemi banki, pred s{ poradi poniskoto u~estvo na primarnite izvori na

Grafikon br.21
Distri bicija na sekundarne izvori na sredstva po grupi banki

sredstva vo vkupnite izvori na sredstva kaj ovi e dve grupi banki vo odnos na grupata големи banki.

2.3.3.3. Likvidna aktiva i visokolikvidna aktiva

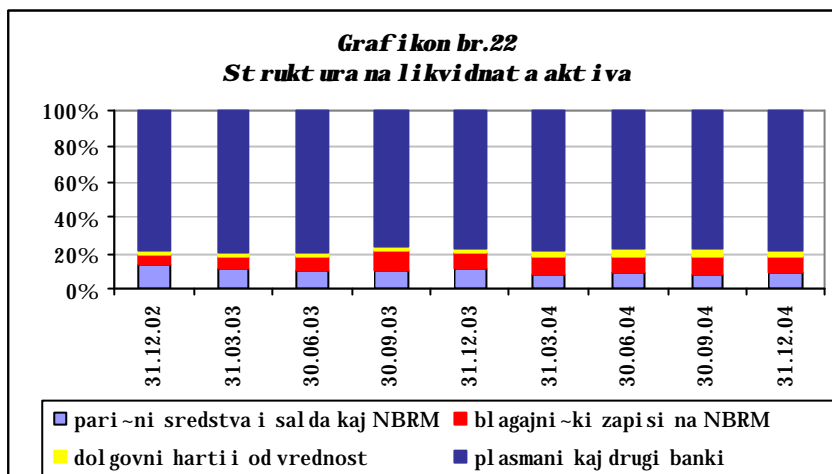
Vo 2004 godina, prose~noto u~estvo na likvidnata aktiva, definiрана vo po{iroka smisla na zborot²⁵, vo vkupnata aktiva iznesuва{e 43,1%, {to e pomalku za 1,9 procentni poeni vo odnos na prose~noto u~estvo za 2003 godina. Vakvoto namaluvawe se dol`i na porastot na u~estvoto na kreditite kako pomalku likvidna kategorija. Sepak se cenideka u~estvoto na likvidnata aktiva i ponatamue na visokoni vo.

U~estvoto na komponentite na likvidnata aktiva vo analiziraniot period ne bele`i poznaitelni promeni. Sredstvata na korespondentnite smetki kaj stranski banki i ponatamuse dominantna pozicija so prose~no u~estvo vo vkupnata likvidna aktiva na bankite od 68,6%

(69,5% - za 2003 godina). Bankite vo Republika Makedonija vo prosek mese~no dr`ele 9,8% od svojata likvidna aktiva vo pari~ni sredstva, dodeka 8,8% dr`ele vo forma na blagajni~ki zapisi na Narodna banka. Ostatokot se odnesuva na dolgovni hartii od vrednost²⁶, smetki kaj doma{ni banki i kratkoro~ni krediti na banki.

Vo tekot na 2004 godina, u~estvoto na visokolikvidnata aktiva²⁷ vo vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija, iznesuva 13,8%, {to e re~isi nepromeneta sostojba vo odnos na mese~niot prosek za 2003 godina, koga iznesuval 14,2%. Vakvoto u~estvo na visokolikvidnata aktiva vo vkupnata aktiva, obezbeduva prose~en stepen na pokri enost na depozitite po viduvawe od 34,5% i celosno amortizirawena o~ekuvaniot kumulativen odliv na depozitite po viduvawe vo period do eden i do tri meseci.

Prose~noto u~estvo na visokolikvidnata aktiva vo vkupnata aktiva po grupi banki vo tekot na 2004 godina e re~isi identino kako i vo tekot na 2003 godina. Najvisoko u~estvo na visokolikvidnata aktiva vo vkupnata aktiva ima kaj grupata mali banki, vo visina od 21,5% (21,7% - za 2003 godina). Poni v sleduva grupata sredni banki so 19,4% (17,8% - mese~en prosek za 2003 godina), a

²⁵ Likvidnata aktiva, vo po{iroka smisla, gi opfa}a pari~nite sredstva i salda kaj Narodna banka, blagajni~ki zapisi kaj Narodna banka, kratkoro~nite dolgovni hartii od vrednost, kratkoro~nite krediti kaj doma{ni i stranski banki i saldata na smetkite kaj doma{ni i stranski banki.

²⁶ Pozicijata dolgovni hartii od vrednost vo najgolem del se odnesuva na dolgoro~nite obvrznicina dr`avata, po koi sledat dr`avnite zapisi kako vtora najgolema stavka, dodeka ~ekovite i menicite se soosema neznaitelno u~estvo.

²⁷ Definiрана kako zbir od pari~nite sredstva i salda kaj Narodna banka, blagajni~kite zapisi kaj Narodna banka i sredstvata po viduvawe na smetki kaj doma{ni i stranski banki.

najniško u~estvo ima grupata golemi banki so 10,7% (10,3% - mese~en prosek za 2003 godi na). Vakvata zastapenost na vi sokol i kvi dni te sredstva e vo di rektna korelacija so stapkata na o~ekuvanata stabi l nost na depozi ti te po vi duvawe po poodel ni grupi banki, kade { to povi soka stapka na stabi l nost zna~i mo`nost za dr`ewe na pomalku likvidni sredstva i ni vno investira ve vo prof i tabil ni bankarski proizvodi.

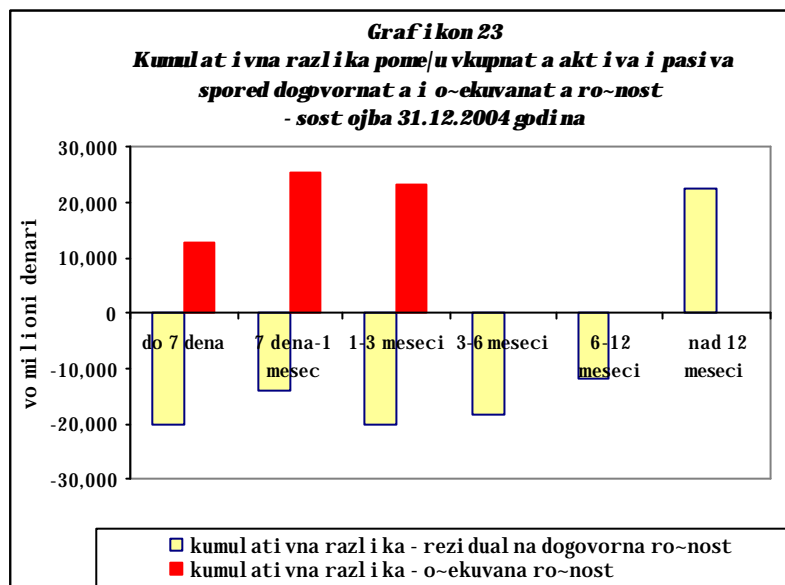
2.3.3.4. Ro~na st rukt ura na akt i vat a i pasi vat a

Dominacijata na kratkoro~nite izvori na sredstva, osobeno na depozi ti te po vi duvawe nasproti podolgoro~ni ot karakter na kredi ti te, na krajot na 2004 godi na determinira dogovornata rezidualna²⁸ ro~na neusoglasenost me|u sredstvata i obvrskite. Na 31.12.2004 godi na, kumul ati vnata rezidualna ro~na neusoglasenost me|u sredstvata i izvori te na sredstva na rok od sedum dena iznesuva 20.118 milioni denari, { to e pomalku za 1.116 milioni denari od kumul ati vnata razli ka na 31.12.2003 godi na. Nivoto na pokri enost na depozi ti te po vi duvawe do sedum dena so likvidna aktiva (pari ~ni sredstva i plasmani kaj drugi banki koi dostasuvaat do sedum dena) i znesuva 50,7% (45,6% - 31.12.2003 godi na). Sepak, i pokraj nepovol nata ro~na struktura na depozi tni ot potencial, analizata na dvi`ewata na ovie depozi ti spored dosega{ noto iskustvo poka`uva kontinuirano ni vo na stabi l nost. Procentot na stabi lni ot del na depozi ti te po vi duvawe na rok od sedum dena na ni vo na bankarski sistem i znesuva 74,6%, { to e za 5,8 procentni poeni povi soko ni vo od procentot registriran na 31.12.2003 godi na. Vakvoto ni vo na stabi lni depozi ti po vi duvawe na rok do sedum dena na ni vo na bankarski sistem, vo najgolema mera e ref l eksi ja na visokoto ni vo na stabi lni depozi ti po vi duvawe kaj grupata golemi banki od 83,4%. Kaj grupata sredni banki ova ni vo iznesuva 46,9%, a kaj grupata mali banki, 54,2%. Zgol emenata stabi l nost na depozi tnoto jadro zna~i namal eno ni vo na odl ewawe na depozi ti te. Taka, spored o~ekuvawata na banki te vo Republ i ka Makedoni ja, vo rok od sedum dena mo`ele da se odl eat samo 14,9% od vkupni te depozi ti vo 2004 godi na, { to e pomalku za 4,3 procentni poeni vo odnos na 31.12.2003 godi na.

rezidualna ro~na neusoglasenost me|u sredstvata i izvori te na sredstva na rok od sedum dena iznesuva 20.118 milioni denari, { to e pomalku za 1.116 milioni denari od kumul ati vnata razli ka na 31.12.2003 godi na. Nivoto na pokri enost na depozi ti te po vi duvawe do sedum dena so likvidna aktiva (pari ~ni sredstva i plasmani kaj drugi banki koi

dostasuvaat do sedum dena) i znesuva 50,7% (45,6% - 31.12.2003 godi na). Sepak, i pokraj nepovol nata ro~na struktura na depozi tni ot potencial, analizata na dvi`ewata na ovie depozi ti spored dosega{ noto iskustvo poka`uva kontinuirano ni vo na stabi l nost. Procentot na stabi lni ot del na depozi ti te po vi duvawe na rok od sedum dena na ni vo na bankarski sistem i znesuva 74,6%, { to e za 5,8 procentni poeni povi soko ni vo od procentot registriran na 31.12.2003 godi na. Vakvoto ni vo na stabi lni depozi ti po vi duvawe na rok do sedum dena na ni vo na bankarski sistem, vo najgolema mera e ref l eksi ja na visokoto ni vo na stabi lni depozi ti po vi duvawe kaj grupata golemi banki od 83,4%. Kaj grupata sredni banki ova ni vo iznesuva 46,9%, a kaj grupata mali banki, 54,2%. Zgol emenata stabi l nost na depozi tnoto jadro zna~i namal eno ni vo na odl ewawe na depozi ti te. Taka, spored o~ekuvawata na banki te vo Republ i ka Makedoni ja, vo rok od sedum dena mo`ele da se odl eat samo 14,9% od vkupni te depozi ti vo 2004 godi na, { to e pomalku za 4,3 procentni poeni vo odnos na 31.12.2003 godi na.

Analizirano po grupi banki, dogovornata rezidualna ro~na neusoglasenost se dol`i na ro~nata neusoglasenost kaj grupata golemi banki koja e najdominantna, a vo mal del, kaj grupata mali banki. Nasproti niv,

²⁸ Dogovornata rezidualna ro~nost na oddelnite aktivni i pasivni poziciji pretstavuva preostanati ot period od krajot na izve{ tajni ot period do ni vnata dogovorna ro~nost, odnosno ro~nosta utvrdena soglasno so sklu~eni ot dogovor na bankata i nejzini ot komitent.

grupata sredni banki ima ro~na kumulativna usoglasenost vo site ro~ni blokovi.

Slikata za realnata likvidna pozicija e nekompletna ako se analizira samo dogovornata rezidualna ro~na struktura. I meno, sosema poinakva slika za likvidnosnata pozicija na bankite se dobiva dokolku pri analizata se ima predvid rezidualnata o~ekuvana ro~na struktura²⁹. Analizirano od aspekt na o~ekuvanata rezidualna ro~na struktura, se konstatiira postoevna pozitivna kumulativna razlika vo site ro~ni blokovi, koja vo najgolem del e rezultat na usoglasenosta kaj grupata golemi banki, kako i sosema mal del na pozitivnata razlika kaj grupite sredni i mali banki.

2.3.3.5. Ro~na struktura na denarski i devizno nominirana aktivata i pasiva

Analizata na ro~nata struktura na aktivata i pasivata od aspekt na denarskata i deviznata likvidnost spored rezidualnata dogovorna ro~na struktura upatuvana na negativni likvidnosni denarski jaz, koj kumulativno mo`e da se nadmine vo ro~niot blok nad dvanaeset meseci, kako i na negativni likvidnosni devizen jaz vo site ro~ni blokovi, so iskluk na blokovite od sedum dena do eden mesec i nad dvanaeset meseci. Negativniot likvidnosni jaz do sedum dena vo denari iznesuva 12.549 milioni denari, a vo devizi 7.568 milioni denari. Analizirano po grupi banki, negativniot likvidnosni jaz vo najgolema mera e determiniran od ro~nata struktura na denarski i devizno nominirana aktivata i pasiva kaj grupata golemi banki.

Analizata na o~ekuvanata rezidualna ro~na struktura dava poinakva slika za denarskata i deviznata likvidnosna pozicija. Na 31.12.2004 godina, na nivo na bankarski sistem i po grupi banki, negativniot denarski i devizen likvidnosni jaz do sedum dena, spored o~ekuvanata ro~na struktura se nadmiuvava vo celost. Taka, vi{okot denarski likvidni sredstva do sedum dena iznesuva 2.115 milioni denari, a vi{okot devizni likvidni sredstva so rok do sedum dena iznesuva 10.675 milioni denari. Za ilustracija, na 31.12.2003 godina ima{e negativni likvidnosni jaz vo denari, so ro~nost do sedum dena, od 197 milioni denari, a vi{okot devizni likvidni sredstva so ro~nost do sedum dena iznesuva{e 6.387 milioni denari. Pri analizata na rezidualnata ro~na struktura na denarskata i na deviznata nominirana aktivata i pasiva, su{tinska komponenta pretstavuva identifikuvaweto na stabilno nivo na denarski i devizni depoziti. Na 31.12.2004 godina, nivoto na stabilni denarski depoziti po viduvawe so rok do sedum dena iznesuva 78,3%, a na deviznite depoziti iznesuva 71,7%. Vakvoto nivo na stabilni denarski i devizni depoziti vo najgolema mera e determinanta na visokoto nivo na stabilni denarski i devizni depoziti po viduvawe kaj grupata golemi banki, koe iznesuva 87,7% i 80,2%, soodvetno. Kaj grupata sredni banki ova nivo iznesuva 57,3% za denarski te depoziti i 38,2% za devizni te depoziti, a kaj grupata mali banki 49,0% i 59,8% za denarski te i devizni te depoziti, soodvetno.

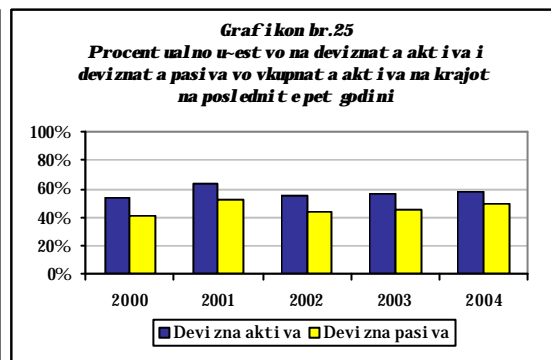
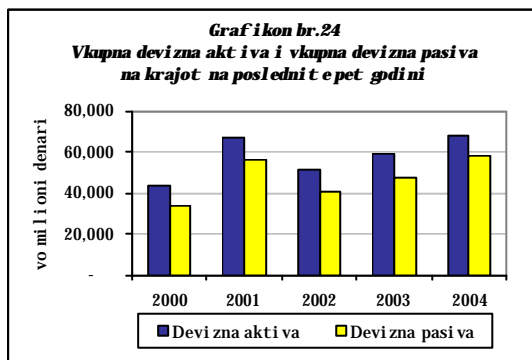
²⁹ O~ekuvanata rezidualna ro~nost na oddelnite aktivni i pasivni pozicii pretstavuva preostanatiot period od krajot na izve{tajniot period do nivnata o~ekuvana ro~nost, odnosno rok vo koj bankata ocenuva deka }e nastanati prilivi i odlivi na pari~ni sredstva po osnov na nejzinite pobaruwawa i obvrski (vrz osnova na iskustvoto na bankata, vospostaveni ot proces za upravuvawe so likvidnosni ot riziki sl.).

2.3.4. Kursen rizik

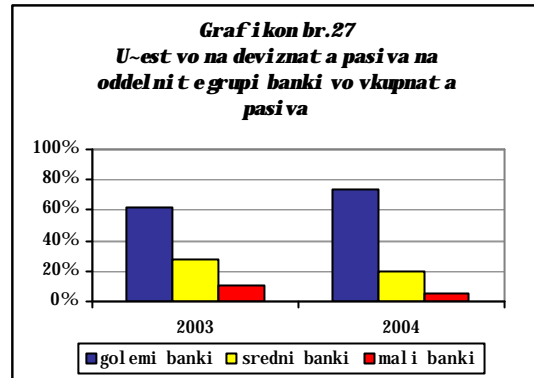
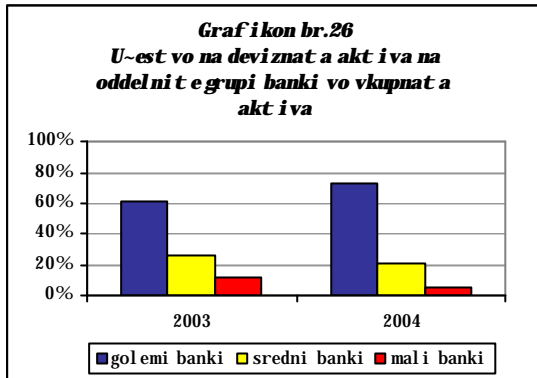
Kursni ot rizik pretstavuva mo`nost bankata da pretrpi materijalno finansiska zaguba na prezemeni te pozicii vo poedini valuti (otvoreni te dolgi ili kratki pozicii) poradi promeni na intervalutarnata vrednost na nacionalnata valuta.

2.3.4.1. Analiza na otvorenata devizna pozicija na bankite

Na krajot od 2004 godina, neto deviznata aktiva na bankite vo Republika Makedonija iznesuva 68.251 milioni denari { to e 57,8% od vkupnata neto aktiva. Deviznata pasiva iznesuva 58.257 milioni denari ili 49,4% od vkupnata pasiva. Komparacijata so sostojbata na krajot na 2003 godina uka`uva deka trendot na porast na vkupnata devizna aktiva i pasiva prodol`uva i vo tekot na 2004 godina, kako i na nivnoto u`estvo vo vkupnata aktiva i pasiva na nivna bankarski ot sistem. Ovoj trend na kontinuiran porast e rezultat na s`u`te izrazenata preferenca na naselenieto da gi `uva svoite za`tedi vo stranska valuta. Kratkoro`ni ot karakter na ovie za`tedi gi uslovuva bankite da dr`at golem iznos na likvidni devizni sredstva vo stranski banki. Pokraj gorenavedenoto, po`nuvaj}i od oktombri 2003 godina, koga be`e donesena zakonskata ramka za devizno kreditirawe na rezidenti, golemo vlijani e vrz porastot na vkupnata devizna aktiva ima porastot na odobreni te devizni te krediti od strana na bankite na rezidenti.

Analizata po oddelni grupi banki (golemi, sredni i mali) poka`uva pravoproporcionalen odnos me|u goleminata na bankite i goleminata na deviznata aktiva i pasiva (grafikoni br. 26 i 27). Promenata vo odnos na 31.12.2003 godina e rezultat na strukturnoto pomestuvawe po oddelni te grupi banki, odnosno premi n na edna banka od grupata sredni vo grupata gol emi banki, i premi n na tri banki od grupata mal i vo grupata sredni banki.

Sporedbenata analiza na strukturata na deviznata aktiva i pasiva uka`uva deka na 31.12.2004 godina ne postojat poznajni promeni vo odnos na strukturata registrirana na 31.12.2003 godina. Dominantno u-estvo vo ramki na deviznata aktiva i natamu imaat sredstvata vo doma{ni i stranski banki, dodeka vo ramkite na deviznata pasiva, dominantno u-estvo imaat deviznite depoziti na naselenie.

Pregled br.12

Struktura na devizna aktiva i devizna pasiva-sostojba 31.12.2004 godina

vo milioni denari

Devizna aktiva	I znos	% vo vk. aktiva	Devizna pasiva	I znos	% vo vk. pasiva
Efektivna i -ekovipazarnihart.od vred.	1,547	2.3%	Devizni depoziti na banki	789	1.4%
Sredstva vo stranski i doma{ni banki	38,878	57.0%	Devizni depoziti na naselenie	32,556	55.9%
Devizni pobaruwawa	12,191	17.9%	Devizni depoziti na pretpr., javen sektor i dr. komitenti	9,753	16.7%
Denarski pobaruwawa so devizna klauzula	11,846	17.4%	Dev. sred. na stran. lica	2,431	4.2%
I spravka na vrednost	-2,104	-3.1%	Den.depoziti so dev.klauzula	4,322	7.4%
Hart.od vred.raspol.za prodan Hart.od vred.koise-uvaat do dostasuvawe	102	0.1%	Devizni krediti na banki	7,734	13.3%
Ostanata aktiva - dr. smetki	5,502	8.1%	Ostanata pasiva - dr. smetki	671	1.2%
Ostanata aktiva - dr. smetki	288	0.4%		0	
Vkupna aktiva	68,251	100.0%	Vkupna pasiva	58,257	100.0%

Vakvata struktura e rezultat na ve}e spomenatata preferenca na naselenieto za {tedewe vo stranska valuta, {to od druga strana gi uslovuwa bankite da dr`at pogolem iznos na likvidni devizni sredstva vo stranski banki.

Agregatnata otvorena devizna pozicija vo odnos na agregiraniot garantni kapital na bankite na krajot od 2004 godina iznesuva 51,2%, {to e za 7 procentni poeni pomalku vo odnos na sostojbata na krajot na 2003 godina. Izlo`enosta na bankarskiot sistem sprema evroto, kako dominantna valuta vo strukturata na deviznata aktiva i pasiva iznesuva 43,9% od garantniot kapital, nasproti 50,6% na 31.12.2003 godina.

Analizata po oddelne grupe banki upatuvana dominantnoto vlijanie na grupata gol emi banki vrz dolgata agregatna otvorena devizna pozicija, kako i na dolgata otvorena devizna pozicija vo odnos na evroto na nivo na celiot bankarski sektor. Imeno, agregatnata otvorena devizna pozicija vo odnos na garantniot kapital iznesuva 79,7% za grupata gol emi banki, 35,3% za grupata

sredni banki i 19,0% za grupata mali banki. Dolgata pozicija sprema evroto iznesuva 74,2% za grupata golemi banki, po { to sleduvaat grupata sredni banki so 25,7% i grupata mali banki so 11,5%. Vakvoto vlijani e glavno e posledica na strukturata na deviznata aktiva kaj edna banka, kaj koja pokraj u-estvo na sredstvata kaj stranski i doma{ ni banki od 47,0%, zna-ajno e i u-estvoto od 26,2% na dolgoro-nata devizna dr`avna obvrznica za sanacijata na banka nomi ni rana vo evra.

So 31.12.2004 godina, kaj tri banki ima pre-ekoruvawe na zakonski ot limit od 50% za dolga, odnosno 10% za kratka agregatnata otvorena devizna pozicija. Nadmi nuwaweto na limi tot za agregatna dolga devizna pozicija glavno e posledica na spomenatata dolgoro-na dr`avna obvrznica kaj edna banka izrazena vo evra.

2.3.5 Adekvatnost na kapitalot /Rizik od nesolventnost

2.3.5.1 Kapital

Kapitalot na bankite vo Republika Makedonija, def inirano soglasno so metodologijata na Narodna banka na Republika Makedonija, na krajot na 2004 godina iznesuva 19.905 milioni denari (324,7 milioni evra), { to pretstavuva nezna-itelno namaluvawe od 0,3%, ili 66 milioni denari vo sporedba so sostojbata na krajot na 2003 godina. Pri-inata za namaluvaweto na kapitalot na bankite vo uslovi koga site negovi komponenti se zgolemuvaat vo odnos so prethodnata godina, treba da se bara vo iznosot na odbitni stavki, odnosno vo povi soki ot iznos na neizdvoena posebna rezerva za potencialni zagubi na krajot na 2004 godina vo odnos na 2003 godina.

Na 31.12.2004 godina se zabele`uvaat izvesni promeni vo u-estvoto na oddel ni te grupi banki vo vkupni ot kapital na bankite, vo odnos na krajot na 2003 godina. Za razlika od 31.12.2003 godina koga si te grupi banki i male re-isi podednakvo u-estvo vo kapitalot, pri { to najgol emo bilo u-estvoto na grupata mali banki (35,4%), na 31.12.2004 godina grupata golemi banki ostvaruva zna-itelen porast od 9,2 procentni poeni, so { to nejz noto u-estvo iznesuva 42,4%. U-estvoto na kapitalot na grupata sredni banki e ostanato na re-isi isto nivo kako prethodnata godina, dodeka u-estvoto na kapitalot na grupata mali banki bele`i namaluvawe od 10,4 procentni poeni i iznesuva 25%. Pri-inata za ova se nao|a vo nastanatata promena vo brojot na banki vo oddel ni te grupi banki na 31.12.2004 godina, vo sporedba so 31.12.2003 godina.

Vo odnos na distri bucijata na kapital nata baza po oddel ni banki, taa se dvi`i vo interval od 278 milioni denari kaj bankata so najnisko nivo na kapital, do 3.151 milioni denari kaj bankata koja ima najvisoko nivo na kapital.

Pregled br. 13

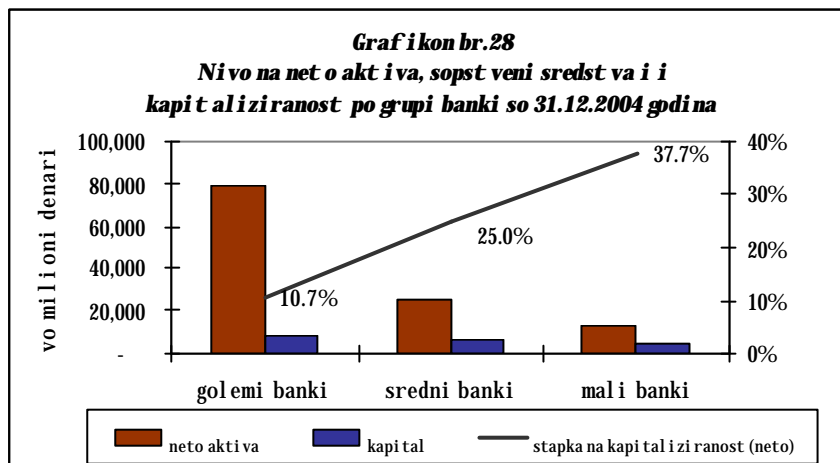
Nivo na kapitaliziranost na bankite so sostojba na 31.12.2004 godina³⁰

Opis	Stapka na kapitaliz. (neto)	Stapka na kapitaliz. (bruto)	Adekvatn. na kapital
Golemi banki	10.7%	9.8%	15.1%
Sredni banki	25.0%	23.2%	34.0%
Mali banki	37.7%	33.6%	45.1%
Vkupno banki	16.9%	15.4%	23.0%

Na krajot na 2004 godina, nivoto na pokrienost na neto bilansnata aktiva so kapitalot na bankite i znesuva 16,9% i vo sporedba so krajot na 2003 godina pokrienosta e namalena za 2,1 procentni poeni. Dokolku vo analiza se zemat predvid vkupnite aktivnosti na bankite, odnosno vkupnata bilansna i vonbilansnata aktiva, toga{ stepenot na kapitaliziranost i znesuva 15,3%.

Stapkata na kapitaliziranost e najgolema kaj grupata mali banki kako rezultat na strukturata na izvori te na finansirawe na bankite koi vleguvaat vo ova grupa banki, vo koja kapitalot i ma dominantno

u~estvo. Nasproti toa, najzna~itelen izvor na sredstva na grupata големи банки претставува депозитната база, поради { то оваа група банки има и најнизок stepen na kapitaliziranost, { то пак од друга страна зна~i deka оваа група ostvaruva povi sok stepen na finansiska intermedijacija. Od aspekt na dvi`eweto na ovoj pokazatel vo odnos na prethodnata godina, mo`e da se zabele`i negovo namaluvawe kaj grupata mali banki, edinstveno kako rezultat na namaluvaweto na brojot na banki koi ja so~i nuvaat ovaа група.

2.3.5.2 Koeficient na adekvatnost na kapitalot na bankite vo Republika Makedonija

Koeficientot na adekvatnost na kapitalot, kako eden od najzna~ajni te prudentni pokazateli za raboteweto na bankite, go reflektira neophodnoto nivo na kapital na bankata za pokrivawe na zagubite koi proizleguvaat od stepenot na rizik~nost na aktivata. Soglasno so metodologijata na Narodna banka, nivoto na adekvatnost na kapitalot zavisi od trite komponenti

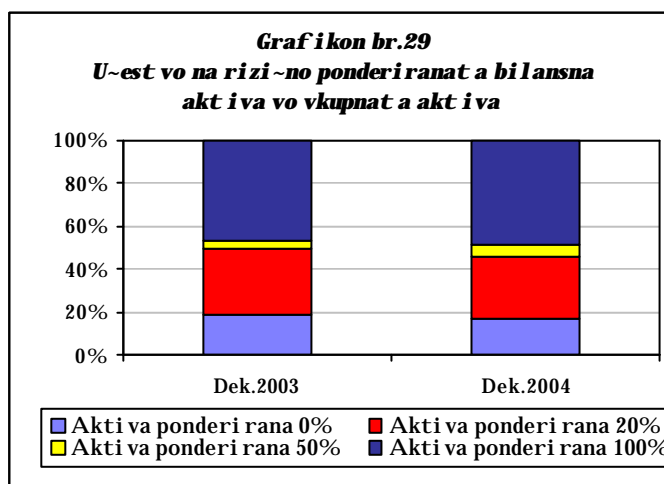
³⁰ Stapkata na kapitaliziranost (neto) pretstavuva odnos pome|u kapitalot i neto aktivata. Stapkata na kapitaliziranost (bruto) pretstavuva odnos pome|u kapitalot i bruto aktivata. Adekvatnosta na kapitalot e odnos pome|u garantni ot kapital i rizik~no ponderirana aktiva i agregatnata otvorena devizna pozicija.

neophodni za negovata presmetka: garantni ot kapital, rizi~no ponderiranata aktiva i agregatnata otvorena devizna pozicija.

Na 31.12.2004 godina, garantni ot kapital na bankite vo Republika Makedonija iznesuva 19.397 milioni denari i vo odnos na 31.12.2003 godina e namalen za 44 milioni denari ili 0,2%. I vo ovoj slu~aj pri~inata za namaluvaweto e povisokiot iznos na neizdvoenata posebna rezerva za potencialni zagubi³¹ za 634 milioni denari na 31.12.2004 vo odnos na 31.12.2003 godina, i ako osnovni ot i dopolnitelni ot kapital, kako najzna~ajni komponenti na garantni ot kapital, bele`at porast vo odnos na prethodnata godina (581 milioni denari). Gledano po oddelni grupi banki, golemi te banki imaat najzna~ajno u~estvo vo iznosot na garantni ot kapital na bankarski ot sistem (42,8%).

Rizi~no ponderiranata aktiva na 31.12.2004 godina iznesuva 73.626 milioni denari i bele`i porast od 9.251 milioni denari vo odnos na 31.12.2003 godina. Od vkupnata rizi~no ponderirana aktiva, 68.615 milioni denari se odnesuvaat na rizi~no ponderiranata bilansna aktiva, 7.765 milioni denari na rizi~no ponderiranata vonbilansna aktiva, a odbitnite stavki koi soglasno so metodologijata za utvrduvawe na rizi~no ponderiranata aktiva go namaluvaat nejziniot iznos, iznesuvaat 2.754 milioni denari. Grupata golemi banki ima najgolemo u~estvo i vo iznosot na rizi~no ponderiranata aktiva (64,9%), { to sporedeno so 31.12.2003 godina pretstavuva zgolemuwawe od 14,4 procentni poeni. Za smetka na porastot na rizi~no ponderiranata aktiva na grupata golemi banki, ostanati te dve gupi bele`at namaluvawe od 9,3 procentni poeni (grupata sredni banki), odnosno 5,1 procenten poen (grupata mali banki).

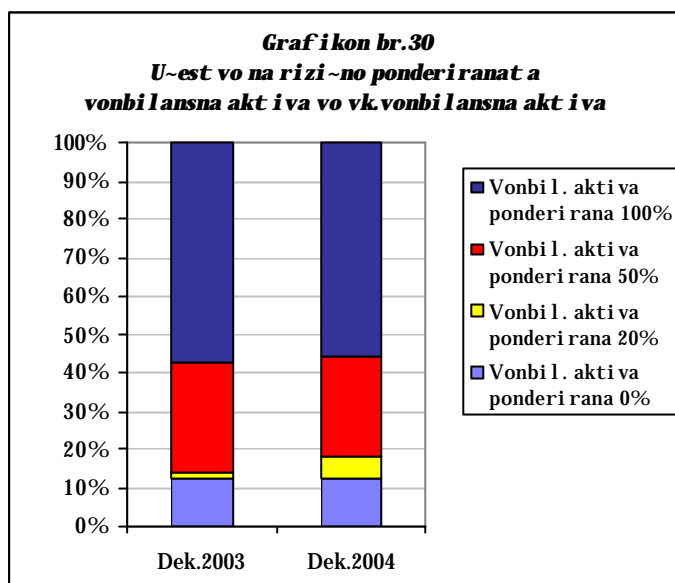
U~estvoto na rizi~no ponderiranata bilansna aktiva vo vkupnata bilansna aktiva iznesuva 57,1%. Vo strukturata na rizi~no ponderiranata bilansna aktiva na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godina, dominantno u~estvo ima aktivata so rizi~en ponder 100% (50,7%), pri {to, sporedeno so prethodnata godina, u~estvoto na stavkite so najvisok rizi~en ponder bele`i porast od 1,8 procenten poen.

Kaj vonbilansnata aktiva ponderirana spored stepenot na rizik, se zabele`uvaat mali strukturni pomestuvawa vo odnos na 31.12.2003 godina. U~estvoto na rizi~no ponderiranite vonbilansni pozicii vo vkupnoto vonbilansno rabotewe na bankite na krajot na 2004 godina iznesuva 64,3%, { to e za 3 procentni poeni pomalku vo odnos na krajot na prethodnata godina. Kako i

³¹ Soglasno so metodologijata za utvrduvawe na garantni ot kapital, neizdvoenata posebna rezerva za potencialni zagubi pretstavuva odbitna stavka

vo prethodnite periodi, vo strukturata domini raat pozicijite so faktor na konverzija 100%³² i u-estvo i znesuva 55,5%.

Soglasno so izmenata na metodologijata za utvrduvawe na adekvatnosta na kapitalot koja po-na da se pri menuva na 31.03.2002 godina, vo presmetkata na koeficientot za adekvatnost na kapitalot se inkorporira i kursniot rizik, odnosno se zema predvid i agregatnata otvorena devizna pozicija koja na 31.12.2004 godina iznesuva 10.594 milioni denari. I kaj agregatnata otvorena devizna pozicija vode-ko u-estvo ima grupata na gol emi banki od 68,6%.

Kako rezultat na dvi`eweto na garantniot kapital, rizi-no ponderiranata bilansna i vonbilansna aktiva i agregatnata otvorena devizna pozicija, stapkata na adekvatnost na kapitalot na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godina iznesuva 23,0% i e za 2,8 procentni poeni poni ska od onaa na krajot na 2003 godina.

Analizirano po grupi banki, najniska stapka na adekvatnost na kapitalot na 31.12.2004 godina ima grupata gol emi banki (15,1%), za razlika od stapkata na adekvatnost na kapitalot ostvarena od strana na grupata mali banki (45,1%). Pri ~ini te za visokata stapka na adekvatnost na kapitalot na malite banki se identi ~ni so onie koi se odnesuvaat na nivnata visoka stapka na kapital iziranost - si roma{ en obem na aktivnosti, pred s¢ kredi tna aktivnost, nasproti maloto u-estvo na tu|ite izvori na sredstva, odnosno dominantnoto u-estvo na sopstvenite sredstva vo nivniot vkupen finansiski potencijal.

Pregled br.14
Adekvatnost na kapitalot na bankite

Stapka na adekvatnost na kapitalot	Broj na banki		
	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004
pod 8%	0	0	0
od 8% do 12%	0	0	0
od 12% do 20%	2	3	4
od 20% do 30%	4	3	3
od 30% do 50%	8	8	9
od 50% do 100%	4	6	5
nad 100%	2	1	0

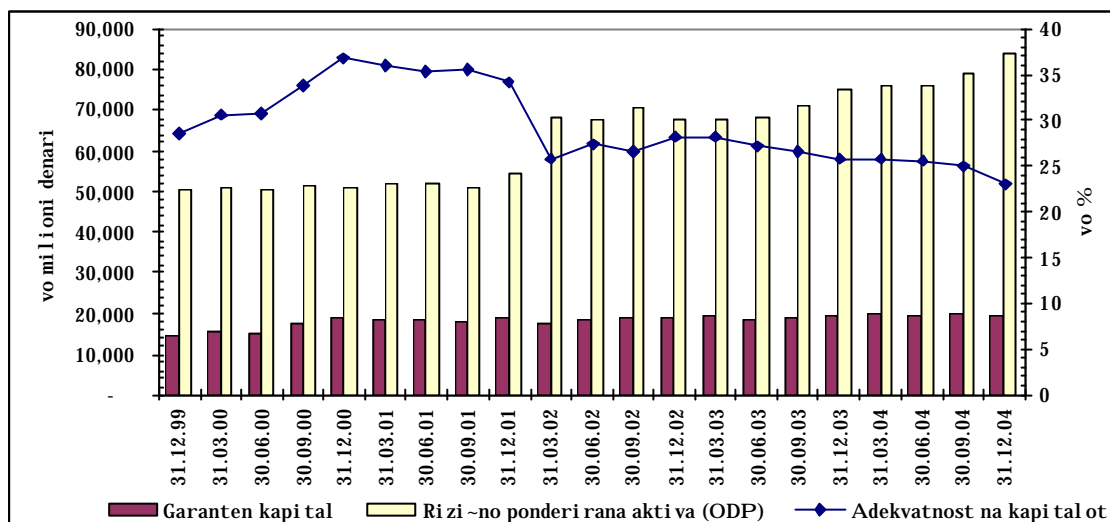
So sostojba na 31.12.2004 godina, si te banki go ispolnuvaat propi{ anoto minimalno nivo na adekvatnost na kapitalot. Sli ~no kako i na

³² Nepokrieni akreditivi i garancii, konfirmirani akreditivi i drugi vonbilansni poziciji, kako i ostanata nespomnata vonbilansna aktiva povrzana so prezemeni potencijalni obvrski koi ne se opf ateni vo pozicijite so ponizok faktor na konverzija.

krajot na 2002 i 2003 godi na, i vo 2004 godi na domi ni raat banki ~ija stapka na adekvatnost na kapi tal ot e vo rangot od 30-50% (devet banki), kako i vo rangot od 50-100% (pet banki). Pritoa, mo` e da se konstati ra odredeno strukturno pomestuvawe na banki te od rang so povi soka adekvatnost na kapi tal ot kon rang so poni ska adekvatnost na kapi tal ot. Osobeno treba da se i stakne f aktot deka na 31.12.2004 godi na ve}e nema banka ~ija adekvatnost na kapi tal ot e nad 100%.

Grafikon br. 31

Dvi`ewe na garant niot kapital, rizi~no ponderiranata aktiva i st apkata na adekvat nost na kapi tal ot

Analizata na dvi`eweto na stapkata na adekvatnost na kapitalot uka`eva deka vo tekot na izmi nati te godi ni bankarski ot si stem na Republ ika Makedonija odr` uval relati vno vi soko i stabi lno ni vo na ovoj koef i ci ent od nad 30%. Stapkata na adekvatnost na kapitalot bele`i pogolem pad na po~etokot na 2002 godi na, kako rezultat na promenata vo metodol ogijata za negovata presmetka, a od toj peri od vo naredni te dve godi ni ostvaruva trend na postepeno namal uvawe³³. Vakvi ot trend mo` e da se smeta za pozi ti ven, od aspekt na podobruvawe na stepenot na finansiska intermedijacija na banki te vo Republi ka Makedonija i zgolemuvawe na nivnata ef i kasnost. I meno, i ako relati vno vi sokata i stabi lna stapka na adekvatnost na kapi tal ot e pokazatel za stabi lnata solventna pozicija na banki te vo Republi ka Makedonija, istovremeno takvoto ni vo e i pokazatel za nizok stepen na finansiska intermedijacija.

Vo ova nasoka treba da se i ma predvi di konstati ranoto intenzi vi rawe na kreditnata aktivnost na banki te, i toa vo najgolem del kaj sektorot "nasel eni e#. Vo nasoka na zadr` uvawe na stabi lnata solventna pozicija treba da se prodol `i so natamo{ no zajaknuvawe na interni te sistemi i proceduri na banki te za i denti fi kuvawe, merewe i kontrola na rizi ci te, { to bi zna~elo mi ni mi zi rawe na mo` nata materi jal i zacija na rizi ci te vo zagubi koi vo krajna l i ni ja pa|aat na tovar na kapi tal ot.

³³ Stapkata na adekvatnost na kapitalot prose~no se namaluvala za 0,3 procentni poeni na kvartal no ni vo.

2.3.6. Profitabilnost

Obezbeduvaweto adekvatno nivo na profitabilnost pretstavuva zna~itelen preduslov za odr`uvawe na visinata na kapitalot na bankite od nivnoto rabotewe. Vo osnova, profitabilniot potencijal na bankite e usloven od pove}e faktori, kako { to se: strukturata na bilansot, stepenot na rizik~nost, dinamika na razvoj na ekonomijata i kvalitot na pobaruva~kata za krediti od realniot sektor i naseleni eto, monetarnata politika na zemjata i slino.

Vo 2004 godina bankite vo Republika Makedonija prik`aa pozitiven finansiski rezultat od svoeto rabotewe vo iznos od 1.247 milioni denari, { to vo odnos so prethodnata godina pretstavuva porast od 799 milioni denari, ili 178,3%. Prik`aniot porast e pokazatel za zna~itelno podobruvawe na profitabilnata pozicija na bankite vo 2004 godina. Kako ilustracija, i pokraj namaluvaweto na brojot na banki koi prik`ale pozitiven finansiski rezultat (od sedumnaeset na { esnaeset banki), { esnaesette banki prik`ale povioka dobitka za 594 milioni denari (2004 godina vo odnos so 2003 godina). Isto taka, vkupniot iznos na zagubata prik`ana od strana na bankite so negativen finansiski rezultat (pet banki) e pomal za 205 milioni denari (2004 godina vo odnos so 2003 godina).

Analizirano po oddelni grupi banki, grupata golemi banki ima najgolemo vlijanie vrz iznosot na vkupnata ostvarena dobitka na 31.12.2004 godina³⁴. Porastot na ostvareniot pozitiven finansiski rezultat kaj ovaa grupa banki od 802 milioni denari go determinira i vkupniot porast na profitabilnosta na bankarskiot sistem. Grupata mali banki na 31.12.2004 godina prik`ala negativen finansiski rezultat od 93 milioni denari. Pri~inata treba da se bara vo faktot { to tri od pette banki koi prik`ale zaguba na krajot na 2004 godina se vo grupata mali banki. Poradi vakvata sostojba i site ostanati pokazатели za profitabilnosta na ovaa grupa banki se na ponisko nivo od pokazатели te na ostanati te dve grupi banki i na bankarskiot sistem vo celina.

Pregled br.15

Ostvaren finansiski rezultat po grupi banki

Opis	vo milioni denari	
	31.12.2003	31.12.2004
Grupa golemi banki	230	1,032
Grupa sredni banki	131	309
Grupa mali banki	86	(93)
Vkupno	448	1,247

2.3.6.1 Struktura na bilansot na uspeh

Strukturata na bilansot na uspeh na bankite vo Republika Makedonija na 31.12.2004 godina (Aneks br. 2) uk`uva na postoewe na relativno nepovolna struktura na prihodi te, imja}i predvid deka ostvareniot finansiski rezultat proizleguva od kategorii te na prihodi koi nemaat redoven karakter (prihodi po drugi osnovi i vonredni prihodi). Prihodi te od redovnoto rabotewe ne se dovolni za pokrivawe na operativne tro{oci napraveni od strana na bankite. Vakvata sostojba zaslu`uva osobeno vnimanie, no treba da se istakne pozitivniot trend evidenten vo tekot na 2004 godina, bidej}i i pokraj faktot { to neredovni te kategorii prihodi i ponatamumaat visoko u~estvo vo vkupno ostvarenata dobitka na nivno na bankarskiot sistem (22,4%), nivnata dominacija

³⁴ Prose~noto u~estvo na ovaa grupa banki vo oddelni te kategorii koi go so~inuvaat ostvareniot finansiski rezultat na nivno na bankarskiot sistem na 31.12.2004 godina se dvi`i nad 65%.

se namal uva za smetka na prihode od redovnoto rabotewe na bankite. Taka, vonrednite prihodi bele`at namal uva we od 623 milioni denari, dodeka neto kamatni ot prihod po rezervaciji i neto-prihode od proviziji bele`at porast od 1.769 milioni denari. Isto taka, i ako redovnite prihodi vo iznos od 3.898 milioni denari i ponatamu ne se dovolni za pokrivawe na operativnite i administrativnite tro{oci (4.776 milioni denari), ovoj odnos bele`i podobruvawe, od 49,7% vo 2003 godina na 81,6% vo 2004 godina. Ostvareni te dvi`ewa vo strukturata na prihodi te na bankite se rezultat na podobruvawe na strukturata na plasmanite (od aspekt na profitabilnosta) na nivo na bankarski ot sistem.

Vkupniot **kamatni prihod** na bankite vo 2004 godina iznesuva 5.920 milioni denari i e zgolemen za 759 milioni denari, ili 14,7% vo odnos na 2003 godina. Vo negovata struktura dominantno mesto imaat prihodi te po osnov na kamati od pretprijatija i naselenie (77,5%), pri {to kamatni te prihodi od naselenie bele`at konstanten porast {to e pokazatel za prodol`uvawe na zapo~nati ot trend na jaknewe na kreditnata poddr{ka na sektorot "naselenie"³⁵.

Kamatniot rashod na bankite vo 2004 godina iznesuva 2.310 milioni denari. Vo odnos na 2003 godina, ova kategorija e namalena za 315 milioni denari kako rezultat na namal uva weto na si te vidovi kamatni rashodi, pri {to najgol em e padot na kamatni te rashodi od banki (30,2%) i od ostanati³⁶ (31,2%). Namal uva weto na kamatni te rashodi od banki se dol`i na namal uva weto na iznosot na kratkoro~nite pozajmici od doma{ni i stranski banki, kako i vo dvi`eweto na kamatni te stapki na me|ubankarski ot pazar na pari koi vo tekot na 2004 godina poka`uvaat tendencija na namal uva we³⁷.

Od aspekt na strukturata na kamatni te rashodi, sektorot "naselenie" i ponatamu ima najzna~ajno vlijanie vrz ostvarenoto nivo na rashodi po osnov na kamati (38,6%). Isto taka, i pokraj ostvarenoto namal uva we na rashodi te po ovoj osnov vo odnos na 2003 godina, kamatni te rashodi na "naselenie" bele`at porast na svoeto u~estvo vo vkupni ot iznos na kamatni rashodi na bankite vo 2004 godina (2,9 procentni poeni). Ottuka, i pokraj porastot na depozitni ot potencijal na bankite, osobeno od sektorot "naselenie", prisutni ot trend na namal uva we na pasivni te kamatni rashodi zapo~nat vo prethodnata godina, a prodol`eni i vo tekot na 2004 godina³⁸, vlijae vrz namal uva weto na kamatni te rashodi na bankarski ot sistem na Republika Makedonija.

Porastot na kamatni ot prihod i namal uva weto na kamatni ot rashod ostvareni na 31.12.2004 godina ovozm`ija ostvaruvawe na porast i na **neto kamatni ot prihod** od 1.074 milioni denari, ili 42,3%. Pozitivni dvi`ewa vo bilansot na uspeh na bankite vo Republika Makedonija vo 2004 godina se registri raat i kaj **neto-rezervacii te**, koi iznesuvaat 1.979 milioni denari i vo odnos na 2003 godina bele`at namal uva we od 15,2%. Namal uva weto na

³⁵ Krediti te na naselenie na 31.12.2004 godina bele`at porast od 63,2% vo odnos so 31.12.2003 godina.

³⁶ Vo ova kategorija vleguaat rashodi te po osnov na kamati na javen sektor, stranski lica, drugi komitenti.

³⁷ Vo 2004 godina kamatni te stapki na me|ubankarski ot pazar na pari se dvi`ele od 5,59% do 8,63%, za razlika od 2003 godina koga ti e dostignale nivo i do 15% na godi {no nivo.

³⁸ Ponderiranata kratkoro~na denarska pasivna kamatna stapka (do tri meseci) vo tekot na 2004 godina se dvi`ela od 6,72% vo januari, do 6,52% vo dekemvri 2004 godina, dodeka prose~nata ponderirana pasivna kamatna stapka na devizni depoziti na naselenie (do tri meseci) vo ovoj period se namalila od 2,11% na 1,93%.

izvr{ eni te rezervacii vo 2004 godina e logi~en rezultat na namaluvaweto na ni voto na rizik~nost na kreditnoto portfolio na bankite.

Neto kamatniot prihod po rezervacii, kako prihod ostvaren vo izvr{ uvaweto na osnovnata funkcija na bankite korigiran za anticipiraniot krediten rizik, na 31.12.2004 godina iznesuva 1.630 milioni denari. Ovoj iznos bele`i najgolem porast me|u oddelnite kategorii na bilansot na uspeh vo odnos so prethodnata godina (1.428 milioni denari ili 8 pati) i kako takov ima bitno vlijanie vrz vkupno prik`aniot pozitiven finansijski rezultat na nivo na bankarski ot sistem na Republika Makedonija.

Vtora komponenta na prihodite od redovnoto rabotewe na bankite, pokraj kamatnite prihodi, predstavuvaat **neto-prihodi po osnov na provizii**. Ova kategorija prihodi vo 2004 godina iznesuva 2.268 milioni denari, ili 341 milioni pove|e od sostojbata registriрана vo 2003 godina. Ostvareniot porast e rezultat na zgol emuvaweto na obemot na uslugi dadeni od strana na bankite vo ramkite na vr{ eweto na platniot promet vo zemjata i stranstvo, nivnata kreditna aktivnost, deviznoto rabotewe i sli~no.

Prihodi te po osnov na **dividendi, hartii od vrednost, kapitalni dobitki i kursni razliki** na neto osnova za 2004 godina iznesuvaat 652 milioni denari i vo odnos na prethodnata godina se zgolemeni za 2 pati. Dividendite i neto-dobivkite od hartii od vrednost imaat nezna~itelno u~estvo vo ova grupu prihodi i vo najgolema mera poteknuvaat od ostvareni te prihodi po ovoj osnov na grupata големи банки. Za razlika od 2003 godina koga bankite prik`ale neto kapitalna zaguba, vo 2004 godina e prik`ana kapitalna dobitka od 182 miliona denari. Ostvarenoto nivo na kapitalna dobitka e edinstveno rezultat na kapitalnata dobitka prik`ana od strana na grupata na големи банки, zatoa { to ostanatite dve grupi banki prik`ale neto kapitalna zaguba i vo 2004 godina. Iznosot na neto kursni razliki od 412 milioni denari ima najvisoko u~estvo vo ova grupu na banki, pri { to site grupi banki prik`ale neto dobitka po ovoj osnov.

Kako { to ve|e be{ e navedeno, vkupnite prihodi na bankite od redovnoto rabotewe ne se dovolni za pokrivawe na operativnite tro{ oci ostvareni vo 2004 godina, poradi { to prof itabilniot potencijal na bankite proizleguva od ostvareni te **drugi prihodi** (prihodi po drugi osnovi i vonredni prihodi) koi nemaat redoven karakter. Me|utoa, pokraj konstati rani te pozitivni dvi`ewa kaj kamatni te prihodi i prihodi te po osnov na provizii, kako pozitiven trend treba da se istakne i namaluvaweto na vlijani eto na vonredni te prihodi vrz vkupniot prik`an finansijski rezultat. Taka, ovi e prihodi, koi vo 2004 godina iznesuvaat 1.513 milioni denari, bele`at namaluvawe vo odnos na 2003 godina, poradi { to nivnoto u~estvo vo vkupni te prihodi na bankite e namaleno od 39,6% vo 2003 godina na 22,4% vo 2004 godina.

Vkupniot iznos na drugi te rashodi (**op{ ti i administrativni tro{ oci i drugi rashodi**) na bankite vo 2004 godina e 5.326 milioni denari, pri { to dominantno u~estvo vo ovi e rashodi od 89,7% imaat op{ tite i administrativni tro{ oci. Taka, re~isi polovina od vkupniot iznos na drugite rashodi se odnesuva na rashodi po osnov na isplateni plati. Ova kategorija rashodi bele`i porast od 8%, ili 185 milioni denari vo odnos na 2003 godina, vo uslovi koga brojot na vraboteni na 31.12.2004 godina bele`i porast od samo 0,9% (40 lica) vo odnos so prethodnata godina. Kako rezultat na porastot na rashodi te po osnov na plati (185 milioni denari), kako i na porastot na tro{ oci te za

uslugi (136 milioni denari), vkupnite drugi rashodi vo 2004 godina bele`at porast od 10,5% vo odnos na 2003 godina.

Kako rezultat na vakvite dve`ewa kaj prihodi te i rashodi te na bankite, na krajot na 2004 godina e prik`an pozitiven finansijski rezultat koj e za 2,8 pati pogolem od finansijski ot rezultat prik`an vo 2003 godina. Pri toa, u`te edna{ treba da se istakne konstatacijata za pobruvawe na nivoto na prof itabilnosta na bankite kako rezultat, pred s` na pozitivni te trendovi kaj prihodi te od redovnoto rabotewe na bankite vo 2004 godina. Vo taa nasoka treba da se imaat predvidi mo`nostite za pobruvawe na prof itabilnosta rabotewe na bankite vo Republika Makedonija, bi dej}i samo 40% od vkupni ot finansijski potencijal so koj raspolaga bankarski ot sistem na 31.12.2004 godina e plasiran kaj nefinansijski subjekti. Vakvata distriucija na finansijski ot potencijal upatuvana mo`nosta na bankite za pobruvawe na svojata prof itabilna pozicija preku realocirawe na niskokamatonsnata aktiva i intenzivirawe na kreditnata aktivnost prema realni ot sektori naseleni eto vo Republika Makedonija.

2.3.6.2 Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnost a na bankite

Pozitivni te trendovi kaj osnovni te kategorii na agregirani ot bilans na uspeh na bankite so sostojba na 31.12.2004 godina imaat pozitivna refleksija i vrz pokazatel i te za prof itabilnosta na bankite.

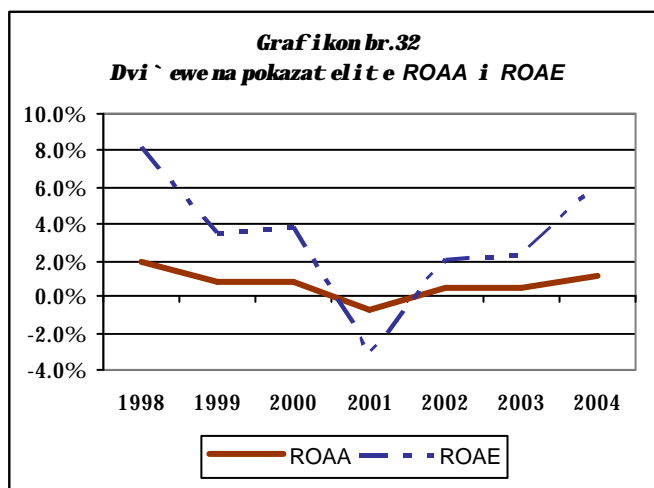
Pregled br. 16

Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnost a na bankite

Pokazatel	2002	2002*	2003	2003*	2004	2004*
Stapka na povrat na prose~na aktiva (ROAA)	0.4%	1.5%	0.5%	1.7%	1.1%	1.9%
Stapka na povrat na prose~en kapital (ROAE)	2.1%	6.9%	2.3%	8.9%	6.2%	11.4%
Operativni tro{oci vo odnos na vkupni prihodi	91.0%	76.0%	90.0%	74.0%	78.8%	67.3%
Tro{oci za plati vo odnos na vkupni prihodi	40.0%	33.0%	43.0%	36.0%	36.8%	31.9%
Rezervacii za potencialni zagubi vo odnos na neto kamatni ot prihod	74.0%	55.0%	92.0%	56.0%	54.8%	41.1%
Neto kamaten prihod vo odnos na operativni te tro{oci	48.0%	72.0%	53.0%	60.0%	67.8%	73.7%
Broj na vraboteni	4,569	2,781	4,595	3,908	4,635	3,804
Finansijski rezultat vo odnos na brojot na vraboteni (vo milioni denari)	0.09	0.35	0.10	0.36	0.27	0.53
Vkupna aktiva vo odnos na brojot na vraboteni (vo milioni denari)	20.40	23.40	22.80	25.20	25.46	28.96

* Pokazatel i te se odnesuvaat samo na bankite koi ostvari le pozitiven finansijski rezultat

Kako rezultat na ostvarenata neto-dobivka na 31.12.2004 godina, stapkata na povrat na prose~nata aktiva i stapkata na povrat na prose~ni ot kapital imaat pozitivni vrednosti (1,1% i 6,2%, respektivno). Vakvite vrednosti uka`uvaat deka 100 edinici aktiva na bankite vo Republika Makedonija generiraat 1,1 edinici dobivka, odnosno 100 edinici kapital generiraat 6,2 edinici dobivka. Ostvareni te stapki na povrat na aktivata i kapital ot bele`at zna~itelno pobruvawe vo odnos so

prethodnite pet godini i nivnata vrednost se pribli`uva kon vrednostite ostvareni vo 1998 godina, koga stapkite na povrat na aktivata i kapitalot i znesuval e 2%, odnosno 8,2%, respektivno³⁹. Podobruvaweto e osobeno voo~li vo dokolku vo analizata se zemat predvid samo bankite koi prika`ale pozitiven finansijski rezultat na krajot na 2004 godina, pri {to stapkite na povrat na prose~nata aktiva i prose~niot kapital iznesuvaat 1,9%, odnosno 11,4%, respektivno.

Analizata na pokazatelite za nivoto na profitabilnost po oddelni grupi banki uka`uva na postoeve pozitivni trendovi kaj grupata golemi i grupata sredni banki, dodeka najgol em del od pokazatel ite za profitabilnosta ostvareni na nivo na grupata mali banki imaat tendencija na vlo{uvawe vo odnos so prethodnata godina (Pregled br.17). Taka, site pokazateli za profitabilnosta na bankite koi vleguvaat vo grupata golemi banki na 31.12.2004 godi na ostvaruvaat podobruvawe sporedeno so 31.12.2003 godi na, a samo dva pokazatela kaj grupata sredni banki bele`at vlo{uvawe. Stapkite na povrat na prose~nata aktiva i prose~niot kapital se najvisoki kaj grupata golemi banki, pri {to razlikata e osobeno visoka kaj ostvarenata stapka na povrat na prose~niot kapital. Pri ~inata za vakvata razlika e visokoto u~estvo na grupata golemi banki vo vkupniot prika`an finansijski rezultat na 31.12.2004 godi na, vo uslovi koga relati vnoto u~estvo na kapitalot vo izvori te na finansi rawe kaj ova a grupa banki e pomalo vo odnos na drugi te dve grupi banki.

Osobeno zna~ewe za analizata na nivoto na profitabilnost i efikasnost na bankite vo Republika Makedonija ima odnosot pome|u oddelni kategorii tro{oci (operativni tro{oci i tro{oci za plati) i vkupnite prihodi ostvareni vo 2004 godina. Dvata pokazatela bele`at namaluvawe, kako na nivo na bankarskiot sistem, taka i po oddelni grupi na banki, osven grupata mali banki.

Podobruvaweto na kvalitetot na kreditnoto portfolio e pri~ina za povolniot trend na pokazatelot za izvr{enite rezervacii vo odnos na neto kamatniot prihod, koj sporedeno so 2003 godina se namal uva za 37,2 procentni poena, odnosno 19,2 procentni poena vo odnos na 2002 godina.

Pozitivni dvi`ewa mo`at da se zabele`at i kaj pokazatelot za odnosot pome|u neto kamatniot prihod i operativni te tro{oci. I meno, i ako neto kamatniot prihod, kako prihod od vr{eweto na klasi~nite bankarski rabotne e dovolen za pokri vawe na

Pregled br.17

Pokazateli za profitabilnost a i efikasnost a po grupi na banki

Pokazatel	Golemi banki		Sredni banki		Mali banki	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Stapka na povrat na prose~na aktiva (ROAA)	0.4%	1.4%	0.5%	1.3%	0.6%	-0.7%
Stapka na povrat na prose~en kapital (ROAE)	3.5%	11.9%	2.0%	4.9%	1.3%	-1.8%
Operativni tro{oci vo odnos na vkupni prihodi	91.0%	74.5%	87.0%	75.0%	91.0%	104.7%
Tro{oci za plati vo odnos na vkupni prihodi	45.0%	34.6%	41.0%	36.2%	41.0%	47.8%
Rezervacii za potencialni zagubi vo odnos na neto kamatniot prihod	81.0%	59.6%	77.0%	31.8%	155.0%	83.6%
Neto kamaten prihod vo odnos na operativni te tro{oci	37.0%	64.2%	96.0%	94.3%	42.0%	49.8%
Broj na vraboteni	2,522	2,684	1,078	1,136	995	815
Finansijski rezultat vo odnos na brojot na vraboteni (vo milioni denari)	0.09	0.38	0.12	0.27	0.09	-0.11
Vkupna aktiva vo odnos na brojot na vraboteni (vo milioni denari)	23.1	29.38	27.3	22.84	17.3	16.17

³⁹ Visokiot iznos na stapkite na povrat na aktivata i kapitalot vo 1998 godina vo najgol em a mera se rezultat na visokoto nivo na aktivni kamatni stapki.

operativnite troškovi, ovoj pokazatelj beleži značajno poboljšanje u odnosu na 2003. godinu (14,8 procentni poeni). Gledano po odjelni grupi banki, ovoj pokazatelj beleži najgolemo poboljšanje u grupi velikih banki (27,2 procentni poeni), dok je pokrivenost na operativnite troškove neto kamatni prihod najmanja u grupi malih banki (49,8%). Grupi srednjih banki ostvaruje rešisi celosna pokrivenost na operativnite troškove neto kamatni prihod (94,3%), iako ovoj pokazatelj beleži vložavanje od 1,7 procentni poeni u odnosu na 2003. godinu.

Prikazani iznos na dobit u 2004. godinu pozitivno utiče i na pokazatelj za produktivnost u bankarskom sistemu. Tako, u 2004. godinu eden zaposleni u bankarskom sistemu ostvaruje dobit od 0,27 milijardi denara, pri čemu zaposleni u grupi velikih banki ostvaruje najviši iznos na dobit od 0,38 milijardi denara po zaposleni. U ovoj grupi banki se registriira i najgolemi porast na iznos na dobit u 2004. godinu od 0,29 milijardi denara, što je za rešisi dva puta golemi porast od porasta ostvaren na nivou na celot bankarski sistem. Kako rezultat na negativni finansijski rezultat prikazan od strane u grupi malih banki, ovoj odnos ima negativna vrednost u odnosu na 2003. godinu.

I pokazatelj za odnos između ukupnih aktivaa i broj zaposleni u bankarskom sistemu na Republika Makedonija u 2004. godinu beleži poboljšanje u odnosu na 2003. godinu. Međutim, ona što treba posebno da se istakne je faktot što poboljšaveto na ovoj pokazatelj edinstveno rezultat na povišokotom nivou na produktivnost ostvareno u grupi velikih banki, pri čemu eden zaposleni u ovoj grupi u 2004. godinu generira iznos na aktivaa golemi za 6,3 milijardi denara u odnosu na 2003. godinu. Pričinata za vakvata sastojba je golemi porast na ukupna aktivaa u grupi velikih banki (12,4%) u odnosu na porast na ukupni broj zaposleni u ovoj grupi banki (6,4%). Drugi te dve grupi banki beležat vložavanje na produktivnost merena preko odnosu na ukupna neto aktivaa i broj zaposleni.

ANEKSI

Bilans na sestojba

vo milijoni denari

AKTI VA	31.12.2004		31.12.2003	
	I znos	%	I znos	%
PARI ^NI SREDSTVA I SALDA KAJ NBRM	5.100	4,3%	5.625	5,4%
Denarski pari -ni sredst va	3.641	71,4%	4.097	72,8%
Devizni pari -ni sredst va	1.455	28,5%	1.523	27,1%
Blagородni met ali i drugi pari -ni sredst va	4	0,1%	5	0,1%
BLAGAJNI ^KI ZAPISI NA NBRM	4.465	3,8%	3.975	3,8%
DOLGOVNI HARTI I OD VREDNOST	1.653	1,4%	995	0,9%
^ekovi i meni ci	131	7,9%	159	16,0%
Hart i i od vrednost na dr` avat a nomi ni rani vo denari	958	57,9%	817	82,1%
Drugi dolgovni hart i i od vrednost	565	34,2%	19	1,9%
PLASMANI KAJ DRUGI BANKI	40.331	34,2%	37.301	35,6%
Smet ki kaj doma{ ni banki	3.824	9,5%	3.383	9,1%
Smet ki kaj st ranski banki	35.043	86,9%	30.994	83,1%
Krat koro-ni kredit i i drugi pobaruwava od doma{ ni banki i drugi f inanski organizaci i	382	0,9%	1.362	3,7%
Krat koro-ni kredit i i drugi pobaruwava od st ranski banki i drugi f inanski organizaci i	35	0,1%	339	0,9%
Dost asani kredit i i pobaruwava od banki	0	0,0%	46	0,1%
Dolgoro-ni kredit i i drugi pobaruwava od doma{ ni banki i drugi f inanski organizaci i	164	0,4%	182	0,5%
Dolgoro-ni kredit i i drugi pobaruwava od st ranski banki i drugi f inanski organizaci i	579	1,4%	722	1,9%
Nef unkcional ni kredit i od banki	303	0,0%	274	0,7%
PLASMANI KAJ KOMI TENTI	48.076	40,7%	37.111	35,4%
Plasmani na pret prijat i ja	32.635	67,9%	26.123	70,4%
Plasmani na drugi komi tent i	716	1,5%	213	0,6%
Plasmani na naselenie	14.290	29,7%	8.725	23,5%
Nef unkcional ni kredit i na komi tent i	9.727	20,2%	10.126	27,3%
Posebna rezerva za kredit i	-9.292	-19,3%	-8.075	-21,8%
PRESMETANA KAMATA I OSPANATA AKTI VA	5.583	4,7%	6.061	5,8%
Pobaruwava po kamati	524	9,4%	487	8,0%
Suspendirana kamata i drugi pobaruwava	4.815	86,2%	4.101	67,7%
Posebna rezerva za kamata	-4.845	-86,8%	-4.140	-68,3%
Drugi pobaruwava	291	5,2%	1.127	18,6%
Real izirani hipot eki i zaloz i	4.800	86,0%	4.430	73,1%
Net o komisi oni odnosi	-129	-2,3%	-91	-1,5%
Net o int erni odnosi	-2	0,0%	-3	0,0%
Ost anat a akt iva	129	2,3%	149	2,5%
PLASMANI VO HARTI I OD VREDNOST	6.889	5,8%	7.355	7,0%
Hart i i od vrednost raspolo` ivi za prod a` ba vo st ranska valut a	250	3,6%	195	2,7%
Hart i i od vrednost koi se -uvaat do dost asuvawe vo st ranska valut a	5.502	79,9%	5.889	80,1%
Vlo` uvawa vo doma{ ni sopst veni -ki hart i i od vrednost	1.136	16,5%	1.233	16,8%
Posebna rezerva za ot kupeni sopst veni akci i	0	0,0%	38	0,5%
OSNOVNI SREDSTVA	6.523	5,5%	6.453	6,2%
Grade` ni objekt i	4.987	76,4%	4.726	73,2%
Oprema	3.414	52,3%	3.128	48,5%
Nemat erijalni vlo` uvawa	407	6,2%	383	5,9%
Drugi sredst va za rabot a	93	1,4%	164	2,5%
Sredst va za rabot a vo podgot ovka	720	11,0%	668	10,4%
I spravka na vrednost a na osnovni sredst va	-3.098	-47,5%	-2.616	-40,5%
NEI ZDVOENI REZERVACI I ZA POTENCIJALNI ZAGUBI	-634	-0,5%	0	0,0%
VKUPNA AKTI VA	117.985	100%	104.875	100%
VONBI LANSNA AKTI VA	12.073		11.479	

Bilans na sestojba

vo milioni denari

PASIVA	31.12.2004		31.12.2003	
	I znos	%	I znos	%
DEPOZITI OD BANKI	1.537	1,3%	2.195	2,1%
Denarski depoziti po vi duvawe	42	2,7%	47	2,2%
Devizni depoziti po vi duvawe od doma{ ni banki	217	14,1%	272	12,4%
Devizni depoziti po vi duvawe od st ranski banki	456	29,7%	287	13,1%
Krat koro-no oro-eni denarski depoziti	570	37,1%	979	44,6%
Krat koro-no oro-eni devizni depoziti	120	7,8%	476	21,7%
Dolgoro-no oro-eni denarski depoziti	127	8,3%	123	5,6%
Dolgoro-no oro-eni devizni depoziti	3	0,2%	10	0,5%
DEPOZITI PO VI DUVAWE	43.856	37,2%	42.947	41,0%
Denarski depoziti po vi duvawe na pret prijat ija	9.016	20,6%	8.527	19,9%
Denarski depoziti po vi duvawe na javen sekt or	744	1,7%	1.461	3,4%
Denarski depoziti po vi duvawe na drugi komi t ent i	1.514	3,5%	1.708	4,0%
Denarski depoziti po vi duvawe na nasel eni e	7.450	17,0%	7.093	16,5%
Ograni -eni denarski depoziti	478	1,1%	558	1,3%
Devizni depoziti po vi duvawe na pravni li ca	6.700	15,3%	7.019	16,3%
Devizni depoziti po vi duvawe na nasel eni e	17.393	39,7%	16.119	37,5%
Ograni -eni devizni depoziti	561	1,3%	462	1,1%
KRATKORO^NI DEPOZITI DO EDNA GODI NA	35.025	29,7%	23.836	22,7%
Denarski krat koro-ni depoziti na pret prijat ija	9.637	27,5%	6.724	28,2%
Denarski krat koro-ni depoziti na javen sekt or	702	2,0%	535	2,2%
Denarski krat koro-ni depoziti na drugi komi t ent i	472	1,3%	433	1,8%
Denarski krat koro-ni depoziti na nasel eni e	5.278	15,1%	3.583	15,0%
Devizni krat koro-ni depoziti na pravni li ca	4.089	11,7%	1.481	6,2%
Devizni krat koro-ni depoziti na drugi komi t ent i	318	0,9%	181	0,8%
Devizni krat koro-ni depoziti na nasel eni e	14.530	41,5%	10.899	45,7%
KRATKORO^NI POZAJMI CI DO EDNA GODI NA I ZDADENI DOL@NI ^KI HARTI I OD VREDNOST	845	0,7%	1.872	1,8%
Krat koro-ni pozajmi ci od NBRM	0	0,0%	0	0,0%
Krat koro-ni denarski pozajmi ci od doma{ ni banki	271	32,1%	987	52,7%
Krat koro-ni devizni pozajmi ci od doma{ ni banki	0	0,0%	0	0,0%
Krat koro-ni pozajmi ci od st ranski banki	574	67,9%	884	47,2%
OSTANATA PASIVA	3.868	3,3%	3.083	2,9%
Obvrski vrz osnova na kamata	253	6,6%	171	5,5%
Drugi obvrski vo denari	2.856	73,9%	2.416	78,4%
Drugi obvrski vo devizi	578	15,0%	341	11,1%
Pasivni vremenski razgrani -uvawa	180	4,6%	156	5,1%
DOLGORO^NI DEPOZITI NAD I GODI NA	3.403	2,9%	3.405	3,2%
Denarski dolgoro-ni depoziti na pret prijat ija	409	12,0%	231	6,8%
Denarski dolgoro-ni depoziti na javen sekt or	99	2,9%	156	4,6%
Denarski dolgoro-ni depoziti na drugi komi t ent i	31	0,9%	112	3,3%
Denarski dolgoro-ni depoziti na nasel eni e	1.718	50,5%	2.083	61,2%
Devizni dolgoro-ni depoziti na drugi komi t ent i	8	0,2%	9	0,3%
Devizni dolgoro-ni depoziti na nasel eni e	1.137	33,4%	815	23,9%
DOLGORO^NI POZAJMI CI NAD I GODI NA	8.819	7,5%	6.920	6,6%
Dolgoro-ni pozajmi ci od NBRM	1.016	11,5%	373	5,4%
Dolgoro-ni denarski pozajmi ci od doma{ ni banki	166	1,9%	132	1,9%
Dolgoro-ni devizni pozajmi ci od doma{ ni banki	538	6,1%	69	1,0%
Dolgoro-ni pozajmi ci od st ranski banki	6.177	70,0%	5.434	78,5%
Dolgoro-ni pozajmi ci od drugi	923	10,5%	912	13,2%
Dolgoro-ni pozajmi ci od nef inansi ki pravni li ca	0	0,0%	0	0,0%
REZERVACI I ZA VONBI LANSNI STAVKI	610	0,5%	542	0,5%
SOPSTVENI SREDSTVA	20.023	17,0%	20.075	19,1%
Osnova-ki kapi t al	19.237	96,1%	18.445	91,9%
Rezerven fond	2.714	13,6%	2.674	13,3%
Reval ori zaci oni rezervi	52	0,3%	51	0,3%
Neraspredel ena dobi vka od porane{ ni godi ni	148	0,7%	422	2,1%
Drugi f ondovi	1	0,0%	1	0,0%
Zaguba	-1.497	-7,5%	-1.518	-7,6%
Neizdvoeni rezervaci i za pot enci jal ni zagubi	-634	-3,2%	0	0,0%
VKUPNA PASIVA	117.985	100,0%	104.875	100,0%

Bilans na uspeh

vo milioni denari

BI LANS NA USPEH	31.12.2004		31.12.2003	
KAMATEN PRI HOD	5.920	100,0%	5.161	100,0%
banki	832	14,1%	880	17,0%
pret prijat ija	2.924	49,4%	2.999	58,1%
nasel eni e	1.662	28,1%	1.088	21,1%
ost anat i	717	12,1%	675	13,1%
st ornirani prihodi	-215	-3,6%	-481	-9,3%
KAMATEN RASHOD	-2.310	100,0%	-2.625	100,0%
banki	-373	16,1%	-534	20,3%
pret prijat ija	-551	23,8%	-560	21,3%
nasel eni e	-891	38,6%	-936	35,7%
ost anat i	-189	8,2%	-275	10,5%
premi i za osig.depoziti i	-306	13,3%	-320	12,2%
NETO KAMATEN PRI HOD	3.609	100,0%	2.536	100,0%
NETO REZERVACI I	-1.979	100,0%	-2.334	100,0%
I zvr{ eni rezervaci i	-2.813	142,1%	-3.298	141,3%
Povrat na rezervaci i	834	-42,1%	964	-41,3%
NETO KAMATEN PRI HOD PO REZERVACI I	1.630	100,0%	202	100,0%
NETO PRI HODI OD PROVI ZI I	2.268	100,0%	1.927	100,0%
Pri hodi po osnov na provi zi i	2.627	115,8%	2.234	115,9%
Rashodi po osnov na provi zi i	-359	-15,8%	-307	-15,9%
DI VI DENDI	28	100,0%	80	100,0%
NETO DOBI VKI OD HARTI I OD VREDNOST	30	100,0%	5	100,0%
NETO KAPI TALNI DOBI VKI	182	100,0%	-38	100,0%
NETO KURSNI RAZLI KI	412	100,0%	274	100,0%
DRUGI PRI HODI	2.209	100,0%	2.902	100,0%
Pri hodi po drugi osnovi	696	31,5%	766	26,4%
Vonredni prihodi	1.513	68,5%	2.136	73,6%
OP[TI I ADMI NI STRATI VNI TRO[OCI	-4.776	100,0%	-4.281	100,0%
Plat i	-2.487	52,1%	-2.302	53,8%
Amort izacija	-736	15,4%	-637	14,9%
Mat erijalni t ro{ oci	-348	7,3%	-336	7,9%
Tro{ oci za uslugi	-926	19,4%	-790	18,5%
Tro{ oci za slu`beni pat uvawa	-59	1,2%	-49	1,1%
Tro{ oci i za reprezent acija i reklama	-219	4,6%	-167	3,9%
DRUGI RASHODI	-550	100,0%	-539	100,0%
Rashodi po drugi osnovi	-525	95,5%	-507	94,0%
Vonredni rashodi	-25	4,5%	-33	6,0%
BRUTO DOBI VKA	1.433		531	
DANOK NA DOBI VKA	186		83	
NETO DOBI VKA PO DANOCI	1.247		448	

ВОНБИЛАНСНИ АКТИВНОСТИ

vo milioni denari

	31.01.2004	29.02.2004	31.03.2004	30.04.2004	31.05.2004	30.06.2004	31.07.2004	31.08.2004	30.09.2004	31.10.2004	30.11.2004	31.12.2004	31.12.2004
A. Vonbilansni stavki na krajot na prethodniot mesec	11.446	11.644	11.688	11.216	11.671	11.614	11.640	11.655	11.573	11.255	11.457	11.384	11.644
1. Pokrieni	1.204	1.096	944	951	944	918	942	1.130	945	914	1.055	1.143	1.204
2. Nepokrieni	10.242	10.548	10.744	10.265	10.727	10.696	10.698	10.525	10.628	10.341	10.402	10.241	10.242
B. Novoodobreni vonbilansni stavki	1.646	1.502	1.382	1.818	1.247	1.168	1.910	1.618	1.446	2.403	1.994	2.306	20.441
1. Pokrieni	278	205	229	230	201	320	257	304	204	458	441	361	3.488
2. Nepokrieni	1.368	1.297	1.153	1.588	1.046	849	1.654	1.314	1.242	1.945	1.553	1.946	16.954
V. Zatvoreni vonbilansni stavki vo tekovniot mesec V=A+B-G-\	1.430	1.427	1.743	1.250	1.267	1.093	1.815	1.683	1.732	2.184	2.038	2.067	19.938
G. Vonbilansni stavki na krajot na tekovniot mesec	11.644	11.688	11.216	11.671	11.614	11.640	11.655	11.573	11.255	11.457	11.384	11.592	11.592
1. Pokrieni	1.098	944	951	944	918	942	1.130	945	914	1.055	1.143	1.085	1.085
2. Nepokrieni	10.548	10.744	10.265	10.727	10.696	10.698	10.525	10.628	10.341	10.402	10.241	10.507	10.507
D. Vonbilansni stavki padnati na tovar na bankata, so sostojba na krajot od prethodniot mesec	2.855	2.855	2.871	2.959	3.063	3.044	3.051	3.118	3.107	3.128	3.115	3.117	2.855
\. Vonbilansni stavki padnati na tovar na bankata vo tekot na mesecot	18	31	105	113	37	44	81	17	32	17	29	31	556
E. Naplateni vonbilansni stavki koji padnale na tovar na bankata vo tekovniot mesec	4	9	13	8	22	24	13	7	4	15	23	30	172
@. Naplateni vonbilansni stavki koji padnale na tovar na banata vo prethodni te periodi	14	6	4	1	34	13	1	21	7	16	4	12	132
Z. Vonbilansni stavki padnati na tovar na bankata so sostojba na krajot od tekovniot mesec Z=(D+)-(E+@)	2.855	2.871	2.959	3.063	3.044	3.051	3.118	3.107	3.128	3.115	3.117	3.106	3.106

POKAZATELI ZA KVALITETOT NA KREDI TNOTO PORTFOLI O

vo milioni denari

Poziciji	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2001*	31.12.2002	31.12.2002*	31.12.2003	31.12.2004
A	21.617	21.530	23.303	23.303	67.337	67.337	77.686	91.394
B	8.083	11.432	11.844	11.844	11.018	11.018	10.871	12.025
V	8.218	6.121	7.891	7.891	6.269	6.269	4.602	4.826
G	9.175	7.122	7.740	7.740	6.497	6.497	5.735	4.191
D	3.541	4.372	2.260	6.095	2.094	7.440	5.413	6.744
Vkupna kreditna izlo`enost	50.634	50.576	53.040	56.875	93.214	98.560	104.304	119.179
Potencialni zagabi	11.424	10.842	9.609	13.444	8.166	13.512	10.719	11.591
Vkupno V,G,D	20.934	17.615	17.882	21.727	14.860	20.206	15.749	15.761
Vkupno G,D	12.716	11.494	10.001	13.836	8.591	13.937	11.148	10.935
Vkupno V i G	17.393	13.243	15.632	15.632	12.766	12.766	10.334	9.017
% na V,G,D vo vk. kred. izl.	41,34	34,83	33,73	38,20	15,94	20,50	15,10	13,22
% na G,D vo vk. kred. izl.	25,11	22,73	18,85	24,33	9,22	14,14	10,69	9,18
% na V i G vo vk. kred. izl.	34,35	26,18	29,47	27,48	13,70	12,95	9,91	7,57
% na G vo vk. kred. izl.	18,12	14,08	14,59	13,61	6,97	6,59	5,50	3,52
% na D vo vk. kred. izl.	6,99	8,64	4,26	10,72	2,25	7,55	5,19	5,66
% na V vo vk. kred. izl.	16,23	12,10	14,88	13,87	6,73	6,36	4,41	4,05
% na rizi-nost (pot. zag/vk. izlo`e)	22,56	21,44	18,10	23,64	8,76	13,71	10,28	9,73
Neto poziciji vo V,G,D (manal eno za adekvatnite rezervacii)	10.751	8.152	9.789	9.789	7.950	7.950	6.318	5.715
Garanten kapital	14.404	18.708	18.699	18.699	19.122	19.122	19.441	19.397
% na V,G,D vo garanten kapital	145,34	94,15	95,68	116,19	77,71	105,67	81,01	81,25
% na G,D vo garanten kapital	88,28	61,44	53,48	73,99	44,93	72,88	57,34	56,37
% na V i G vo garanten kapital	120,75	70,79	83,60	83,60	66,76	66,76	53,17	46,49
% na D vo garanten kapital	63,70	38,07	41,39	41,39	33,98	33,98	29,50	21,61
% na V vo garanten kapital	24,59	23,37	12,09	32,60	10,95	38,91	27,84	34,77
% na V vo garanten kapital	57,05	32,72	42,20	42,20	32,79	32,79	23,67	24,88
% na neto V,G,D vo garanten kapital	74,64	43,57	52,35	52,35	41,58	41,58	32,50	29,46
Adekvatnost na kapital ot	28,70	36,73	35,26	35,26	28,10	28,10	25,80	23,03
Vkizlo`enost na rizi knazemnia (neto)					29.438		31.195	35.278
Potencialni zagabi za rizi knazemnia					8		12	13
% na pot. zagabi za rizi knazemnia/vk. izlo`enost na rizi knazemnia					0,03		0,04	0,04

* pokazатели za kvaliti tetot na kreditnoto portfolio vo koi se vkluceni isknii`enite nefunkcionalni krediti vo vombi lamsna evidencija

DOGOVORNA RO^NA STRUKTURA NA AKTI VATA I PASI VATA
sostojba 31.12.2004 godina

vo milioni denari

Red. br.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	3 - 6 meseci	6 - 12 meseci	nad 12 meseci	Vkupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aktiva								
1	Pari~ni sredstva i salda kaj NBRM	4.646	5	6	2	0	3.977	8.637
	Hartii od vrednost na NBRM i Republika							
2	Makedonija	2.184	2.562	378	206	310	5.813	11.453
	Dol`ni~ki hartii od vrednost i drugi							
3	instrumenti za pla}awe	68	51	20	10	3	102	255
4	Plasmani kaj drugi banki	17.332	16.582	792	202	616	1.273	36.797
5	Plasmani kaj komi tenti	2.722	2.388	5.707	6.986	12.092	26.990	56.885
6	Presmetana kamata	308	90	65	6	0	4.904	5.373
7	Ostanata aktiva	958	393	50	88	164	332	1.986
	Plasmani vo sopstveni~ki hartii od vrednost i kapitalni vlo`uvawa	0	0	0	6	43	1.291	1.340
9	Vkupna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	28.217	22.072	7.019	7.507	13.228	44.683	122.726
Pasiva								
10	Depoziti od banki	819	306	234	68	41	132	1.600
11	Depoziti po viduvawe	42.892	586	43	71	73	169	43.833
12	Kratkoro~ni depoziti do 1 godi na	2.990	12.941	12.113	3.686	3.286	89	35.105
13	Kratkoro~ni pozajmi ci do 1 godi na	57	79	21	354	333	0	845
14	Izdadeni dol`ni~ki hartii od vrednost	0	0	0	0	0	0	0
15	Ostanata pasiva	949	626	111	5	29	39	1.759
16	Dolgoro~ni depoziti nad 1 godi na	105	382	177	254	545	1.985	3.448
17	Dolgoro~ni pozajmi ci nad 1 godi na	2	174	160	333	800	7.101	8.571
18	Vonbilansni pozicii	519	585	572	1.027	1.516	672	4.892
	Vkupna pasiva							
19	(10+11+12+13+14+15+16+17+18)	48.334	15.679	13.430	5.799	6.623	10.188	100.054
20	Razlika (9-19)	-20.118	6.392	-6.411	1.708	6.605	34.495	22.672
21	Kumulativna razlikata	-20.118	-13.725	-20.136	-18.428	-11.824	22.672	

O^EKUVANA RO^NA STRUKTURA NA AKTI VATA I PASI VATA
sostojba 31.12.2004 godina

vo milioni denari

Red. br.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	VKUPNO
1	2	3	4	5	6
Aktiva					
1	Pari~ni sredstva i salda kaj NBRM	4.587	5	6	4.598
	Hartii od vrednost na NBRM i Republika				
2	Makedonija	2.204	2.662	445	5.311
	Dol`ni~ki hartii od vrednost i drugi instrumenti				
3	za pla}awe	67	50	21	138
4	Plasmani kaj drugi banki	16.852	16.960	798	34.611
5	Plasmani kaj komi tenti	2.085	2.399	4.347	8.831
6	Presmetana kamata	245	129	148	523
7	Ostanata aktiva	452	158	65	675
	Plasmani vo sopstveni~ki hartii od vrednost i kapitalni vlo`uvawa	0	0	0	0
9	Vkupna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	26.494	22.364	5.830	54.687
Pasiva					
10	Depoziti od banki	575	355	167	1.096
11	Depoziti po viduvawe	10.638	1.657	325	12.620
12	Kratkoro~ni depoziti do 1 godi na	1.549	6.495	6.996	15.041
13	Kratkoro~ni pozajmi ci do 1 godi na	30	79	21	130
14	Izdadeni dol`ni~ki hartii od vrednost	0	0	0	0
15	Ostanata pasiva	722	637	115	1.474
16	Dolgoro~ni depoziti nad 1 godi na	70	57	125	252
17	Dolgoro~ni pozajmi ci nad 1 godi na	4	172	160	336
18	Vonbilansni pozicii	115	133	168	416
19	Vkupna pasiva (10+11+12+13+14+15+16+17+18)	13.704	9.585	8.077	31.365
20	Razlika (9-19)	12.790	12.779	-2.247	23.322
21	Kumulativna razlikata	12.790	25.569	23.322	

SKLU^ENI KREDITNI RABOTI VO DEVI ZI SO REZI DENTI
sostojba na 31.12.2004 godi na

vo mi li oni denari

O P I S	Redovni krediti	Redovna kamata	Nefunkcionalni krediti	Nefunkcionalna kamata	Drugi pobaruwawa	Vkupno
2	3	4	5	6	7	8=(3+4+5+6+7)
Sostojba na kreditni te raboti vo devizi na krajot na prethodni ot mesec - po-etna sostojba	9.274	41	522	209	1	10.048
Sklu-eni kreditni raboti vo devizi vo tekot na mesecot	1.966	76	0	9	3	2.054
Naplateni kreditni raboti vo devizi vo tekot na mesecot	539	81	7	1	3	631
Preneseni kreditni raboti vo devizi od redovni na nefunkcionalni krediti i obratno	-9	0	12	0	0	3
I zvr{ en otpis na kreditni raboti vo devizi	0	0	0	10	0	10
Kursna razli ka 6=7-(1+2+4-3-5)	-100	8	-5	-1	0	-98
Sostojba na kreditni te raboti vo devizi na krajot na mesecot	10.592	44	522	206	1	11.365

Garanten kapital

vo mi li oni denari

Rb.	Opis	Vkupno
A	OSNOVEN KAPI TAL	
1	I zdadeni obi ~ni i priori tetni akcii ili neposredno uplateni sredstva	18.792
2	Rezervi	2.714
3	Zadr` ana nerasporedena dobi vka	148
4	Dobi vka spored peri odi ~na presmetka di skonti rana za 50%	0
5	Nepokri ena zaguba od prethodni godi ni	-1.497
6	Zaguba od tekovno rabotewe	0
7	Gudvil	0
8	OSNOVEN KAPI TAL	20.157
B	DOPOLNI TELEN KAPI TAL	
9	I zdadeni kumul ativni priori tetni akcii	446
10	Revalorizaci oni rezervi	52
11	Hibridni kapital ni instrumenti	0
12	Subordinirani obvrski	0
13	VKUPNO DOPOLNI TELEN KAPI TAL	498
14	Dopol ni telen kapital koj mo` e da se vkl u-i vo garantni ot kapital	498
V	GARANTEN KAPI TAL	
15	Bruto garanten kapital	20.655
16	Kapital ni vlo` uvawa vo bankarski i nebankarski f i nansi ski insti tucii	-624
17	Nei zdvoena posebna rezerva za kreditni zagubi i zagubi po osnov na rizik na zemja	-634
17,1	Nei zdvoena nefunkcionalna kamata	-18
17,2	Nei dvoena posebna rezerva za potencial ni zagubi	-616
	GARANTEN KAPI TAL	19.397

Zakonska regulativa od oblasti na supervizijata

Zakoni:

1. Zakon za Narodnata banka na Republika Makedonija ("Slu`ben vesnik na RM" br. br. 3/2002, 51/2003, 85/2003 i 40/2004);
2. Zakon za bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 63/2000, 37/2002, 51/2003 i 85/2003);
3. Zakon za osnovawe na Makedonska banka za poddr{ka na razvojt ("Slu`ben vesnik na RM" br. 24/98 i 6/2002);
4. Zakon za banki za mikrofinansirawe ("Slu`ben vesnik na RM" br. 61/2002).

Odluki:

5. Odluka za potrebната dokumentacija za izdavawe na soglasnosti i dostavuvawe na izvestuvawe za promena na sopstveni ~ka struktura na akcii so pravo na glas ("Slu`ben vesnik na RM" br. 85/2004);
6. Odluka za potrebната dokumentacija za izdavawe na dozvoli spored odredbite na Zakonot za bankite, Zakonot za hartii od vrednosti i Zakonot za banki za mikrofinansirawe ("Slu`ben vesnik na RM" br. 68/2003 - pre~isten tekst)
7. Odluka za supervizorskite standardi za regulirawe na dostasani te, a nenaplateni pobaruwawa na bankite i {tedilnicite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 19/2003)
8. Odluka za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na ni vanata rizi ~nost ("Slu`ben vesnik na RM" br. 21/2002 - pre~isten tekst)
9. Odluka za metodologijata za utvrduvawe na rizi ~no ponderirana aktiva na bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 50/2001)
10. Odluka za visinata i na~inot na formirawe na posebna rezerva za obezbeduvawe od potencialni zagubi na bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 50/2001)
11. Odluka za izdavawe ovlastuvawe na bankite za vr{ewe platen promet i kreditni raboti so stranstvo i ovlastuvawe za vr{ewe deviznovalutni raboti vo Republika Makedonija ("Slu`ben vesnik na RM" br. 65/96, 16/2001 i 85/2001)
12. Odluka za na~inot na vr{ewe nadzor nad pri menata na propisite koi go reguliraat deviznoto i denarskoto rabotewe i prezemawe merki sprema bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 44/2002 i 80/2002)
13. Odluka za vr{ewe na supervizorski nadzor na bankite i postapkata za prezemawe merki za odstranuvawe na utvrdenite nepravilnosti ("Slu`ben vesnik na RM" br. 111/2000)
14. Odluka za dinamikatata na usoglasuvawe na visinata na osnova~kiot kapital na {tedilnicite so odredbite na Zakonot za banki i {tedilnici ("Slu`ben vesnik na RM" br. 49/98)
15. Odluka za metodologijata na utvrduvawe na garantniot kapital na bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 77/2000)
16. Odluka za utvrduvawe i presmetuvawe otvoreni devizni pozicii na bankite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 103/2001 - pre~isten tekst)

17. Odluka za utvrdivawe na obemot i na~inot na rabotewe na {tedilnicite ("Slu`ben vesnik na RM" br. 111/2000, 80/2002 i 66/2003)
18. Odluka za def i ni rawe i na~inot na utvrdivawe na povrzani subjekti vo soglasnost so Zakonot za banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 28/2001)
19. Odluka za metodol ogi jata za utvrdivawe na neto dol ` ni ci na banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 28/2001)
20. Odluka za metodol ogi jata za utvrdivawe na kapital ot na banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 66/2003)
21. Odluka za usl ovi te i na~i not na skl u~uvawe na kredi tni te raboti vo devi zi me|u rezi denti ("Slu`ben vesnik na RM" br. 66/2003)
22. Odluka za def i ni rawe na standardi te za i zgotvuvawe i sproveduvawe na sigurnosta na i nformativni ot sistem na banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 77/2003)
23. Odluka za konsol i di rana supervi zi ja na banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 84/2003)
24. Odluka za opredel uvawe, ocenka i rakovodewe so likvidnosni ot ri zi k na banki te ("Slu`ben vesnik na RM" br. 84/2003)
25. Odluka za li mi ti za kredi tna i zl o` enost na banka ("Slu`ben vesnik na RM" br. 1/2004 - pre~i sten tekst)
26. Odluka za sodr ` i nata i na~i not na f unkcioni rawe na kredi tni ot regi star ("Slu`ben vesnik na RM" br. 61/2004)

Aneks br.9

**Pregled na banki po grupi na banki
sostojba na 31.12.2004 godi na**

Grupa na goleni banki	Grupa na sredni banki	Grupa na mali banki
1 Komercijal na banka AD Skopje	1 Alfa banka AD Skopje	1 Eurostandard banka AD Skopje
2 Stopanska banka AD Skopje	2 I zvozna i kredi tna banka AD Skopje	2 I nternaci onal na pri vatna banka AD Skopje
3 Tutunska banka AD Skopje	3 I nvestbanka AD Skopje	3 Komercijal no i nvesti ci ona banka AD Kumanovo
	4 Makedonska banka AD Skopje	4 Po{ tenska banka AD Skopje
	5 Makedonska banka za poddr{ ka na razvojot AD Skopje	5 Radobank AD Skopje
	6 Ohri dska banka AD Ohri d	6 Si l eks banka AD Skopje
	7 ProKredi t banka AD Skopje	7 Teteks Kredi tna banka AD Skopje
	8 Stopanska banka AD Bi tola	8 Tetovska banka AD Tetovo
		9 T.X. Zi raat bankasi podru ` ni ca Skopje
		10 Uni verzal na i nvesti ci ona banka AD Skopje

**Pregled na banki i { tedi lni ci vo Republ i ka Makedonija
sostojba na 31.12.2004 godi na**

I. Banki

**Banki koi i maat dozvola za vr{ ewe f i nansi ski akt i vnost i od ~len 45 i
~len 46 od Zakonot za banki t e**

Al f a banka AD Skopje

Dame Gruev , 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3116 433
Tel ef on: 02 3116 830; 02 3135 206

UNI banka AD Skopje

Maksi m Gorki , 6
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3268-000
Tel ef on: 02 3286 100

Eurostandard banka AD Skopje

Vasi l Glavi nov, 12/2
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3224 095
Tel ef on: 02 3228 444

I nvestbanka AD Skopje

Makedoni ja, 9/11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3135 367
Tel ef on: 02 3114 166

**I zvozna i kredi tna banka AD
Skopje**

Parti zanski odredi , 3 bl ok 11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3122 393
Tel ef on: 02 3122 207

Komerci jal na banka AD Skopje

Di mi tar Vl ahov, 4
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3113 494
Tel ef on: 02 3107 107; 02 3111 133

Makedonska banka AD Skopje

bul . VMRO, 3-12/2
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3117 191
Tel ef on: 02 3117 111

Ohri dska banka AD Ohri d

Makedonski prosveti tel i, 19
6000 Ohri d
Tel ef aks: 046 254 130; 046 254 133
Tel ef on: 046 206-600; 046 265-330

ProKredi t banka AD Skopje

Marks i Engels, br.3 - 10 lokal 45
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3219 901
Tel ef on: 02 3219 900; 02 3219 948

Radobank AD Skopje

Juri j Gagari n, 17
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3080 453; 02 3093 217
Tel ef on: 02 3093 300

Si l eks banka AD Skopje

Gradski yi d, bl ok 9, lokal 5
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3114 891; 02 3224 844
Tel ef on: 02 3115 288; 02 3115 880;
02 3112 699

Stopanska banka AD Bi tola

Dobri voe Radosavqevi }, 21
7000 Bi tola
Tel ef aks: 047 207 515; 047 207 541;
047 207 513
Tel ef on: 047 207 500

Stopanska banka AD Skopje

11 Oktomvri , 7
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3114 503
Tel ef on: 02 3295 295

Teteks kreditna banka AD Skopje
Naroden front 19/a
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3236-444
Tel ef on: 02 3236 400

Tetovska banka AD Tetovo
Mar{ al Tito 14,
1200 Tetovo
Tel ef aks: 044 335 274
Tel ef on: 044 335 280

Tutunska banka AD Skopje
12. Udar na brigada, b.b.
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3105 630; 02 3105 681
Tel ef on: 02 3105 601; 02 3105 606; 02
3105 649

T.X. Ziraat bankasi -podru` ni ca-
Skopje
@el ezni ~ka, 8
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3110 013
Tel ef on: 02 3111 337

Makedonska banka za poddr{ ka na
razvojot AD Skopje
3. Makedonska brigada, b.b.
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3239 688
Tel ef on: 02 3114 840; 02 3115 844

Banki koi imaat dozvola za vr{ ewe finansiski akti vnosti od ~len 45 na Zakonot za banki te

Komercijal no i nvesti ci ona banka
AD Kumanovo
Pl o{ tad Nova Jugosl avija, b.b.
1300 Kumanovo
Tel ef aks: 031 420 061
Tel ef on: 031 475 100; 031 426 455

I nternaci onal na Pri vatna Banka
AD Skopje
27 Mart , 1

1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3112 830; 02 3134 060
Tel ef on: 02 3119 191; 02 3124 288

Po{ tenska banka AD Skopje
Marks i Engels, br.3
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3220 389; 02 3163 054
Tel ef on: 02 3112 862; 02 3163 354

II. [tedi lnici

AL KOSA AD [tip
Van~o Pr}e, b.b.
2000 [tip
Tel ef aks: 032 393 163
Tel ef on: 032 392 960

AM DOO Skopje
Luj Paster, lokal 6
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3223 770
Tel ef on: 02 3223 770

Bavag DOO Skopje
Ko~o Raci n, 32/1-1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3135 328
Tel ef on: 02 3134 362

Fer{ ped DOO Skopje
Mar{ al Tito , 11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3149 350
Tel ef on: 02 3149 325; 02 3149 336

Gra|anska { tedi l ni ca DOO Skopje
Dame Gruev, 10
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3118 585
Tel ef on: 02 3118 585

I nko DOO Skopje
Di mi tri je ^ upovski , 23
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3223 277
Tel ef on: 02 3114 182

I nterf al ko DOO Skopje
bul . Partizanski odredi , 123
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3062 546
Tel ef on: 02 3062 546

Ki ro] u-uk DOO Veles
Car Samoil , 1
1400 Veles
Tel ef aks: 043 232 637
Tel ef on: 043 231 638; 043 234 639

Mak- BS DOO Skopje
Dame Gruev, blok 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3166 466
Tel ef on: 02 3131 190

Makedonska { tedi l ni ca AD Skopje
bul . Sveti Kl i ment Ohri dski , 58b
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3121 408

Tel ef on: 02 3121 370

Mal e{ evka a.d Berovo
Mar{ al Ti to, 10/a
2330 Berovo
Tel ef aks: 033 470 755
Tel ef on: 033 470 755

Mo`nosti DOO Skopje
bul . Jane Sandanski , 111
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 2401 050
Tel ef on: 02 2401 051

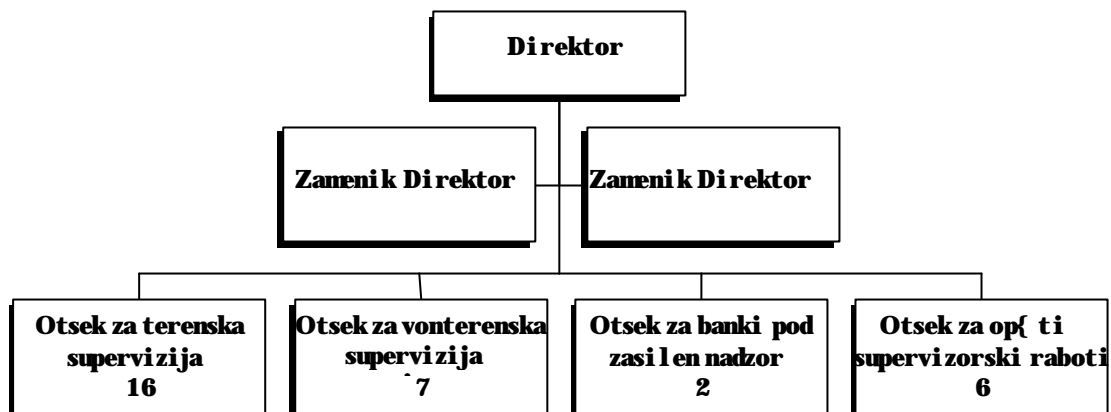
Ml adi nec DOO Skopje
bul . G. Del ~ev, 11
Lamel a A/1, DTC Mavrovka
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3237 521
Tel ef on: 02 3238 712

Peon DOO Strumi ca
Mar{ al Ti to, b.b.
2400 Strumi ca
Tel ef aks: 034 345 706
Tel ef on: 034 321 927

FULM { tedi l ni ca DOO Skopje
Mi to Haxi vasi l ev- Jasmi n, 48
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3115 653
Tel ef on: 02 3115 244; 02 3131 106

Organizaci ona postavenost na bankarskata supervizija

DI REKCI JA ZA BANKARSKA SUPERVI ZI JA

DI REKCI JA ZA BANKARSKA REGULATI VA

